

**SZYBKO I SPRAWNIE
PRZEKAZUJEMY
ZLECENIA
DO POLSKI**

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO !

**POLECAMY NA PREZENTY
GWIAZDKOWE:**

TANIE, PRAKTYCZNE ZESTAWY PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH,
OWOCOWYCH, BAKALIE, WINOGRONA, ZABAWKI, KLOCKI,
KALKULATORY.

MŁYNKI I EXPRESY DO KAWY, SOKOWIRÓWKI, TOASTERY, ROBOTY
KUCHENNE, PRALKI, LODÓWKI, SUSZARKI, MASZYNY DO SZYCIA,
KOLOROWE TELEWIZORY, ZESTAWY STEREO, KOMPUTERY,
MAGNETOWIDY I WIELE INNYCH

**SATELITARNY PRZEKAZ ZLECEŃ -
SKRACA TERMIN DOSTAWY O 10 - 14 DNI**

PRZEKAZY PIENIĘŻNE NA:
WYSOKO OPROCENTOWANE RACHUNKI WALUTOWE A I C
GOTÓWKA DO RĄK ODBIORCÓW, BONY TOWAROWE PEKAO

Aktualne cenniki i ilustrowane katalogi
przesyła i zlecenia przyjmuje:

PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.
1610 BLOOR ST. W. TORONTO, ONT. M6P 1A7
(między Keele St. i Dundas St. West)
TEL. (416) 588-1414
lub UPOWAŻNIENI DEALERZY

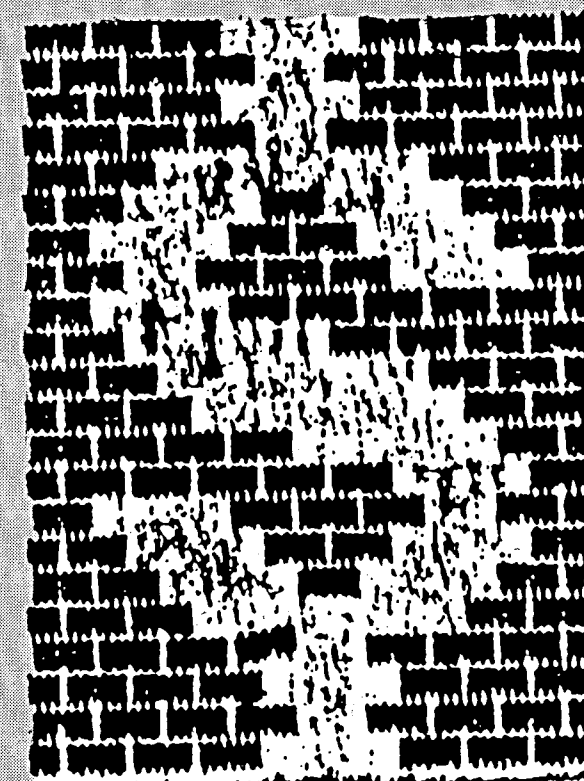
ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI
NUMBER 108 • NOVEMBER 30, 1989 \$1.25

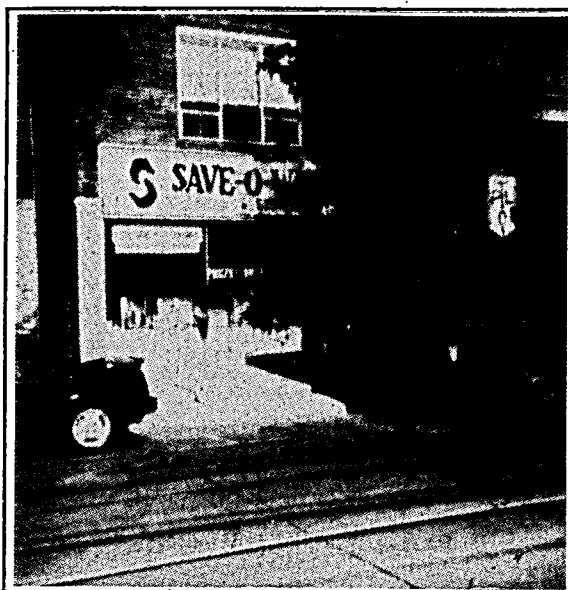
• GDY MUR
KRUSZEJE

• INWESTYCJE
W POLSCE

• CO W KGB?

BIURO PODRÓŻY

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES
A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL
331 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042, 532-3794

Godziny otwarcia: od poniedziałku do czwartku: 10-18

piątki: 10-19, soboty: 10-16

720 Burnhamthorpe Rd. W., Mississauga, Ont. L5C 2R9

Tel. (416) 896-2832, FAX: 278-5993

Godziny otwarcia: poniedziałek-piątek: 11-19, sobota: 10-16

BONUS

Każdy klient,
kupujący bilet lotniczy o war-
tości powyżej \$500 może wysłać
bezpłatnie paczkę morską o
wadze do 10 kg do Polski lub
innego kraju na świecie!

SAVE-O-WAY JAKO AUTORYZOWANY PRZED-
STAWICIEL PEKAO WYSYŁA SPRAWNIE PIE-
NIADZE NA KONTA, OWOCE CYTRUSOWE,
LEKARSTWA, PACZKI ŻYWNOŚCIOWE, SAMO-
CHODY, MASZYNY ROLNICZE, ITP.

- ☆ BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- ☆ PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT
- ☆ ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB
ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- ☆ KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY
- ☆ SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Scarborough, Ont. Stan's Meat Products & Deli 2357 Eglinton Ave. E. (Kennedy Plaza) Tel. 757-5752	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Cres. Tel. 576-6725	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411
Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050
Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240	Delhi, Ont. Aleksander Bozek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	London, Ont. Jerzy Kostrzewa 740 Kippislane, apt. 802, Tel. 673-5660	London, Ont. Balaton Travel 205 Wellington St. Tel. 672-6390

POLMAR TRAVEL INC.
3615 DIXIE RD. UNIT 11
Mississauga Ont. L4Y 4H4
Tel. 238-6683
Fax 238-6763

JEDYNIIE SAVE-O-WAY WYSYŁA CO TYDZIEŃ KONTENERY Z PACZKAMI DO POLSKI

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus - Świat, Kanada
Wiesława Czapińska - Polska
Leszek Szaruga - Z dystansu
Rafał Marszałek - Listy z Piasków
Karolina Jankowska - Czytane między ...
Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa - Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski - Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz - Zdrowie
dr Jadwiga Górnicka - Apteka natury
Halina Baranowska - Życie nie umierać
Ewa Rewkowska - Horoskop, kalendarium
Elżbieta Wolska - Polak nie zginie

WSPÓŁPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)

Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

	Naszym zdaniem.....	2
	Adam Michnik	3
	Świat	4
	Kanada	6
	Polska	8
	Mazowiecki w Sowiatach	11
L.Moczulski	Wyjaśnienie	12
	Listy	13
L.Szaruga	Z dystansu	14
	Forum Gospodarcze - Czy inwestować w Polsce?	16
A.Michnik	Do Ukraińców w Toronto (zapis wypowiedzi)	18
M.Ciesielczyk	KGB - jak działa dezinformacja	20
	Sport	22
S.Czarnocki	Łapanka na "Judymów" - projekt programu szkolenia polskich demokratów..	24
F.Śmieja	Orleń - recenzja	26
H.Baranowska	Życie nie umierać	27
	Horoskop	28
	Kalendarium	29
	Krzyżówka	30
	Echo poleca	31
L.Dobosz	Weź się w garść	32
	Zdrowie	33
	Spod paragrafu	34

OKŁADKA I:

Dolar kruszy mury I

ADRES

51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada

POCZTOWY:

TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046

ADVERTISEMENT:

\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch
\$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00,
Full page \$850.00, half page \$250.00,
JOB ADS FREE

SUBSCRIPTION

półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

SZWAJCARIA TO ARMIA

Tym razem nie o obozie i co się w nim dzieje, aczkolwiek cieszy, że do tramwaju reform wskoczyła Czechosłowacja. Tym razem o małej, neutralnej Szwajcarii, kraju bankierów, zegarmistrzów, hotelarzy, producentów wyśmienitych serów oraz czekolad.

Przed kilku laty szwajcarscy pacyfiści i lewicowcy przedstawili rządowi, podpisaną przez 111 300 obywateli, petycję, domagającą się przeprowadzenia ogólnonarodowego referendum w sprawie, całkowitego zniesienia szwajcarskich sił zbrojnych. Argumentowali, że zaoszczędzi to państwu około 3 mld dol. rocznie, że w epoce rakiet strategicznych i broni nuklearnych armia w małym kraju w razie konfliktu okaże się bezużyteczna.

W Szwajcarii rozgorzały namiętne polemiki i dyskusje. 26 listopada głosowano sprawę w referendum. Prawie 2/3 Szwajcarów (64,4%) opowiedziało się za utrzymaniem szwajcarskich sił zbrojnych. Gdyby zwyciężyli zwolennicy rozwiązania tych sił, już w tym tygodniu zniesiono by obowiązkowe szkolenie wojskowe obywateli, a cała armia byłaby zlikwidowana w ciągu 10 lat.

Zwyciężył jednakże zdrowy rozsądek najstarszej demokracji świata i Szwajcarzy w wieku od 20 do 50 lat będą nadal odbywać co pewien czas ćwiczenia wojskowe, nadal trzymać swe mundury i broń w domu oraz nadal będą mogli być uważani także za naród wojowników.

Szwajcaria potrafi zmobilizować w ciągu 48 godzin 625-tysięczną armię oraz 460 tys. paramilitarne oddziały pomocnicze. Taką szybkością mobilizacyjną może poszczycić się tylko jeszcze Izrael.

Mała, neutralna Szwajcaria jest uzbrojona po zęby. Zwolennicy utrzymania szwajcarskich sił zbrojnych wskazują, że tylko dzięki silnej armii Szwajcarom udało się przez dekady zachować neutralność i tylko dzięki silnej armii udało się Szwajcarii uniknąć wojen od 1515 roku, w tym przymu-

sowego udziału w II wojnie światowej, gdyby Hitler spróbował zaatakować Francję przez Szwajcarię, aby uniknąć Linii Maginota.

Szwajcaria także jak żaden inny kraj na świecie przygotowana jest na przeżycie wojny nuklearnej - oblicza się, że 70-80% Szwajcarów zmieściłoby się już obecnie w pobudowanych w całym kraju schronach atomowych, gdyby zaszła tego potrzeba.

Jedna z głosujących kobiet stwierdziła, że Szwajcaria kojarzy się światu z wieloma sprawami, dla niej i dla więk-

szości mieszkańców jej 6-milionowego kraju, Szwajcaria to także armia.

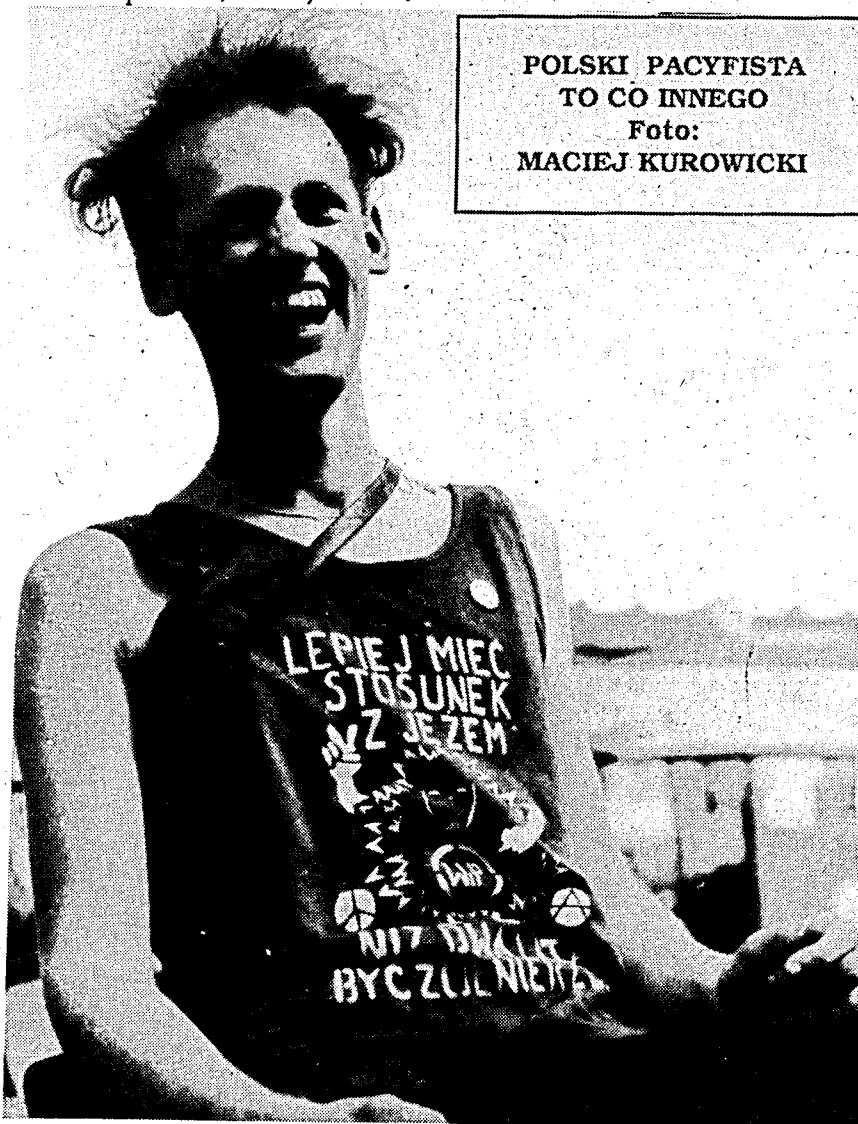
Szwajcaria nie ma armii. Szwajcaria jest armią. Jej głosująca córka dodała: Szwajcaria powinna być przygotowana na sytuację, gdyby gdzieś się czaił jakiś nowy Hitler albo nowy Stalin.

Zachodni demokratolodzy piszą książki jak demokracje giną bądź są zabijane. Mała Szwajcaria uczy jak kwitnąć i nie pozwalają się zamordować.

ŚWIATOWIT

POLSKI PACYFISTA
TO CO INNEGO

Foto:
MACIEJ KUROWICKI

ADAM MICHIK. Foto: IPA

ŚWIAT

• W Czechosłowacji na skutek masowych protestów społeczeństwa z 13-osobowego biura politycznego partii komunistycznej ustąpiło 10 członków, w tym sekretarz generalny M.Jakes. Nowym szefem partii został Karel Urbanek. W półmilionowej manifestacji w Pradze do głosu przemówił czołowy dysydent Havel, były sekretarz generalny partii A.Dubcek oraz premier rządu czechosłowackiego L.Adamec, którego wygwizdano. Havel podkreślił, że właściwy cel polega na osiągnięciu pełnej demokracji, a nie jedynie zastąpieniu jednych komunistów innymi. Dubcek powiedział, że praska wiosna, skruszona najazdem wojsk Układu Warszawskiego w 1968 roku, miała rację. Ludzie potrzebują demokracji i socjalizmu z ludzką twarzą. Zarówno Havel jak i Dubcek zaakcentowali, iż przejście od totalitaryzmu do społeczeństwa wolnego, mającego prawo wybrać swe władze w wolnych wyborach, musi dokonać się na drodze pokojowej. Głównym wznosił okrzyki "Dubcek do zamku", domagając się w ten sposób objęcia przez niego funkcji prezydenta Czechosłowacji. Masowe demonstracje odbywają się w wielu głównych miastach kraju. Często do demonstracji przyłączają się milicjanci i żołnierze.

• Powołane w Czechosłowacji 19 listopada Forum Obywatelskie rośnie z dnia na dzień w siłę. Komitety Forum powstają na terenie całego kraju. Duchowym przywódcą nowej organizacji jest dramaturg Havel. Nie skorzystał on z nieoczekiwanego przyznania mu przez władze paszportu, aby mógł wyjechać do Szwecji w celu odebrania nagrody przyznanej mu za działalność w obronie praw człowieka, gdyż jak podkreślił, nie pozwala na to dramatyczna sytuacja w kraju oraz możliwość

wykorzystania jego zagranicznej podróży przez komunistyczną propagandę dla maskowania represji. Forum Obywatelskie skupia wiele dotychczasowych grup opozycyjnych takich jak Karta 77, Czechosłowacki Komitet Helsiński, Ruch na Rzecz Swobód Obywatelskich, Forum Sztuki, czechosłowacki oddział PEN-CLUBu, a także członków satelickich dotąd partii legalnych: Partii Socjalistycznej i Partii Ludowej. Do Forum zapisuje się wielu byłych i aktualnych członków partii komunistycznej.

• W NRD władze wszczęły postępowanie dyscyplinarne wobec byłego szefa partii i państwa E.Honeckera oraz innych byłych wysokich funkcjonariuszy partyjno-państwowych za poważne nadużycia władzy oraz inne błędy i wypaczenia.

• W Libanie na skutek wybuchu bomby poniósł śmierć prezydent tego kraju R.Mouwad. Sprawował on władzę zaledwie 17 dni. Śmierć poniosło także 17 innych osób, a co najmniej 36 zostało rannych. Żadne ugrupowanie nie wzięło na siebie odpowiedzialności za zamach. Nowym prezydentem Libanu został E.Hrawi, który dał przywódcy oddziałów chrześcijańskich gen. Aounowi 48 godzin do zaakceptowania jego władzy. Aoun utrzymujący, że jest szefem jedyneprawowitego rządu w Libanie oświadczył, że jest gotów wraz ze swymi oddziałami (obliczanymi na 15 tys. żołnierzy) do walki na śmierć i życie o zachowanie chrześcijaństwa w Bejrucie przed atakami wojsk muzułmańskich.

• Prezydent Salwadoru A.Cristiani zawiesił wszystkie stosunki z Nikaragwą oskarżając komunistów o dostarczanie broni lewicowym rebeliantom w Salwadorze.

• Szwajcarzy w ogólnonarodowym referendum zdecydowali utrzymać szwajcarskie siły zbrojne. Za ich rozwiązaniem opowiedziało się mniejszość - 35,6% głosujących (nasz. komentarz str. 2).

• Chińska Partia Komunistyczna zakazała członkostwa w partii wszystkim prywatnym przedsiębior-

com oraz dorosłym, zdrowym ludziom utrzymującym się z pracy innych.

• Przywódca ZSSR M.Gorbaczow zadeklarował pełne poparcie dla zmian dziejących się w Europie Wschodniej. W wypowiedzi opublikowanej w niedzielnej "Prawdzie" Gorbaczow stwierdził, że socjalizm musi stać się socjalizmem z ludzką twarzą, gdyż w przeciwnym razie przestanie istnieć. Szybkiej recepty na osiągnięcie takiego socjalizmu nie ma, ale wszystko wskazuje, że procesy reformowania socjalizmu będą kontynuowane jeszcze w pierwszych latach XXI wieku. Gorbaczow zaznaczył także, że nie można ze względów ideologicznych lekceważyć takich osiągnięć kapitalizmu jak równość obywateli wobec prawa bądź ogólną wysoką stopę życiową. Szef partii i państwa sowieckiego przypomniał, że wkroczenie na drogę budowy humanitarnego socjalizmu w pełni zgadza się z myślą Marksa.

• Partia Kongresowa na czele z premierem R.Gandhim przegrała wybory w Indiach. Przywódcy partii opozycyjnych podjęli rozmowy w sprawie utworzenia rządu koalicyjnego. W wyborach przebiegających w atmosferze napięcia i wzajemnych oskarżeń przez partię śmierć poniosło ponad 100 osób. Partia Kongresowa sprawowała władzę w Indiach w 42-letnim okresie niepodległości przez 39 lat. Partie opozycyjne prowadziły kampanię wyborczą koncentrując się na wykazywaniu, iż premier Gandhi jest złodziejem publicznych pieniędzy, brał udział w aferach finansowych rządu i stoi na czele skorpumpowanej administracji.

• Przywódca Rumunii N. Ceausescu powiedział na XIV zjeździe komunistycznej partii Rumunii, że jedyną przyszłością ludzkości jest komunizm, który "zabłyśnie jeszcze całą swą potęgą i nowymi sukcesami". Ceausescu określił problemy jakie objęły Europę Wschodnią jako wynikające nie z nadmiaru komunizmu, lecz lekceważenia jego zasad. 5-godzinne przemówienie 71-letniego przywódcy Rumunii było przerywane prawie 200 razy oklaskami delegatów. Syn Ceausescu określił na konferencji

ŚWIAT

prasowej swego ojca jako "nadzwyczajnego geniusza narodu rumuńskiego".

• Kilku najwyższych funkcjonariuszy władzy komunistycznej w NRD, w tym trzech byłych członków biura politycznego partii komunistycznej popełniło w ostatnim czasie samobójstwo. Jeden z członków biura politycznego napisał w nocy samobójczej, że protestuje w ten sposób przeciwko odejściu NRD od zasad komunistycznych, o które walczył, wstępując do partii komunistycznej w 15 roku życia.

• Były przywódca NRD E.Honecker tuż przed odsunięciem go od władzy wydał rozkaz strzelania do uczestników masowych demonstracji odbywających się na terenie NRD. Egon Krenz - obecny przywódca NRD, odpowiedzialny wówczas w biurze politycznym za urząd bezpieczeństwa odmówił wykonania rozkazu.

Zdaniem dyplomatów zachodnich w NRD to zdecydowało, że Gorbaczow podczas oficjalnych odwiedzin w NRD przychylił się do kandydatury Krenza na objęcie stanowiska szefa partii i państwa wschodnioniemieckiego.

• Sondaż opinii publicznej w RFN wykazał, że 81% obywateli RFN uważa, że Niemcy Zachodnie powinny zaofiarować pomoc gospodarczą i finansową Niemcom Wschodnim nie ograniczając jej żadnymi warunkami. 7% obywateli RFN opowiedziało się za uzależnieniem pomocy od przeprowadzenia wolnych wyborów w NRD.

• Pentagon podał, że posiada niepodważalne dowody, świadczące o wysłaniu przez ZSSR na Kubę najlepszych sowieckich samolotów bojowych MiG-29. Zdaniem Pentagonu fakt ten stoi w jawnej sprzeczności z deklaracjami Kremla o prowadzeniu pokojowej polityki na obszarze Ameryki Środkowej. Na Kubie znaleźli się także sowieccy doradcy oraz instruktorzy obsługi nowoczesnego wojskowego sprzętu, w tym wspomnianych MiG-ów 29.

• Prezydent USA G.Bush powiedział, że Stany Zjednoczone pomagają Salwadorowi, gdyż prezydent Cristiani próbuje utrzymać demokrację i Stany Zjednoczone nie mogą pozwolić, aby

lewicowi rebelianci objęli władzę.

• Na skutek eksplozji metanu w kopalni węgla kamiennego Aleksinac na Serbii w Jugosławii śmierć poniosło 91 górników.

• Firma amerykańska Concord Express przywiozła do Stanów Zjednoczonych ponad 23 tony Muru Berlińskiego, którego kawałki będzie przerabiała na wyroby pamiątkowe takie jak wisioriki, statuetki, przyciski do papieru, itp. Firma zarezerwowała już sobie prawo do nabycia dalszych ton Muru, jeśli sprzedaż pierwszych ton przyniesie spodziewany zysk.

• Podczas kanonizacji przez Papieża Jana Pawła II błogosławionej Agnieszki Czeskiej i błogosławionego brata Alberta Chmielowskiego w Watykanie obecny był przedstawiciel rządu czechosłowackiego oraz tysiące obywateli CSRS, którym władze czechosłowackie po raz pierwszy zezwoliły na wyjazd do Watykanu na uroczystości kanonizacyjne.

• Estonia zapowiedziała wprowadzenie własnej waluty. Zgromadzenie Deputowanych Ludowych uchwaliło wchodzącą w życie od 1 stycznia 1990 roku ustawę o szerokiej autonomii ekonomicznej dla Łotwy, Litwy i Estonii.

Gorączka demokratycznych zmian objęła Czechosłowację. W poniedziałek 27 listopada w demonstracji w Pradze wzięła udział rekordowa liczba ponad 1 mln manifestantów. Udał się także przeprowadzony wcześniej w godzinach południowych 2-godzinny strajk generalny, w którym wzięły udział miliony pracowników. Z najwyższych stanowisk w rządzie i partii ustąpili dalsi funkcjonariusze reprezentujący partyjny beton. Dramaturg Havel powiedział, że nie obejmie przywództwa Forum Obywatelskiego, gdyż rozmowami z władzami na temat reform demokratycznych powinna kierować osoba bardziej od niego doświadczona politycznie. Z ostatniej chwili 28 listopada władze komunistyczne zgodziły się na utworzenie, w porozumieniu z Forum Obywatelskim, rządu obywatelskiego oraz na wprowadzenie zmian do konstytucji, m.in. na wyeliminowanie artykułu o kierowniczej roli partii komunistycznej.

KANADA

WIĘCEJ WOLNOŚCI MNIJE AZYLÓW

Gordon Fairweather, przewodniczący federalnej Rady ds. Imigracji i Uchodźstwa powiedział, że reformy mające miejsce w Europie Wschodniej i nadchodząca demokracja w tym regionie oznaczają, że podania o azyl polityczny składane przez mieszkańców Europy Wschodniej będą przez Kanadę odrzucane. Jednakże jak do tej pory, podkreślił Fairweather, grupy badające przestrzeganie praw człowieka w krajach Europy Wschodniej wskazują, że zarówno milicja jak i służba bezpieczeństwa oraz wojsko są nadal kontrolowane przez komunistów. Aczkolwiek widać powszechnie, że prawie wszyscy cieszą się z praskiej wiosny w listopadzie oraz prawie wszyscy siedzą na Murze Berlińskim to fakty dowodzą, że zarówno w Niemczech Wschodnich, Polsce jak i na Węgrzech mogą być osobnicy, do których nie dotarła wiadomość o zmianach. "Dlatego - podkreślił Fairweather - cieszymy się z demokracji, ale dowód zaistnienia tej demokracji we wszystkich sferach rzeczywistości tych reżymów nie jest jeszcze na tyle wyraźny, ażeby można automatycznie odrzucić twierdzenie o prześladowaniu". Fairweather przyznał, że niektórzy Polacy starają się o status uchodźcy, chociaż nie mają podstaw, aby obawiać się prześladowań w kraju. Jednakże, podkreślił, zgadzając się z jednej strony z tym, że w Polsce zachodzą nadzwyczajne zmiany, z drugiej nie oznacza to, że każdy kto wystąpi o status uchodźcy, będzie odesłany z powrotem. Trzeba wszakże wziąć pod uwagę, iż sytuacja polityczna w Polsce oraz w Europie Wschodniej zmienia się i to, jak się rozwinie będzie miało ostateczny wpływ na przyznawanie statusu uchodźcy Polakom oraz innym ucieki-

nierom z tego regionu. Jeśli wybory zapowiadane w Europie Wschodniej przyniosą jeszcze bardziej fundamentalne zmiany wówczas, zdaniem Fairweathera, osoby zabiegające o status uchodźcy nie będą w stanie wykazać, iż będą prześladowane w swym kraju. M. Best z ministerstwa imigracji podał, że w okresie od 1 stycznia do 31 października br. o status uchodźcy poprosiło 343 obywateli polskich. Azyl został przyznany 93 Polakom, 34 odmówiono na wstępnym przesłuchaniu, 18 odmówiono podczas drugiego przesłuchania, a 199 oczekuje na decyzję.

SUKCES W BYZNESIE KLUB STRIPTISOWY PRZYNIESIE

W ubiegłym tygodniu wyszło na jaw, że bank rządu federalnego - Federal Business Development Bank przyznał pożyczki 8 klubom striptisowym na łączną sumę 3 mln dol. Najwięcej pieniędzy otrzymała striptisowa tawerna w Hull w Quebecu - 1 309 000 dol. Tawerna Lido mieszcząca się w centrum Hull uczęszczana jest głównie przez sędziów, dyplomatów, polityków oraz urzędników rządu federalnego. Rozbiera się w niej około 20 striptiserek. Harvie Andre, minister odpowiedzialny za bank, powiedział w parlamencie, że bank przyznając pożyczki popełnił błąd. Zapewnił jednocześnie, że zostaną zmienione procedury przyznawania pożyczek, tak, aby wykluczały one pożyczki na kluby striptisowe. Opozycja w parlamencie podkreśliła, że nie ma człowieka w Kanadzie, który po otrzymaniu tak olbrzymiej pożyczki byznesowej jak Lido nie mógłby okazać się wielkim biznesmenem. Tymczasem co roku bankrutują tysiące małych biznesmenów nie mogących doprosić się małych pożyczek na rozwój firmy bądź przetrwanie trudnego okresu. Federal Business Development Bank w ciągu 40 lat istnienia przyznał ponad 140 tys. pożyczek byznesowych. W ubiegłym roku przeciętna suma pożyczki wynosiła 180 tys. dol.

TŁOK NA LOTNISKU

Lotnisko Pearson International w Toronto miało w roku ubiegłym 49 tys. przylotów i odlotów samolotów linii Air Canada. Z tego 4000 lotów było spóź-

nionych od około kilku minut do kilku godzin co dotknęło 360 tys. pasażerów. Inne linie lotnicze mogłyby przestawić podobną statystykę spóźnień, tłoku i niewygód. Raport Air Canada stwierdza ponadto, że jeśli w planowym terminie nie zostaną oddane do użytku port lotniczy nr 3 oraz dwa dodatkowe pasy startowe, wówczas przedsiębiorstwa w Toronto i okolicy stracą byznesu na sumę ok. 750 mln dol., a rząd federalny i prowincjonalny utraci podatki na sumę 105 mln dol. Raport stwierdza, że jeśli wszystko zostanie oddane do użytku zgodnie z planem, wówczas wszyscy zarobią i zyskają, a do ponad 33 tys. pracowników, zapewniających bezpośrednio funkcjonowanie lotniska dojdzie do 10 tys. nowych stanowisk pracy.

TORONTO-WARSZAWA MIASTAMI BLIŹNIACZYMI?

Rada Miejska Toronto jednogłośnie zaaprobowała propozycję radnego polskiego pochodzenia Chrisa Korwina-Kuczyńskiego, aby podjąć rozmowy z przedstawicielami Warszawy w celu podpisania porozumienia bądź układu o przyjaźni, czyniącego z Warszawy i Toronto miasta bliźniacze. Przedstawiając projekt Chris Korwin-Kuczyński zwrócił m.in. uwagę, że w Toronto mieszka największe skupisko Polaków w Kanadzie oraz, że projekt zyskał poparcie Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Radny wyjaśnił także, że jego projekt zostaje wysunięty we właściwym czasie daleko sięgających prodemokratycznych zmian i reform w Polsce i Europie Wschodniej. Gospodarka polska po latach komunistycznych rządów znajduje się w chaosie i wyjście z kryzysu nie uda się bez pomocy państw zachodnich, w tym i Kanady. Pomoc taka już występuje. Na szczeblu miejskim odpowiednie jest zawarcie w tych warunkach porozumienia łączącego Toronto i Warszawę co umożliwi Toronto przyczynić się do poprawy sytuacji politycznej, społecznej i ekonomicznej w Warszawie.

**POPARCIE DLA UKŁADU
MEECH LAKE NISKIE**
Sondaż opinii publicznej Gallupa wykazał, że jedynie 25% Kanadyjczy-

ków popiera zawarcie układu Meech Lake, a liczba ta wśród anglofonów jest niższa, wynosząc zaledwie 19%. Jednocześnie 49% Kanadyjczyków (60% Anglofonów) sprzeciwia się wprowadzeniu do kanadyjskiej konstytucji klauzuli wyróżniającej Quebec określeniem "distinct society". Aż 45% Kanadyjczyków stwierdziło, że wie niewiele bądź nic nie wie o układzie Meech Lake.

PREZYDENT KENII ODWOŁAŁ AMBASADORA

Prezydent Kenii Daniel arap Moi odwołał ambasadora Kenii w Kanadzie na znak protestu przeciwko zezwoleniu przez rząd federalny w Ottawie na odbycie się kilku demonstracji Somalijczyków mieszkających w Kanadzie przeciwko jego rządowi. Prezydent podkreślił, że nie przysła ambasadora z powrotem dopóki nie zostanie oficjalnie przeproszony przez rząd kanadyjski i nie otrzyma pełnych informacji o demonstracjach. R. Peck, rzecznik kanadyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych, powiedział, że ministerstwo poinformowało ambasadora Kenii w Kanadzie oraz ambasadora Kanady w Kenii, że z powodu istnienia w Kanadzie wolności słowa i zgromadzeń nic nie może być zrobione, aby zapobiec wyrażeniu przez jakąkolwiek grupę swych odczuć i poglądów, tak długo, jak długo dzieje się to zgodnie z prawem.

13-LETNIA DZIEWCZYNA MOŻE MIESZKAĆ Z PRZYJACIELEM

J. Robson, sędzia Sądu Rodzinnego w Cambridge, zezwolił 13-letniej dziewczynie na wspólne zamieszkanie z 19-letnim przyjacielem. Dziewczyna, poprzednio wielokrotna uciekinierka z własnego domu, powieściła podczas rozprawy, że jeśli zostanie oddana do domu dziecka, wówczas skorzysta z pierwszej nadarzającej się okazji i ucieknie. Matka dziewczyny zeznała, że córka poinformowała ją, że utrzymuje stosunki seksualne ze swym przyjacielem, otrzymuje od niego narkotyki i była przez niego pobita. Sędzia wskazał, że prawo kanadyjskie (Child and Family Services Act) uniemożliwia zatrzymanie nastolatka wbrew jego woli.

OSTATNIE PARLAMENTARNE WYSTĄPIENIE BROADBENTA

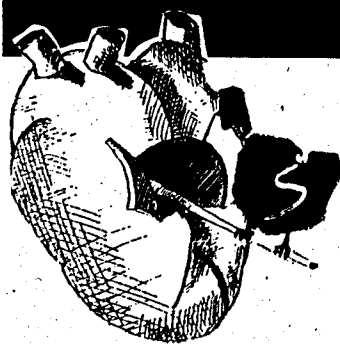
Przywódca socjalistycznej Nowej Partii Demokratycznej Ed Broadbent w swym ostatnim wystąpieniu parlamentarnym powiedział, że jego największym życzeniem politycznym jest połączenie sił przez rząd federalny i rządy prowincjonalne w celu zlikwidowania ubóstwa w Kanadzie. "Ubóstwo w Kanadzie jest narodowym horrorem, narodowym wstydem - powiedział szef socjalistów. Musimy położyć mu kres". Broadbent podkreślił, że tak bogaty kraj jak Kanada musi znaleźć środki, aby skończyć z ubóstwem i nędzą, które dotknęły 1 121 000 dzieci, co oznacza, że 1 dziecko na 4 jest bezdomne bądź głodne. Broadbent powiedział także, że obecnie jest w Kanadzie więcej banków

żywności, rozdających darmowe posiłki niż restauracji McDonald's. W Toronto jest 110 McDonald's i 170 banków żywności, w Kanadzie mamy 600 McDonald's i ponad 1100 banków żywności. Broadbent wezwał wszystkie partie do przyjęcia programu, który całkowicie wyeliminuje ubóstwo dzieci w Kanadzie do roku 2000, zapewniając każdemu chłopcu i każdej dziewczynie optymalny rozwój. Broadbent był posłem federalnym przez 21 lat, przywódcą NDP przez 15 lat. Wkrótce po wyborach krajowych w roku ubiegłym Broadbent zrezygnował ze stanowiska szefa partii, godząc się pełnić tę funkcję do wyboru nowego przywódcy (co nastąpi na dniach) oraz zapowiedział także odejście z parlamentu.

Farmerzy z Ontario i Quebecu demonstrowali przed budynkiem parlamentu w Ottawie protestując przeciwko polityce rolnej rządu Mulroney'ego. Spalono nawet kukłę wicepremiera i ministra rolnictwa Dona Mazankowskiego, który przemówił do 5000 farmerów, zapewniając ich, że rząd dba o interesy rolnictwa. Farmerzy domagali się m.in. utrzymania protekcyjnej polityki rządu wobec kanadyjskiego rolnictwa, zachowania ceł ochronnych, wprowadzenia embarga oraz norm importowych na niektóre rolnicze produkty zagraniczne. Farmerzy podkreśliли, że realizacja apelu USA o wyeliminowanie prawie wszystkich dotacji rządowych dla rolnictwa oraz zniesienie barier eksportowych zrujnuje farmerów kanadyjskich, nie mogących wytrzymać konkurencji z tak masowym rynkiem rolnym jak amerykański.

KANADA

POLSKA

POLITYKA

Pracownicy więziennictwa w Polsce żądają zerwania z nomenklaturą, chcą powołać związek, który zagwarantuje bezpieczeństwo funkcjonariuszy w czasie pełnienia służby. Mówią o systematycznym pogarszaniu się warunków pracy pracowników więziennictwa. Żądają traktowania służby więziennej jako państwowej, a nie politycznej.

Wciąż trwa dyskusja nad ostatecznym kształtem amnestii. Ta wersja, którą proponował Sejm nie przypadła do gustu Senatowi. Nie została zatwierdzona w piątek na posiedzeniu Senatu. Jak potoczą się jej dalsze losy, zobaczymy w najbliższej przyszłości.

XI Nadzwyczajny Kongres ZSL zwany również kongresem odrodzenia ludowego obradował w Warszawie w dniach 26-28 bm. Po bardzo burzliwych obradach zrezygnowano z nazwy ZSL i przyjęto nową: PSL Odrodzenie, wbrew - jak powiedziano - tym wszystkim siłom, które chciały rozbić ruch ludowy. Chłopi trzymają się razem. Do komisji wyborczej wpłynęło kilkanaście kandydatur na najwyższe stanowiska. Pod każdą z nich musiało się podpisać 200 osób popierających daną osobę. Obrady trwały. O 4 rano wybrano prezesem Kazimierza Oleksiaka. Otrzymał on 52% głosów.

NRD wprowadziła drakońskie obostrzenia, dotyczące Polaków i ich podróży do NRD, bądź tranzytem. W niedziele nawet niektóre restauracje nie wpuszczały Polaków, tłumacząc się zarządzeniem Rady Ministrów. Obywatelom NRD tłumaczy się, że owe decyzje mają na celu powstrzymanie

spekulacji i interes rodzimej ludności. Funkcjonariusze policji i urzędu bezpieczeństwa wyłapują z tłumy polskich turystów, kontrolują ich i szykanują. Dzieje się to przed wielkimi domami towarowymi, na przystankach i dworcach. Takie poczynania nowych już przecież władz NRD wzbudzają oburzenie, ale jednocześnie nasuwa się pytanie, o co wam panowie chodzi? Bo przecież nie o bęsztyk zjedzony przez Polaka w berlińskiej restauracji. A więc co? Kohl przedstawił już projekt zjednoczenia Niemiec. Może więc to?

W dniu 27 bm. przybył do Polski z kilkudniową wizytą wicepremier i minister finansów Izraela, a także przewodniczący Izraelskiej Partii Pracy Szimon Peres. Spotkał się on m.in. z premierem T. Mazowieckim, przewodniczącym Solidarności L. Wałęsą oraz z przedstawicielami społeczności żydowskiej. Po rozmowie z Peresem Mazowiecki powiedział, że sprawa zjednoczenia Niemiec nie jest sprawą aktualną.

Prymas Polski kardynał Józef Glemp przyjął przewodniczącego Międzynarodowej Rady Chrześcijan i Żydów - Sigmunda Sternberga. Zaprosił on Prymasa Polski do udziału w międzynarodowej konferencji dialogu między religiami. Odbędzie się ona w Jerozolimie.

Na zjeździe NZS odbywającym się w Warszawie, nastąpił rozłam. Decyzję o wystąpieniu ze wspólnych prac w Krajowej Komisji Koordynacyjnej i utworzeniu alternatywnej organizacji podjęli na kolejnym zjeździe delegaci z Krakowa, Szczecina, Bydgoszczy i Lublina. Rozłam dokonał się na tle sprzeczności organizacyjnych. Wcześniej jednak wszyscy delegaci zjazdu podjęli uchwałę potępiającą użycie siły wobec manifestantów na placu Wacława w Pradze.

Powołano polski parlament zielonych, który ma zintegrować ruch ekologiczny w Polsce i włączyć się do prac komitetów obywatelskich w Polsce. Ustalono to na walnym zjeździe Polskiej Partii Zielonych, który odbył się 26 listopada

w Krakowie. Ale rozłam wśród naszych zielonych trwa.

OKP debatuje nadal nad następującymi problemami: nowelizacja konstytucji, samorządu lokalnego, prokuratury, czyli jej przynależności (o czym już pisaaliśmy). Koalicja chce wystąpić do Sejmu o powołanie komisji nadzwyczajnej do spraw nowelizacji konstytucji. Prezydent Jaruzelski poinformowany o tych projektach nie zaprotestował, a powiedział że: "lojalnie podporządkuje swe następne decyzje decyzji Sejmu".

Lech Wałęsa wraz z delegacją Solidarności rozpoczął 29 listopada wizytę w W. Brytanii. Delegacja weźmie udział w posiedzeniu Rady Wykonawczej Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych. Podczas pobytu w Londynie Wałęsa spotka się z premierem M. Thatcher i ministrem spraw zagranicznych D. Hurdem. Wizyta delegacji Solidarności w W. Brytanii trwać będzie do 3 grudnia.

Władze CSRS skróciły czas trwania tranzytu dla polskich turystów z 48 do 24 godzin.

Premier Tadeusz Mazowiecki zwrócił się do górników o dodatkowe wydobywanie w tym roku brakujących 14 mln ton węgla. OPZZ i PZPR skrytykowały ten apel. "Solidarność" wyraziła zastrzeżenie.

Okręgowy Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk w Warszawie zakazał rozpowszechniania wydanej przez "Przedświt" książki prof. A. Kamińskiego "Koszmar niewolnictwa", będącej porównawczą analizą sowieckich i hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Cenzura twierdzi, że zgoda na rozpowszechnianie tej książki "oznaczałaby, iż polskie władze państwowe podzielają zamieszczone w niej opinie i sądy. One zaś w sposób oczywisty obrażają pozostające w sojuszu z Polską państwo radzieckie".

W Budapeszcie odbyło się w tym tygodniu spotkanie ministrów obrony państw

POLSKA

Układu Warszawskiego. PRL reprezentował generał F. Siwicki.

W Warszawie ministerstwo spraw zagranicznych oświadczyło, że wszystkie sojusze wojskowe powinny ograniczać się do zewnętrznych funkcji obronnych.

Rzecznik polskiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył, że ewentualne zjednoczenie Niemiec jest sprawą europejską i może dojść do skutku jedynie za zgodą całej Europy. Oświadczenie to rzecznik złożył po przedstawieniu przez kanclerza RFN H. Kohla na forum Bundestagu 10-punktowego programu zjednoczenia Niemiec.

Polska delegacja rządowa z ministrem finansów Balcerowiczem złożyła oficjalną wizytę w Austrii. Ustalono m.in., że w ramach spłat zadłużenia Polska zezwoli firmom austriackim na wykupienie bądź dzierżawę niektórych przedsiębiorstw w Polsce, które strona austriacka uczyni opłacalnymi, skierowując część ich produkcji na rynek polski.

Lech Wałęsa w wywiadzie dla agencji France Press, ustosunkowując się do przedstawionego w Bundestagu przez kanclerza RFN H. Kohla programu zjednoczenia Niemiec powiedział, że europejskie granice powinny zachować swój obecny kształt, nie powinny ulegać żadnym zmianom, dodając, że każda akcja polityczna próbująca cokolwiek jednoczyć w Europie skazana jest na niepowodzenie. Zdaniem Wałęsy integracja kontynentu powinna mieć wyłącznie charakter ekonomiczny.

Szef PZPR M. Rakowski udał się na Węgry na zaproszenie szefa Węgierskiej Partii Socjalistycznej Nyersa.

Adam Michnik występując 29 listopada na Uniwersytecie Michigan powiedział, że zmiany występujące w Europie Wschodniej trudno nazwać jeszcze nieodwracalnymi, gdyż nie wiadomo do końca ku czemu zmierza pierestrojka.

Michnik podkreślił, że Polacy dokonali olbrzymiego skoku w stronę demokracji, ale powinni postępować bardzo ostrożnie obserwując uważnie zmiany w ZSSR oraz w całym bloku. Nie wykluczył on nawet sowieckiej interwencji zbrojnej, szczególnie w przypadku niepowodzenia pierestrojki.

Wyjaśniło się, kto zatrzymał wypowiedź Leszka Moczulskiego dla TV. Otóż - jak pisze Krzysztof Król na łamach "Tygodnika Gdańskiego" - wypowiedź Moczulskiego zatrzymana na 1 godzinę przed emisją programu nie była przez nikogo z władz zwierzchnich oglądana. A więc zapis na nazwisko. Smutne.

GOSPODARKA

Rząd zgłosił do Sejmu autopoprawki do październikowego projektu zmiany ustawy o spółdzielczości. Zdaniem Stefana Bratkowskiego, jest to "wyraźne ustępstwo rządu pod naciskiem biurokracji rzekomo "spółdzielczej", która już dziś nie zasypia gruszek w popiele i co rusz zakłada spółki, spółdzielnie osób prawnych i "izby" najrozmaitszego rodzaju. Zdaniem Bratkowskiego jest to zupełnie nowy projekt i autopoprawka rządu.

Towarzystwo Gospodarcze w Warszawie zapowiedziało realizację kilku inicjatyw gospodarczych, a więc uruchamiania się np. bank informacji komputerowych.

Podwyższono ceny: mleko chude 210 zł za litr, ser chudy 1000 zł/kg. Mleczne mieszanek dla niemowląt 1000 zł - 25 dkg. Chleb zwykły 600 zł - za 0,8 kg. Chleb wiejski 700 zł za 0,8 kg. Mimo tej podwyżki ceny są kilkakrotnie niższe od realnej i są nadal dotowane z budżetu państwa.

Pierwszy w Warszawie lombard otworzyła spółka "TeBos-Legos".

W dniach 21-22 listopada odbył się w

Łodzi zjazd Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Leszek Balcerowicz, obecny na tym zjeździe zwrócił się do ekonomistów z prośbą o opinie dotyczące rządowego programu gospodarczego. Dyskusja wykazała, iż budzi on wiele zastrzeżeń. Jedyne co można dziś robić to tworzyć enklawy nowoczesności. Prezesem PTE został ponownie Zdzisław Sadowski.

Duński minister spraw zagranicznych bawił z wizytą w Polsce. Wśród różnych poruszonych problemów omawiano sprawę przełożenia lub częściowego umorzenia naszych długów w Danii, które wynoszą około 180 mln dolarów. Rozmawiano o konflikcie Polska-Dania dotyczącego połowów na Bałtyku. Duńscy rybacy łowią nielegalnie na polskich wodach.

W całym kraju kolejki przed stacjami CPN po benzynę, której cena na czarnym rynku sięga 2500 zł za 1 litr. Jest mróz i śnieg, a kolejki po paliwo rosną. Wkrótce będzie jak w "Mad Maxie".

Minister A. Bentkowski wystąpił do prokuratury generalnej PRL o wszczęcie dochodzenia w celu wyjaśnienia losów Funduszu Obrony Narodowej, na który to - jak wiemy składało się całe ofiarne wówczas społeczeństwo polskie tuż przed wybuchem II wojny światowej. Istnieją poważne poszlaki, iż część darów została rozkradziona.

Powszechny podatek od dochodów osobistych będzie obowiązywał w 1991 roku. W 1990 zostanie zachowana marża podatkowa i zryczałtowane formy podatków. Stawki podatkowe natomiast wzrosną w przyszłym roku 8-krotnie, co szczególnie zaniepokoiło rzemieślników. Wzrosną ulgi dla tych rzemieślników, którzy będą uczyć zawodu. Niektórzy rzemieślnicy domagali się powrotu do centralnego rozdzielnictwa i cen urzędowych. Ale o tym - jak poinformował rzecznik rządu - nie ma mowy.

Wiele firm nie płaci rachunków za używanie energii elektrycznej.

Zniesienia święta 22 Lipca domagają się posłowie - co więc zostanie z firmy 22 Lipca - dawniej E.Wedel". Chyba "E.Wedel - dawniej 22 Lipca". Jak to się dziwnie plecie...

DOLAR. Kurs dolara ustabilizował się na 6800 zł.

KULTURA

Nagrodę europejskiego Oskara - Felixa zdobył w Paryżu film Macieja Dejcera "Trzysta mil do nieba".

W Nowej Hucie podpalono 22 listopada pomnik Lenina.

W dniach 23-26 listopada w Białymstoku odbył się cykl imprez teatralnych, filmowych i literackich pod hasłem "Wspólna pamięć Polski i Litwy".

W niedzielę, 26 listopada otwarto w Poznaniu Targi Sztuki "Interart - 89". Przedsiębiorstwa prywatne i państwowe prezentują 4000 prac, 1000 autorów. Są także prace artystów z ZSSR, Kuby, Wietnamu, Czechosłowacji.

Delegacja organizacji polonijnych i polskich związków kulturalnych w Związku Sowieckim spotkała się 23 listopada z ministrem kultury i sztuki Izabellą Cywińską.

Prezydent USA G. Bush podał nazwiska laureatów Orderu Sztuki (National Medal of Arts) na rok 1990. Jednym z nich jest - odznaczony pośmiertnie - W. Horowitz, niedawno zmarły pianista światowej sławy. Jednym z 10 wyróżnionych został także Czesław Miłosz, poeta i pisarz polski, profesor Uniwersytetu Berkeley w Kalifornii, laureat literackiej Nagrody Nobla.

"Le Monde" ofiarował "Gazecie Wyborczej" maszynę drukarską.

Organizacje studenckie, podobnie jak w wypadku represji w Chinach, bardzo żywo zareagowały na niedawne represje w NRD. Jak donosi nasz korespondent fotoreporter, NZS na znak protestu wprowadziła w całym kraju wiece i manifestacje na rzecz poparcia młodzieży studenckiej i robotniczej w NRD. Na zdjęciu powyżej działacz NZS z Wrocławia pod konsulem NRD.

PREMIER MAZOWIECKI NA SOWIECKIEJ ZIEMI

Miniony tydzień zdominowały wizyty polskich mężów stanu. A także przybycie do Polski pierwszego po wojnie nuncjusza papieskiego Arcybiskupa Józefa Kowalczyka, który obejmuje w Polsce swoją służbę dyplomatyczną.

Powróciła już z wielkiej podróży do Kanady, USA i Wenezueli delegacja Solidarności. A także Lech Wałęsa, który zdążył jeszcze pożegnać na lotnisku Okęcie premiera Tadeusza Mazowieckiego, który właśnie udawał się do Moskwy. Tłoczno więc na lotnisku w Warszawie. Są rozmowy przed i po, krzyżują się nadzieje i rozczarowania. Wypowiedź Lecha Wałęsy do premiera jest pod tym względem znamienita: "Życzę Panu, żeby przywiózł Pan to samo z Moskwy, co ja przywoziłem ze Stanów Zjednoczonych". Trudna sprawa. Premier Mazowiecki natomiast przed swoim odlotem do ZSSR oświadczył, iż "po wizycie oczekuje wzajemnego zrozumienia. Wola sojuszu nie jest koniunkturalna, lecz jest wolą obu narodów". Premierowi w jego podróży towarzyszyło siedmiu ministrów: Ambroziak, Kamiński, Syryjczyk, Hall, Osiatyński, Dąbrowski, Niezabitowska oraz prezes Radiokomitetu Andrzej Drawicz, I sekretarz w MSZ Kuczyński. W składzie delegacji znajdowało się również 19 doradców, 2 ekspertów ministra finansów, generalny konserwator zabytków Tadeusz Zielenkiewicz, kapelan, lekarz, fotograf i syn premiera Adam. W poniedziałek wieczorem premier już w Warszawie. Wizytę mamy za sobą.

"To nie była konwencjonalna wizyta, ani dla nas, ani dla naszych gospodarzy" - oświadczył premier Mazowiecki na konferencji prasowej w Wielkim Pałacu Kremlowskim. Co działo się w ciągu tych dni? Premier złożył wieniec u grobu nieznanego żołnierza, a poinał mauzoleum Lenina. W piątek odbyło się

na Kremlu spotkanie z Ryżkowem. Towarzyszył premierowi jedynie minister Ambroziak. Potem odbyły się rozmowy plenarne, a w godzinach popołudniowych najważniejszy punkt tej wizyty: spotkanie Mazowiecki-Gorbaczow. Po spotkaniach na Kremlu delegacja polska udała się na wieczorny spacer po Arbacie, a potem na kolację do restauracji "Praga" - co jest faktem szczególnie znamienitym, gdy stolica Czechosłowacji znajduje się w centrum uwagi światowej. W związku z tym, na konferencji prasowej Eugeniusz Smolar, szef polskiej sekcji BBC zapytał kiedy premier uda się do restauracji "Bukareszt"... Odbyło się także spotkanie premiera z Polonią. Też symbol tego czasu, bowiem do niedawna tej Polonii "nie było"... A dziś Polacy z Białorusi, Litwy, Tadżykistanu, Dalekiego Wschodu i Kirgizji wołają o polskie szkoły, polskich nauczycieli, podręczniki, kościoły, księży. Na spotkaniu w ambasadzie polskiej w Moskwie, gdzie rolę gospodarza pełnił Andrzej Drawicz tłoczno było i barwnie. Oto Stanisław Ciosek, ambasador Polski w ZSSR ścisnął dłoń Andrzeja Sacharowa i innych, do niedawna wyklętych dysydentów. Podobno czynił to godnie i bez oporów. No proszę! Michaił Gorbaczow na powitanie premiera Mazowieckiego powiedział (a słowa te obiegły cały świat): "Może to wydać się dziwne, ale ja panu życzę sukcesu". Równie ważne, a może ważniejsze od tych na szczycie, były rozmowy dotyczące wzajemnych stosunków gospodarczych. Delegacja polska forsowała w tych debatach postulat przejścia na ceny światowe i rozliczania transakcji handlowych w walucie wymienialnej. Waldemar Kuczyński oświadczył, iż ZSSR nie stara się wykorzystać naszej trudnej sytuacji gospodarczej. Strona polska spotkała się z fachowością rozmówców, rozmowy miały charakter techniczny, a nie po-

lityczny. Czyli zupełnie odwrotnie niż było dotychczas. Nie obyło się bez zgrzytów. Np. w rozmowie z Ryżkowem wyłonił się fakt rozbioru pomnika Dzierżyńskiego. Strona sowiecka była urażona nie tyle rozbiórką, ile sposobem w jaki to uczyniono. Mówiono też o podpaleniu pomnika Lenina w Nowej Hucie, bezczeszczeniu grobów żołnierzy sowieckich, itp. Premier Ryżkow oświadczył, że strona polska powinna brać pod uwagę uczucia obywateli sowieckich. Premier Mazowiecki z kolei powiedział, że będzie przeciwdziałał tego rodzaju zjawiskom i że incydenty te były również skierowane przeciwko jego rządowi, ponieważ wydarzyły się w przededniu jego wizyty. Dla nas Polaków szalenie ważna była niedziela - dzień wizyty premiera w Katyniu. Premier wraz z całą delegacją udał się na miejsce kaźni oficerów polskich, ukląkł przed słynnym katyńskim krzyżem. Modlił się i wysłuchał mszy świętej odprawianej przez kapelana towarzyszącemu delegacji. Złożono kwiaty i wieniec, zapalono znicze. Orkiestra wojskowa odegrała hymn Polski. Mimo trzaskającego mrozu zgromadziło się w lasku katyńskim bardzo wiele ludzi. Dla równowagi premier odwiedził również Leningrad, gdzie złożył kwiaty pod pomnikiem obrońców tego bohater-skiego miasta. Jeżeli idzie o prasę, to wizytę tę obsługiwała ekipa 16 dziennikarzy polskich i 11 warszawskich korespondentów zagranicznych. Skromnie, ale takie było życzenie strony sowieckiej. Premierowi towarzyszyła drużyna ochrony osobistej w liczbie 5 osób + kapitan, uzbrojonych w amerykańskie pistolety Smith i Wesson. O prawdziwych rezultatach tej wizyty i jej skutkach będzie można mówić dopiero po upływie czasu, chociaż już dziś co poniektórzy nazywają ją historyczną.

KOMENTARZ LESZKA MOCZULSKIEGO NA TEMAT PUBLIKOWANYCH W NIEKTÓRYCH PISMACH ZARZUTÓW JAKOBY KPN NIELEGALNIE ZAJMOWAŁA LOKALE PZPR I PRON

Konfederacja Polski Niepodległej zablokowała kilka lokali PRON i PZPR. Nie zajmowaliśmy tych lokali dla siebie. Chodziło o pokazanie opinii publicznej przywilejów jakie posiada PZPR. W wyniku tej akcji zdobyliśmy pewną ilość dokumentów, z których wynika, że pomimo zmiany rządu jaka ostatnio nastąpiła w Polsce, to PZPR i PRON są nadal finansowane z państwowych pieniędzy. I tak na przykład w siedzibie głównej PRON w Warszawie przy Alejach Ujazdowskich 13 okazało się, że kierownik administracyjny tego budynku PRON jest zatrudniony w Urzędzie Rady Ministrów na etacie dyrektora jakiegoś departamentu i pobiera pensję 800 tys. zł. miesięcznie. Dzisiaj w "Trybunie Ludu" przeczytałem, że minister Kuroń ma pensję 700 tys. zł. Tak więc my to zaraz ujawniliśmy.

W prasie w Polsce publikowane są zdjęcia transparentu KPN wywieszonego na budynku Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Lublinie domagającego się przekazania tego gmachu służbie zdrowia. W wyniku tej akcji zostało zawarte porozumienie pomiędzy KPN a prezydentem miasta Lublina, z którego wynika, że PZPR ma przekazać ten budynek służbie zdrowia.

Robiliśmy tę akcję, aby pokazać, że PZPR korzysta z przywilejów, ma za darmo budynki, dostaje państwowe pieniądze, dostaje państwowe kredyty, itd. W bieżącym półroczu oni dostawali kredyty na 3% podczas gdy Narodowy Bank Polski kredytów udziela na 54%. Pozostałe 51% zobowiązał się zapłacić rząd. Poza tym przedsiębiorstwa PZPR są zwolnione od płacenia podatków, albo płacą symbolicznie 1%, kiedy powinny płacić 40% do 60%.

Gdy my to wszystko ujawniliśmy, to zrobił się wielki skandal, w następstwie czego PZPR zaczęła rzeczywiście oddawać niektóre gmachy, a rząd przycisnięty przez nas zapowiedział, że PZPR już nie dostanie ani grosza takiego kre-

dytu ani żadnej dotacji, a od 1 stycznia działalność gospodarcza prowadzona przez PZPR będzie obciążona normalnym podatkiem, tak jak wszyscy inni.

Ta akcja "lokali" nie miała na celu zdobywania pomieszczeń dla KPN, tylko ujawnienie z jakich przywilejów korzysta PZPR.

Prawda jest taka, że rząd Tadeusza Mazowieckiego czy on sam osobiście w momencie, gdy obejmował urząd premiera zawarł ciche porozumienie i zobowiązał się, że stan posiadania PZPR będzie utrzymany. Na nasze wcześniejsze propozycje, żeby coś z tym zrobić oni odpowiadali negatywnie. Dlatego też podjęliśmy tę akcję z lokalami, tzn. blokowaniem pomieszczeń PZPR i PRON. W następstwie tego, przynajmniej jak na razie, przywileje PZPR są ograniczone, choć nie wszystkie i przeciwko tym pozostałym będziemy występować.

PZPR posiada nadal około 50 dzienników i kilkadziesiąt czasopism. Wszystkie te wydawnictwa drukowane są na papierze, który PZPR dostaje za 30% wartości rynkowej, tzn. dostaje od państwa papier za przydziału po cenie ulgowej. W przypadku gdy KPN lub ktokolwiek inny musi kupić papier, to musi to zrobić na czarnym rynku, gdzie albo go nie ma, albo jest bardzo drogi. Natomiast PZPR ma zagwarantowaną każdą ilość papieru i płaci za to 3 do 4 razy taniej niż my. PZPR ma dostęp do państwowych mocy poligraficznych i większą ich część pracuje dzisiaj na użytek potrzeb PZPR i wydawnictw książkowych PZPR. Natomiast gdy opozycja taka jak KPN stara się, żeby w drukarni państwowej coś wydrukować to się odpowiada, że nie ma wolnych mocy produkcyjnych i że są obciążeni robotą w 120%. Tak więc tutaj PZPR nadal korzysta w sposób namacalny z tego, co zdobyła przez lata bezprawnych rządów.

"Trybuna Ludu" ukazuje się w nakładzie 1 miliona egzemplarzy i jest pis-

mem, do którego dziennie dokłada się z kieszeni państwowej miliony zł. My natomiast wydajemy 10 do 15 tys. egzemplarzy i jest to maksimum na co nas stać.

Poza tym, w tysiącach zakładów pracy w Polsce istnieją lokale PZPR, które są opłacane i pracują w nich ludzie robiący robotę PZPR-owską. Koszt utrzymania tego lokalu jest opłacany przez zakład pracy, a zakład pracy dofinansowany jest subwencjami z budżetu państwa. Mówiąc inaczej, w tysiącach zakładów jest co najmniej jeden pracownik PZPR, który ma co najmniej jeden pokój z telefonami i ze wszystkim co potrzeba. Praca tego człowieka i korzystanie z tego lokalu są dla PZPR za darmo. I dlatego my jak i większość ludzi z Solidarności domagamy się, żeby te przywileje od PZPR zabrano.

PZPR nazwała to, że my ich chcemy wyrzucić z zakładów pracy. Niech oni sobie siedzą w zakładach pracy, tylko jeżeli oni tam robią jakąś działalność, to niech oni za tę działalność płacą, za lokal, który zajmują i niech pokrywają płace własnych pracowników z własnych funduszy, a nie zakładowych.

KPN ma lokale na mocy wynajmu. W Warszawie mamy dwa pokoiki, za które płacimy miesięcznie 150 tys. zł., a jeżeli PZPR ma coś takiego to nie płaci nic, nie mówiąc już o tym, że pracownik PZPR ma płacić z zakładu pracy.

W tej chwili jest walka, żeby odebrać te przywileje PZPR. My jednocześnie stwierdzamy tak, jeżeli rząd chce płacić PZPR, to musi wtedy na równych warunkach traktować wszystkie inne partie polityczne. My uważamy, że PZPR nie powinna mieć żadnej pomocy, ale jeżeli PZPR ma subwencje, kredyty itp. to one się należą albo wszystkim albo nikomu. Naszym zdaniem, najsprawiedliwiej jest, żeby nie dawać nikomu, ale jeśli koniecznie rząd chce dawać PZPR, to my nie możemy się zgodzić, żeby tylko PZPR była wspomagana.

Udostępnione do druku przez Independent Polish News Service (IPNS) i Biuro KPN w Chicago. Po dodatkowe informacje prosimy dzwonić (212) 567-6099

LIST

JAK OCENIĆ TĘ WIZYTĘ?

Czterodniowa wizyta Lecha Wałęsy w Kanadzie przechodzi już do historii. Przypadła ona na czas szczególny i przebiegała w szczególnych warunkach. Mam tu na myśli nieoczekiwany rozwój wydarzeń w NRD, zakończony rozbiciem berlińskiego muru, wyborami nowego premiera i rządu, nowego przewodniczącego parlamentu (...)

(...) Wydaje mi się, że wizycie tej trzeba się przyjrzeć z różnych stron, by należycie ocenić jej efekty. Niewątpliwie, Wałęsa odniósł jeszcze jeden sukces propagandowy, potwierdził swą charyzmę, swą ogromną popularność, a jednocześnie ogromną łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi, bez względu na szerokość geograficzną, pod jaką zamieszkują. Bez wątpienia, przyjmowano go jak bohatera trybuna ludowego. Sądząc z komentarzy telewizyjnych i artykułów prasowych, "image" Wałęsy w społeczeństwie Kanady został pozytywnie ugruntowany.

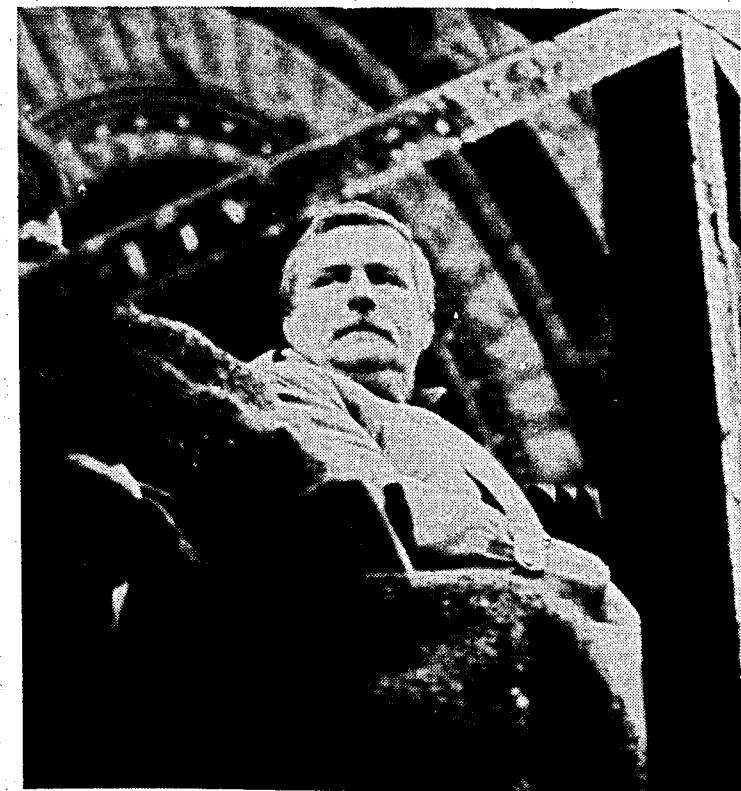
Inną sprawą, to rzeczywiste rezultaty polityczne i gospodarcze, które - zgodnie z oczekiwaniami strony polskiej - miały być wynikiem rozmów na najwyższym szczeblu w Ottawie. Zamiarem Wałęsy było skłonienie kanadyjskiego premiera Briana Mulroneya do podjęcia decyzji dotyczących umorzenia części z naszego wynoszącego przeszło 2,5 miliarda dolarów zadłużenia oraz wzmożenie zainteresowania miejscowych przemysłowców i finansistów inwestowaniem w Polsce, rozszerzaniem współpracy gospodarczej. Znieśliśmy żelazną kurtynę, coraz szerzej otwieramy drzwi dla zachodnich biznesmenów - powiedział Wałęsa, a oni tymczasem zwlekają, czekają nie wiadomo na co. Niebawem może być za późno - podkreślił przewodniczący Solidarności podczas spotkania z kanadyjskimi parlamentarzystami. (...)

Z tym stanowiskiem polemizował sam premier Mulroney, zapowiadając wsparcie polskich zabiegów o przełożenie spłat naszego zadłużenia, podjęcie szkolenia przemysłowców, zainteresowanych inwestycjami w Polsce i wreszcie wizytę delegacji biznesmenów kanadyjskich pod jego przewodnictwem nad Wisłą, o umorzeniu części naszego zadłużenia. O pieniądzu, w końcowych wystąpieniach nie mówiono, ale też właśnie w tych kwestiach cały Zachód jest bardzo wstrzemięźliwy.

I wreszcie płaszczyzna związkowa. Myślę, że kontakty, zawarte podczas obecnej wizyty będą dalej się rozwijały. Wałęsa przeprowadził pomyślne

rozmowy z kierownictwem Kanadyjskiego Kongresu Pracy, z szefami prowincjonalnych organizacji branżowych hutników i pracowników przemysłu samochodowego. Kanadyjscy koledzy przekazali Solidarności czek - to oczywiście wymiar materialny, gościnności i serdeczności, okazanej Polakom wycenić się nie da. Jak zatem zreasumować minione cztery dni? Myślę, że dla sprawy Polski nie były to dni stracone, a jeśli nawet nie wszystko poszło po myśli Lecha Wałęsy i towarzyszących mu osób już teraz, to wcale nie oznacza iż nie będzie ta kanadyjska wyprawa owocować w przyszłości. Jest tylko jeszcze jeden drobiazg. Żeby tych owoców było dużo i by były dojrzałe musimy nad tym pracować już usilnie sami tu nad Wisłą, nie oglądając się na łaskawe wsparcie. Jest to w moim przekonaniu jedyna droga, którą najszybciej dojdziemy do wyznaczonego celu - wolnej, demokratycznej i silnej gospodarczo Polski, ojczyzny wszystkich Polaków.

TADEUSZ WIŚNIEWSKI

Wałęsa w Kanadzie Foto: GRAFA

Pojęcia czeplają się ludzi jak rzep psiego ogona. Tak jest i z pojęciem "lewicy laickiej", którym dziś wszyscy szermują z zacięciem godnym lepszej sprawy. Pojęcie to przyjęło się w Polsce po wydaniu przez Adama Michnika w Paryżu, a potem przedrukowywaniu w podziemiu świetnej książki "Kościół, lewica, dialog" stanowiącej opis ewolucji światopoglądowej pewnej formacji polskiej inteligencji, z którą zresztą i ja poniekąd czułem się związany, a którą Michnik nazwał "lewicą laicką", co od początku uważałem za termin nieszczyśliwy, lecz czepliwy. I oto okazuje się, że miałem rację. Wszyscy książkę Michnika przeczytali, pojęcie się przyjęło i nikt nie zauważył - a łatwo o to nie było, gdyż nastał trwający po dzień dzisiejszy loch stanu wojennego - że w grudniu 1981 roku ówże autor napisał na łamach paryskiej "Kultury" co następuje: "Posługiwałem się formułą 'lewicy laickiej', co było odczytywane w sposób niezgodny z moimi intencjami. Dla mnie ta formuła - sam ją wymyśliłem - była próbą nazwania prądu ideowego, a nie konkretnej formacji politycznej. Prąd polityczny o takiej nazwie nigdy nie istniał, a ja nie próbowałem go do życia powoływać. Stąd utożsamianie 'lewicy laickiej' z PPS, eks-stalinowcami czy KOR-em jest zwyczajnym nadużyciem. (...) Posługiwałem się również terminem 'socjalizm demokratyczny'. Dziś używam tych słów ostrożnie i z wielkim ociąganiem. Nie dlatego, bym zmienił swą opcję ideową, lecz dlatego, że w polskim życiu publicznym te słowa prawie już nic nie znaczą".

I masz babo plackę! Przypomina się klasyczna przypowieść o uczniu czaroksięznika, który uruchomił moce, nad jakimi nie potrafił później zapanować. W chwili obecnej wszyscy na wypródkę tym właśnie pojęciem się posługują i wszyscy nie co innego nim oznaczają, jak właśnie prąd polityczny. Cóż - gdy zła się nie da pozbyć, trzeba spróbować je polubić, choć przychodzi to trudno. Tym trudniej, że dziś przeciętny obywatel PRL, a i olbrzymia większość byłych obywateli tego kraju na dźwięk słów "socjalizm" czy "lewica" doznaje na ogół ostrych drgawek, w najlepszym zaś razie dyskretnie rozgląda się za drzwiami do toalety nieznacznie trzymając

rękę przy ustach. Można te odruchy wymiotne po pół wieku goszczenia komuny na ziemiach polskich zrozumieć, co jednak nie oznacza, że są one odruchem naturalnym. Jeśli się bowiem nad tym zastanowić poważniej, to okaza się one negatywnym skutkiem upakowania tresury bolszewickiej i niczym więcej. Są - inaczej mówiąc - skutkiem sowietyzacji, pieczęcią komuny i niewoli.

W odróżnieniu od komunizmu pojęcia "lewicy" i "socjalizmu" są pojęciami cywilizowanymi, choć nie każdy, oczywiście, musi się skłaniać ku ruchom politycznym, które te pojęcia reprezentują. Lecz należy przypomnieć, gdyż o takich sprawach, niestety, łatwo się zapomina, że socjalizm nie musi koniecznie kojarzyć się ze złem. Socjalistami pozostali członkowie PPS, którzy słono zapłacili za to, że pozostali wierni likwidowanej w 1948 roku Polskiej Partii Socjalistycznej, której tradycję wyznaczają ten nurt polskiej historii, którego nie mamy potrzeby się wstydić. Z socjalizmem i lewicą identyfikowała się też i nadal identyfikuje emigracyjna PPS, partia bez wątpienia niepodległościowa i pozostająca cały czas w opozycji wobec systemu Polsce narzucanego przez Sowietów.

Być może lewica i socjalizm w tradycyjnym rozumieniu tych terminów powoli schodzą ze sceny politycznej współczesnego świata, niemniej nie można im odmówić realnych zasług w życiu społecznym. Życie to rozwija się w starciu rozmaitych idei i pomysłów, pomysł socjalistyczny czy - ogólniej - lewicowy jest jednym z nich. W pewnych warunkach dobrze służy społeczeństwu, w innych utrudnia mu egzystencję, a wówczas reprezentujący go politycy zmuszeni są do zejścia na plan dalszy. Ten mechanizm konkurencyjności różnych pomysłów i idei funkcjonuje prawidłowo i w zasadzie bezboleśnie w systemach demokratycznych, a więc takich, w których społeczeństwo ma prawo wyboru wśród różnych programów i po sprawdzeniu na własnej skórze ich skuteczności, prawo do ich zmiany. Pomysł socjalistyczny jednak, w jego cywilizowanej postaci, którą Polacy znają z okresu międzywojennego, nigdy nie optował za odrzuceniem

tej konkurencji i przyjęciem form totalitarnych. Piszę to wszystko dlatego, by dziś, gdy socjalizm kojarzy się niemal każdemu Polakowi z komunizmem, wskazać, że można ten termin przyjmować bez emocji narosłych przez okragłe pięćdziesiąt lat.

Pomysł socjalistyczny ma jedną, według mnie podstawową wadę - przemawiając w imieniu zbiorowości narzuca ograniczenia jednostce, zwłaszcza w sferze gospodarczej. Ale i tu sprawa nie wydaje się do końca jasna, gdyż czym innym jest wyrastająca z pomysłu socjalistycznego idea spótdzielczości, która znakomicie sprawdziła się choćby w małej Danii, a czym innym idea nacjonalizacji, czyli upaństwowienia. Jest więc o czym dyskusować i nie ma powodów, by wszystkie pomysły wyrastające na gruncie tego nurtu politycznego wyrzucać na "śmietnik historii". Można o tym wszystkim rozmawiać bez odruchów wymiotnych, poważnie, rozważając wszystkie "za" i "przeciw" w konkretnej sytuacji danego społeczeństwa.

Wszystko to dotyczy także naszej obecnej sytuacji, a w pośredni sposób także pojęcia "lewicy laickiej", które przyczepiło się do pewnej grupy opozycji, z Michnikiem i Kurońem na czele. Ta grupa niewątpliwie wyrasta z tradycji lewicowych i socjalistycznych. W 1980 roku na łamach niezależnego kwartalnika politycznego "Krytyka", ukazującego się zresztą po dzień dzisiejszy i należącego bez wątpienia do grupy najlepszych polskich periodyków tego typu, odnajdujemy następujące oświadczenie redakcji podpisane przez Jacka Kuronia i Stefana Starczewskiego: "Polska Partia Socjalistyczna wypisała na swoich sztandarach trzy hasła: Niepodległość, Demokracja, Socjalizm. Niepodległość na pierwszym planie. Nie przypadkiem w II Rzeczypospolitej PPS była partią z największą liczbą Krzyży Niepodległości i - co zapewne ważniejsze - z największą liczbą lat carskiej katorgi, więzień i zsyłek. Nie przypadkiem w czasie okupacji przewodniczącym parlamentu podziemnego państwa - Rady Jedności Narodowej był Kazimierz Pużak, przewodniczący okupacyjnej WRN - kontynuatorki PPS, przedwojenny Sekretarz

Generalny tej partii". Po tym wstępie autorzy oświadczenia, które, jak czytamy, wyraża opinię zespołu redakcyjnego, opowiadają się za tą właśnie tradycją, u której podstaw odnajdują ważną chyba do dziś, a pięknie przypominaną w książce Wojciecha Giełżyńskiego wydanej przed paru laty przez londyńską Polonię, myśl społeczną Edwarda Abramowskiego. Piszą więc: "Szczególnie bliska jest nam zasada jednoczesności przemian w świadomości i moralności z przemianami w systemie ekonomicznospołecznym. Dopóki nie zostanie zapoczątkowany proces przemian świadomości, dopóty nie można zapoczątkować reform strukturalnych, bowiem - jak mówi Abramowski - 'istniejący ustroj trwa w duszach ludzi'. Żaden przewrót moralny po przewrocie politycznym już się nie dokona". I wreszcie: "Odwołujemy się do Abramowskiego i jego programu działań pozapaństwowych ponieważ sądzimy, że tylko w ten sposób można realizować w życiu społecznym bliski nam program ładu społecznego wyprowadzonego z wartości nadrzędnych. Jesteśmy przekonani, że polityka państwowa musi być pragmatyczna, to znaczy musi służyć społeczeństwu, a nie utopii". Tak formułowany był program tej formacji, którą dziś określa się mianem "lewicy laickiej", przed Sierpnem 1980 roku. W dużej części wydaje się, że program ten został pozytywnie sprawdzony w ciągu lat następnych, zarówno w czasie owych "piętnastu miesięcy", jak w okresie stanu wojennego. Czy znaczy to, że nadal pozostaje aktualny, to już osobne pytanie. I nad tym właśnie należy w tej chwili podjąć w Polsce dyskusję, tym bardziej, że formacja, która ów program sformułowała, nie może już po 4 czerwca, a więc po wyborach, podejmować nadal "programu działań pozapaństwowych" z tego prostego powodu, że znalazła się w parlamencie.

Na jedno wszakże w przytoczonej powyżej wypowiedzi chciałbym zwrócić szczególną uwagę: na eksponowanie pojęcia "społeczeństwa" i pomijanie zagadnienia wolności i praw jednostki. Z tego bowiem, że, jak zauważył to bodaj Arystoteles, człowiek jest zwierzęciem społecznym, nie wynika wcale, iż społeczeństwo i jego interesy określone przez jakąś grupę mają dominować nad

jednostką. "Interes społeczny" jest kategorią, do której odwołuje się w Polsce najczęściej, lecz jest to kategoria w wielkiej mierze nieokreślona, w którą można wpisywać rzeczy bardzo różne i często sprzeczne. Tak się zresztą dzieje w praktyce, gdyż co innego pod tym pojęciem rozumie strona rządowo-kolalicyjna, co innego zaś solidarnościowo-opozycyjna. Jeszcze poważniejsze problemy powstają, gdy się chce pogodzić interes społeczny z interesem jednostki. Wszystko to brzmi niezwykle teoretycznie, ma jednak wymiar realistyczny, gdyż dotyczy m.in. problemów gospodarczych i prawnych. Te właśnie problemy czekają w Polsce współczesnej na pilne rozwiązanie.

Będą one rozwiązywane w starciu różnych pomysłów i idei. Jedną z nich jest idea socjalistyczna, w cywilizowanym i ugruntowanym przez polską tradycję rozumieniu tego słowa. Jej przedstawicielami są ludzie określani jako "lewica laicka", której wyrazicielami w powszechnym mniemaniu są takie osobistości naszego życia publicznego jak Michnik, Geremek, Lityński czy Kuroń. W tej formacji odnajdziemy też takich działaczy robotniczych, jak Bujak czy nawet Frąsiniuk, zaś z drugiej strony przeciwnikami im Gwiazda czy Łódzki odłam Grupy Roboczej. Byłoby niedobrze, gdyby reprezentacja opozycji w parlamencie została zredukowana tylko do tej formacji. Jest to formacja, która opiera się na silnych związkach zawodowych, co w konkretnej, dzisiejszej sytuacji Polski jest może rzeczą słuszną, lecz za lat kilka może okazać się hamulcem przemian, zwłaszcza w gospodarce.

O niebezpieczeństwach redukcji opozycji do jednej tylko grupy pisał Aleksander Hall w liście do Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie, liście dramatycznym, w którym rezygnował z dalszego udziału w pracach tego zespołu: "Społeczeństwo oceni nas także podług tego, na ile staraliśmy się uszanować jego rzeczywisty pluralizm, w jakiej mierze uwzględnialiśmy wielość i różnorodność niezależnych inicjatyw społecznych i politycznych. (...) Z tej właśnie przyczyny na ostatnim posiedzeniu komitetu przedstawiłem pogląd, iż winniśmy do partnerskiej współpracy przed wyborami zaprosić wszystkie niezależne środowiska po-

lityczne i siły społeczne, które akceptują ustalenia "okrągłego stołu" i gotowe byłyby do współdziałania z Komitetem Obywatelskim. Rozstrzygnięcia, które zapadły na tym posiedzeniu, nie otworzyły takiej perspektywy".

Nie chciałbym być złym prorokiem, ale obawiam się, że sytuacja przedstawiona przez Halla może mieć skutki dramatyczne. Niemal 40% absencja wyborcza zdaje się wskazywać, że ponad jedna trzecia społeczeństwa - a jest to znacząca siła - postanowiła zamianować swą nieobecność w obecnie prowadzonej grze politycznej: zapewne z bardzo różnych przyczyn, ale to już sprawa drugorzędna. Po wyborach tych nieobecnych będzie więcej. Co gorsza, rozpoczęły się rugi w "Solidarności" - jak choćby usunięcie mecenasa Siły-Nowickiego z grona doradców Związku. Co prawda nie jestem jego zwolennikiem, podobnie jak mi daleko do akceptowania wypowiedzi sympatycznego skądinąd Andrzeja Gwiazdy, sądzę jednak, że siła opozycji polegała dotąd na jej różnorodności i wielogłosowości. Do niepodległości i niezależności kraju wiedzie wiele dróg i nie należy doprowadzać do sytuacji, w której jeden pomysł czy idea zyskuje monopol. Mam zresztą obawy, że teraz, po "wygranych" wyborach, będziemy mieli do czynienia z opóźnianiem zjazdu "Solidarności" w celu dokonania przedtem odpowiedniego "zwarcia szeregów".

Opisując w książce "Kościół, lewica, dialog" ewolucję formacji nazwanej przez siebie nieszczyśliwie "lewicą laicką" ukazywał Michnik jej drogę ku uznaniu prawd Ewangelii. "Nauki Ewangelii - pisał - są czymś innym, czymś większym i węższym zarazem od ideologii politycznej, nie są ani prawicowe, ani lewicowe. (...) Ewangelia nie jest niczym własnością. Dla chrześcijan jest słowem Objawionym, dla niewierzących winna być kodeksem nienaruszalnych zasad moralnych. Jeśli zatem lewica laicka będzie wierna zasadom Ewangelii, to Ewangelia będzie po stronie lewicy". By tak się stało, należy odrzucić wszelki monopol idei, a nadto uczynić ośrodkiem myślenia społecznego osobę ludzką, jednostkę i uznać równoprawność jednostkowych postaw, nawet wtedy, gdy się one nie podobają. Trzeba umieć uważnie wysłuchać innego.

LESZEK SZARUGA

INWESTYCJE W POLSCE? ZA KAŻDĄ CENĘ?

W ub. tygodniu omówiliśmy przebieg pierwszego Polsko-Amerykańskiego Forum Gospodarczego, którego przedmiotem są inwestycje w Polsce. Forum, złożone z byznesmenów i z potencjalnych byznesmenów, głównie pochodzenia polskiego, gościło polskich ekspertów, ministrów i senatorów oraz specjalistów i polityków amerykańskich. Podnoszono wielokrotnie, że przepisy i okólniki, wprowadzone jako ułatwienia dla inwestorów zagranicznych w grudniu ub. roku przez ekipę Rakowskiego, stwarzają jedynie pozory ułatwień dla zagranicznych inwestorów, natomiast ułatwiają rabunek mienia narodowego poprzez nomenklaturę i robienie przez nią fortun na pośrednictwie i dojsiach. Powstają również na masową skalę na bazie owych przepisów "spółki prywatne" przy wielkich zakładach - jeszcze państwowych.

Należy zwrócić uwagę, że wiele z nich wysunęło już swe oferty za granicą. Należy więc zwrócić uwagę na sposób funkcjonowania tych mafijnych instytucji i uczulić kandydatów na inwestorów, by ożywiłi dobrą wolą, jak również chęcią zysku nie nawiązywali takich kontaktów. A oto krajowy opis zjawiska, powstałego w wyniku rzekomej "prywatyzacji".

Praktycznie wszędzie, jawnie lub skrycie dyrektorzy utworzyli spółki lub też zostali do nich przyklejeni. Przeciwnie dwu, trzyosobowa spółka, za pośrednictwem, pobiera połowę wartości sumy transakcji. Druga połowa idzie na opłacenie kosztów bezpośredniego wykonawstwa i tutaj rozgrywa się akt durgi rozboju. Różnicamy te drugie 50%.

Za wykorzystanie budynków, maszyn i energii: spółka płaci zakładowi 0,2% - 1% (!). Za wykorzystanie myśli technicznej (licencji) zdobyte dużym nakładem kosztów, całymi latami doświadczeń: spółka płaci zakładowi do 5% (!). Następnie, około 25% idzie na łapówki dla sfer kierowniczych - za to, że ktoś wie kto, wziął chociaż, nie od siebie nie dał, za to że... Pozostałe 20% to

płace dla tych, którzy głowami i rękoma zmaterializują przedmiot finalny. Z konieczności jest to najliczniejsza grupa idąca w dziesiątki osób. Gdyby stanowiła ona tylko 40 pracowników, to na każdego przypadnie kwota 0,5%. Dla większości z nich są to praktycznie jednorazowe "okazje", stanowiące równowartość jednej pensji w skali rocznej. Ponieważ spółka prowadzi ciągłą działalność z różnymi zespołami i zakładami, zapewnia to jej akcjonariuszom stałą gażę miesięczną przekraczającą często 5-krotną pensję w zakładzie macierzystym. Jak łatwo policzyć, dochód roczny członka spółki w stosunku do dochodu najmowanego przez nią niewolnika jest grubo ponad sto razy większy.

Na tym jednak nie koniec. Pozorna przyjemność zaopatrania się przeciętnego śmiertelnika na fuchę, mści się na nim również... stukrotnie. Otóż ciężar utrzymania podstawowej płacy pracownika obciąża zakład, któremu to spółki wyrwyją część dotychczasowych zamówień. Z powodu braku tychże, dyrekcja zwalnia część załogi.

Każda spółka ma swoich nie ujawnionych z nazwiska cichych wspólników, których głównym wkładem jest posiadanie szerokich pleców - gdzieś wyżej. Stąd już tylko krok do całej pałęjczyzny łączącej inne spółki, a pozwalającej ukryć przed załogą macierzystego zakładu faktyczny zakres dochodów z przestępczego de facto procederu. Często więc przedstawiciele spółek szantażują pracowników. Interes się kręci, a mafia żyje i tyje.

Forum gospodarcze chce prowadzić swą działalność inwestorską na zdrowych zasadach i stanowić lobby nacisku na zmianę ustawodawstwa polskiego, stworzenie kompetentnych kadr i rzetelnej informacji. Dlatego też, nawiązano kontakt z Fundacją Polską (Polish Foundation), której przedstawiciel Andrzej Piesiak gościł w Chicago przedstawiając podstawowe cele swej instytucji.

FUNDACJA POLSKA

Czterdzieści lat dominacji państwowego przemysłu przy braku wolnego rynku pozostawiło tragiczną spuściznę w kształceniu kadry menedżerskiej w Polsce i funkcjonowaniu prywatnego rynku kapitałowego. Nie uczono nowoczesnego zarządzania, ekonomii, finansów, itd.

Do nawiązania i utrzymania stosunków z zachodnimi partnerami niezbędne będą umiejętności polskich menedżerów, finansistów i przedsiębiorców.

W chwili obecnej praktycznie brak danych o konkretnych możliwościach inwestowania i dostatecznych informacji o sposobach wejścia na polski rynek gospodarczy i działania na nim.

Fundacja przedstawiła na Forum swój ramowy program działania.

Jednym z celów Fundacji jest REJESTR OFERT GOSPODARCZYCH.

Założenia ogólne:

Celem Rejestru Ofert Gospodarczych jest stworzenie zintegrowanej i usystematyzowanej bazy danych o:

- prywatnym polskim rynku kapitałowym
- inwestorach zagranicznych
- możliwości reprivatyzacji przedsiębiorstw państwowych
- możliwości kojarzenia partnerów.

Zadaniami banku informacji będzie gromadzenie, analiza, przetwarzanie i udostępnianie informacji o:

- możliwościach inwestycyjnych
- wolnych obiektach i mocach produkcyjnych
- gruntach i nieruchomościach
- zakładach reprivatyzowanych.

Projekt realizowany będzie poprzez stworzenie centrum komputerowego zbierającego dane z całej Polski i zagranicy. Centrum podłączone będzie do sieci światowych umożliwiając bezpośrednie korzystanie z zawartych informacji. Żądane informacje będzie można otrzymać również pocztą i faxem w formie wydruków, na dyskietce lub włączając się w sieć komputerową.

Dalsze informacje o Fundacji i innych formach działania Forum w kolejnych numerach.

POLSKA
MISS
ŚWIATA

Polka Aneta Kreglicka zdobyła tytuł Miss Świata na konkursie piękności w Hongkongu. Miss Kanady Leanne Caputo zajęła drugie miejsce.

\$

UWAGA WŁAŚCICIELE DOMÓW

UNIKALNY SYSTEM OSZCZĘDNOŚCIOWY

(Publikacja w j. angielskim)

Wyjaśnia jak i dlaczego możecie Państwo zaoszczędzić na różnego rodzaju pożyczkach hipotecznych i innych pożyczkach długoterminowych (samochód, jacht, domek kempingowy, itp.).

Zawiera kompletne instrukcje, przykłady, tabele płatności i ich analizę, które zobrazują Państwu ogromne oszczędności rzędu kilkudziesięciu tysięcy dolarów i skrócenie o wiele lat czasu spłaty hipoteki.

Umożliwia uzyskanie komputerowego wydruku dostosowanego do aktualnej wielkości Waszej hipoteki, wykazującego dokładne oszczędności jakie możecie osiągnąć.

Nie wymaga zmiany pożyczkodawcy, warunków płatności, ponownego oszacowania nieruchomości, konsultacji, itp. Niezawodny, prosty system do samodzielnego zastosowania.

Satysfakcja gwarantowana lub zwrot gotówki.

Nie dostarczamy na P.O. Box, zamawiając prosimy podać dokładny adres (praca lub dom), imię, nazwisko, nr. tel.

Cena: \$31,45 + \$ 3,60 koszt wysyłki.

Montrado, 745 Pl. Fortier, Suite 709,
St. Laurent, Que. H4L 5A6

I T C

864 Tandridge Cr. Rexdale. Tel. (416) 749-7728

Special Computer Packages

10 MHZ XT TURBO SYSTEM

- 640K (PARITY FREE)
- 1 X 360K D.D. WITH MULTI I/O CARD
- TURBO XT CASE W/150W CSA P.S.
- 101 KEYBOARD

- FULLY ASSEMBLED AND TESTED \$450

80286 AT TURBO SYSTEM

- 286-12 CPU 640K RAM
- 1 X 1.2MB D.D. W/ H.D. CONTR. & I/O PORTS
- SUPER KING CASE W/200W CSA P.S.
- 101 KEYBOARD

- FULLY ASSEMBLED AND TESTED \$750

386 SX SYSTEM

- 386-SX CPU 1MB RAM
- 1 X 1.2MB D.D. W/ H.D. CONTR. & I/O PORTS
- SUPER KING CASE W/200W CSA P.S.
- 101 KEYBOARD

- FULLY ASSEMBLED AND TESTED \$1100

LOT OF OTHER COMPUTER EQUIPMENT ON SPECIAL

gervais art & design

- portrety - pastel, olej
- perspektywy architektoniczne
- projekty obiektów, wnętrz, rozbudowy

GERWAZY PALUSZKIEWICZ Ph.D.
TEL. (416) 446 - 0068

FANTASTYCZNY APARAT FOTOGRAFICZNY DO ZDJĘĆ TRÓJWYMIAROWYCH

Niezwykły efekt: głębia, realizm, kolor widoczne gołym okiem przy zastosowaniu normalnego 35 mm filmu

- prostota w obsłudze - cena bardzo realna
- wspaniała okazja do zarobku na dowolny etap (komisowe + bonusy)

Potrzebni dystrybutorzy od zaraz.
TEL. (416) 252-0277

DUCH DIALOGU

Na zaproszenie prof. Petera Potichniego z McMaster University oraz Ukrainian People Home przebywał w ubiegłym tygodniu w Toronto poseł na Sejm oraz redaktor "Gazety Wyborczej" Adam Michnik. Zaproszenie wystosowano w związku z przemówieniem jakie wygłosił Adam Michnik w Kijowie na inauguracyjnym zjeździe ukraińskiej organizacji narodowo-demokratycznej Ruch. Spotkaniem z Ukraińcami w Toronto pragnęli gospodarze przybliżyć postać polskiego dysydenta, któremu przyświeca wizja przyjaznych stosunków polsko-ukraińskich, jak również akceptacja obecnych granic wschodnich Polski. W tym duchu odbyło się kilka spotkań i dyskusji z Michnikiem. W tym jedno publiczne organizowane przez Ukraińców w Bishop Marocco School w niedzielę 26 listopada br. Obecnych było na nim również kilkudziesięciu Polaków. Przeważała starsza generacja kanadyjskich Ukraińców.

Językiem spotkania był polski i ukraiński. Gospodarze mówili po ukraińsku. Michnik po polsku. Sala zadawała pytania w obu językach. Na wstępie przedstawiono gościa, określając go m.in. jako "architekta Solidarności", który "z dysydenta stał się częścią establishmentu". Prof. Potichnij, który prowadził spotkanie, otworzył je krótkim wstępem, w którym podkreślił potrzebę porozumienia polsko-ukraińskiego. Zabierając głos Michnik zgodził się z oceną sytuacji przedstawioną przez prof. Potichnij.

W wystąpieniu Michnika zwracając uwagę wątki typowe dla obecnej filozofii politycznej Michnika: potrzeba dialogu, opartego na chrześcijańskich zasadach wybaczenia błędów i porozumienia, akceptacja granicznego status quo przy zmianie samej koncepcji granicy pomiędzy obydwojoma państwami tzw. "granicy przepuszczalnej" oraz "otwartych miast spornych", sojusz krajów

Wschodniej Europy, nie wykluczający zdemokratyzowanej Rosji, tłumienie nastrojów odwetu, rozliczeń, historycznych krzywd na rzecz przyszłej wspólnoty i współpracy. Wątki te przewijały się również w jego odpowiedziach na pytania. O Michniku i jego orientacji myślowej można również przeczytać w ECHU w szkicu Leszka Szarugi "Z dystansu", którego przedmiotem jest ewolucja poglądów grupy określanej jako tzw. "lewica laicka". Poniżej wystąpienie Michnika (śródtytuły pochodzą od redakcji).

ZASADNICZY DYLEMAT

Sytuacja w Europie Środkowo-Wschodniej jest sytuacją zupełną nową. Jest to sytuacja końca systemu totalitarnego komunizmu. W tej sytuacji jest rzeczą niezmiernie ważną, odpowiedzieć na pytanie: co będzie dalej? Co nastąpi po tym systemie, który obiecywał wolność i sprawiedliwość, a przynosił nędzę, niewolę i cierpienie? Co pozostanie, co wyłoni się z tego? W moim przekonaniu, zasadniczy dyblemat naszych krajów i naszych narodów, to nie jest dyblemat: "komunizm czy demokracja". Bo na to pytanie odpowiedzieliśmy już. Nie chcemy komunizmu. Chcemy demokracji. I nie jest to dyblemat: "gospodarka komunistycznego planu, czy gospodarka rynku". Bo i na to odpowiedzieliśmy. Chcemy normalnej rynkowej gospodarki. **Dylemat zasadniczy dzisiaj jest dyblematem następującym: czy potrafimy na miejsce stalinowskiego totalitarnego imperium zbudować taki ład, który będzie ładem pokoju, stabilizacji, współpracy i realnej suwerenności. Czy też kres komunizmu będzie oznaczał otworzenie "puszki Pandory", z której wyskoczą wszystkie dzikie potwory szowinizmu, nienawiści i wzajemnej nietolerancji. To może się zdarzyć, o tym cały czas trzeba pamiętać jako o zagrożeniu dla naszych narodów. To**

może się zdarzyć, że pierwsze co zwycięży jak się okaże, że strach ustępuje, będzie potrzeba rewanzu, potrzeba odwetu, potrzeba wyrzucenia z siebie wszystkich krzywd, które się nawarstwiły przez długie dziesięciolecia.

UPOKORZENIA I KOMPLEKSY

To będzie eksplozja kompleksów narodowych, które są zawsze produktem narodowego upokorzenia. I Wasz Naród, Naród Ukraiński i Nasz Naród, Naród Polski żyły przez wiele lat w upokorzeniu. To są narody nieszczęśliwe. Często odpowiedzią na nieszczęście jest kompleks. Kompleks narodowy, który przede wszystkim karmi się niechęcią do sąsiadów.

NIEZBĘDNY SOJUSZ

Często zapomina się, że kiedy dwóch sąsiadów siedzi w dwóch więziennych celach i między sobą się spierają i biją, to nie jest najważniejsze to, który z nich zaczął bójkę, ale najważniejsze jest to, kto nas do tego więzienia wsadził i kto jest naszym strażnikiem. I dlatego, kiedy myślę o przyszłości, to myślę o tym, po pierwsze: jest potrzebna świadomość, że niezbędny jest nasz sojusz przeciwko tym wszystkim, którzy wciąż jeszcze są i chcą być strażnikami totalitarnego więzienia. Po drugie, potrzebna jest świadomość, że z tego łagru możemy wydostać się tylko razem. Po trzecie, potrzebna jest świadomość, że nienawiść narodowa nic nie buduje i nic zbudować nie może. Świadomość, że wojny polsko-ukraińskiej nie mogą wygrać ani Ukraińcy ani Polacy. Tę wojnę wygra ktoś trzeci. Ten, co jest przeciwko Ukrainie i przeciwko Polsce.

GRANICE, DUCH DIALOGU

Wieloletnie kompleksy i wieloletnie konflikty polsko-ukraińskie trzeba rozpatrywać, rozważać wzajemnie w

duchu dialogu, w duchu prawdy, w duchu przekonania, że w przyszłości musimy iść razem. Jeżeli mamy iść razem ku demokracji, ku Europie, to nie jest właściwą drogą rewindykacja i kwestionowanie istniejących granic. **Te granice trzeba uznać za ostateczne.**

Trzeba zrobić wszystko, żeby te granice stały się przepuszczalne. Żeby nie były jak Mur Berliński, czy jak mur chiński. Żeby nie były jak drut kolczasty, tylko żeby były przepuszczalne w tym sensie, że Ukrainiec, który chce przyjechać do Polski może wsiąść w pociąg i do Polski przyjechać i na odwrót. I wtedy może się tak zdarzyć, że miasto Lwów, miasto Lwów, będzie miastem, które dwa narody nasze będzie łączyć, a nie dzielić. Dzięki temu, że w tym mieście, wasz naród i nasz naród przeżył wielki kawał swojej historii. I to samo można powiedzieć o mieście Przemyśl - Peremyśl. I to miasto może stać się miastem łączącym dwa nasze narody.

POJEDNANIE - NAJWIĘKSZYCH NARODÓW

Uwaga ostatnia. Jeżeli zdołamy osiągnąć pojednanie polsko-ukraińskie, to będzie to pojednanie dwóch najliczniejszych narodów w Europie Centralnej i Wschodniej. Te dwa narody zespolone w porozumieniu potrafią coś zaproponować reszcie Europy. Potrafią zaproponować współzycie zamiast nienawiści. Ale pojednanie to nie może być skierowane przeciwko żadnemu innemu narodowi, nie może być skierowane przeciwko narodowi rosyjskiemu. Przeciwnie, **punktem wyjścia w poważnym myśleniu o przyszłości musi być teza o potrzebie pojednania z narodem rosyjskim.** I teza o potrzebie porozumienia. I sojusz ze wszystkimi demokratycznymi siłami Rosji przeciwko wszystkim stalinowskim siłom Związku Sowieckiego.

Oto fragmenty niektórych odpowiedzi na pytania padające z sali:

O Rosjanach, Rosji:

• Wszelka idea usunięcia narodu rosyjskiego z procesu walki z systemem totalitarnym wydaje mi się bardzo niebezpieczna. Każda idea konsekwentnej

antyrosyjskości rodzić będzie wielki rosyjski szowinizm. Wojna polsko-rosyjska i ukraińsko-rosyjska nie leży w interesie tych narodów. Może leżeć w interesie starej kasty biurokratycznej.

• Rosja stoi w obliczu wielkich pytań i to są pytania nowe. Czy utrzymując klasyczną stalinowską wielką formę imperium Związek Sowiecki może pozostać supermocarstwem lub na odwrót. Jeżeli ta forma będzie kontynuowana, czy to imperium sowieckie skończy tak, jak imperium tureckie?

• Siły demokratyczne w Rosji muszą wiedzieć, że mają w innych krajach w Europie przyjaciół.

Polska krajem jednonarodowym?

• Trzeba odrzucić tezę, że Polska jest krajem jednonarodowym, z genezy endecką, z propagandy komunistycznej. Oznacza ona, że pełnym obywatelem Polski może być tylko Polak. Jest to idea dzielenia na obywateli pierwszej i drugiej kategorii.

• Nawiązując do tradycji Polski Jagiellonów. Ojczyzny różnych Narodów, Wiar, Religii. Wszystkich obywateli łączy w niej lojalność wobec państwa. Tradycja Jagiellonów zostawiła Polakom wiele dobrych idei.

O swoim patriotyzmie

• Ja swój własny patriotyzm Polaka pojmuję tak, że po pierwsze, nie tyle jestem za Polską dumny, co się bardziej za Polskę wstydzę. Po drugie (...), jeżeli jestem dumny z tego, co jest w pełni wielkie, mam obowiązek wstydić się za wszystko co w Polsce było małe.

O odszkodowaniach polsko-ukraińskich

• Ja jestem przeciwny wyciąganiu spraw odszkodowań. To jest puszka pandory... To, co zostanie powiedziane o operacji Wisła, wywoła tego samego dnia żądanie odszkodowań za to, co się działo z Polakami na Wołyniu... Inna rzecz, to powiedzenie prawdy historycznej.

O Ukraińcach w Polsce, Polakach na Ukrainie

• Na pretensje o krzywdy Ukraińców w Polsce, Michnik podkreślił, że

analogiczne pretensje mogą wnosić Polacy na Ukrainie. Dlatego też lepsza jest postawa nie rewindykacji, a dobrej woli w stosunkach z obu narodami. "Trzeba rachunek sumienia zaczynać od siebie". Podkreślił też, że wzajemne krzywdy były wyrządzane naprawdę i nie były wymysłem sowieckiej propagandy.

Lwów

• Historia Polski i kultura Polski zubożona o to, co się wiąże z Lwowem i Wilnem jest kulturą wykoślawioną. To jest jakiś żałosny kałużnik.

Nacjonalizm

• (Nawiązując do wypowiedzi "Michnik popiera wszystkie nacjonalizmy oprócz polskiego") "Nie popieram żadnego ruchu nacjonalistycznego, ponieważ jest on formą ekskluzywizmu - gdzie na końcu jest wrogość do innego narodu. Popieram ruch narodowy, ponieważ mieści się w nim pomysł zbudowania wielonarodowej Ukrainy. To nie jest przypadkiem, że w ruchu tym na Ukrainie są Rosjanie i Żydzi i na terenie Lwowa ruch ten jest popierany także przez Polaków...

• Szowinizm jest imieniem nienawiści. Nienawiść jest złem, nawet wtedy, gdy służy szlachetnym celom.

• Naród, który wyrządza krzywdy, sam sobie robi krzywdę największą.

Granice

• Te granice, cokolwiek się myśli o ich genezie, że ich twórcą był Stalin - powinny być ostateczne... Spór kto zbudował Lwów jest jałowy. Jeżeli bowiem odpowiemy na to pytanie, czy to znaczy, że trzeba ludzi przesiedlać? Historii używać do rzeczy najgorszych?

O polityce i moralności

• Cała polityka się kończy i zaczyna śmierdzieć, jeżeli się z niej wyjmie fundamenty chrześcijańskiej moralności. Wyrugowanie moralności z polityki przeobraża politykę w wojnę wilków.

O historii

• Nie można historii zapomnieć. Można ją przewyciężyć.

KGB

Z historii
rosyjskiej i sowieckiej
policji politycznej

W Toronto przebywał przejazdem dr Marek Ciesielczyk, politolog, zajmujący się w Niemczech Zachodnich badaniem cykliczności rozwoju sowieckiego systemu. Jako hobby napisał pierwszą w języku polskim pracę omawiającą strukturę, cele i techniki działania KGB. Książka wydana została nieomal równolegle przez zachodnioniemieckie wydawnictwo "Pogład" oraz dwa krajowe wydawnictwa podziemne. Zawiera bardzo ciekawe i odkrywcze klasyfikacje operacji KGB na Zachodzie, interesującą koncepcję funkcjonowania fundamentalnej instytucji represji komunistycznej oraz szereg interesujących i mało znanych faktów. Poniżej rozdział z książki. Wywiad z autorem w kolejnych numerach.

DEZINFORMACJA

Jak czytamy w ściśle tajnym podręczniku jednego z ośrodków szkoleniowych KGB, "obowiązkiem sowieckich służb wywiadowczych jest uważne studiowanie rozbieżności politycznych pomiędzy USA i innymi państwami kapitalistycznymi... i podejmowanie środków aktywnego działania w celu pogłębiania tych różnic oraz kompromitowania pojedynczych osób czynnych w polityce amerykańskiej i rządzie tego kraju" (cyt. za: Barron: KGB, str. 39).

Ideę i zasady dezinformacji sformułował nie kto inny, tylko sam Lenin, który pisał: "Komuniści muszą być przygotowani na wszystko; jeśli jest to

konieczne powinni uciekać się nawet do podstępów i intrygi, stosując niezgodne z prawem metody, by zatuzować prawdę... My komuniści musimy wygrywać jeden kraj przeciw drugiemu" (ibid., str. 211).

Dezinformacja w wydaniu sowieckiej tajnej policji polega na rozpowszechnianiu sfałszowanych przez nią samą dokumentów, listów, rękopisów, zdjęć, a także oszczerczych pogłosek za pośrednictwem swych "agentów wpływu", "nieświadomych multiplikatorów", lub sterowanych z Kremla, specjalnie zakamuflowanych organizacji. By "fałszywki" te były możliwie jak najlepiej spreparowane i przypominały do złudzenia oryginały, KGB gromadzi wzory podpisów znanych osobistości z całego świata czy papiery firmowe różnych organizacji i instytucji, itp.

Już w ramach CZEKA, OGPU i NKWD istniało specjalne "biuro dezin-

formacji". W 1959 roku zostało ono przekształcone w samodzielny "Wydział D" 1-go Zarządu Głównego KGB. Pierwszym jego dyrektorem był generał Iwan Iwanowicz Agajanc. Po jego śmierci i kolejnej reorganizacji w 1968 roku "Wydział dezinformacji" przemianowano na "Wydział A", zwiększając znacznie liczbę jego personelu. Obecnie akcje dezinformacyjne znajdują się w kompetencji "Służby A" 1-go Zarządu Głównego KGB. Przeprowadzane są one nie tylko poza granicami ZSRS, lecz także na jego terytorium. Jak mogą być skuteczne, świadczy najlepiej wypowiedź angielskiego eksperta od spraw rolnictwa, Sir Johna Maynarda, po odbytej przez niego w latach największego głodu (1932-33) podróży na Ukrainę. OGPU przygotował ją tak wyśmienie, iż Maynard po swym powrocie do Wielkiej Brytanii oświadczył, iż w żadnym wypadku nie można mówić o klęsce głodu w ZSRS, lecz co najwyżej o okresowych brakach w dostawie żywności!

Ofiarą dezinformacji OGPU padł także w czasie swej podróży po ZSRS George Bernard Shaw, utrzymujący podobnie jak Maynard, iż obywatele sowieccy nie cierpią głodu.

W 1944 roku wiceprezydent USA, Henry A. Wallace, odwiedził jeden z najcięższych obozów pracy w ZSRS - Dalstroj w Magadan. Sowietzi zdołali przygotować tagier na wizytę amerykańskiego gościa w taki sposób, iż Wallace w napisanej później przez siebie książce "Soviet Asia Mission", stwierdził: "Można powiedzieć, iż Rosjanie stworzyli dzisiaj na Syberii warunki życia podobne do tych, jakie panują w naszych północno-zachodnich stanach lub na Alasce... Ducha i istoty obecnego

życia na Syberii nie można absolutnie porównywać z czasami zsyłek...".

Mimo, iż w 1965 roku powierzchnia mieszkaniowa w sowieckich miastach wynosiła przeciętnie 6,42 m² na osobę (co odpowiadało stanowi z 1923 roku!), a na jeden pokój przypadało 2,3 mieszkańca, wysoki urzędnik amerykańskiego Ministerstwa Handlu, Howard J. Samuels oświadczył w swym przemówieniu w dn. 7 maja 1968 roku, iż "ZSRS zostawił daleko w tyle USA, jeśli chodzi o zapewnienie swym obywatelom takich mieszkań". Twierdzenie to miało być oparte na analizie szefa jednego z wydziałów Ministerstwa Handlu USA, A. Allana Batesa, który uchodził za eksperta od spraw mieszkaniowych ZSRS. W opublikowanym w kwietniu 1969 roku przez komisję gospodarczą amerykańskiego Kongresu raporcie, Bates pisze m.in.: "Już niedługo, niewykluczone iż za 10 lat, świat będzie musiał uznać, że spośród wszystkich dużych krajów najlepsze warunki mieszkaniowe na świecie posiada ZSRS". Wniosek taki wyciągnął nie znający języka rosyjskiego Bates po swej podróży po ZSRS! (ibid., str. 213-218). Można sobie wyobrazić, z jak świetnymi specjalistami od dezinformacji musiał mieć do czynienia w czasie swej wizyty w Związku Sowieckim.

Między grudniem 1959 a lutym 1960 roku na terenie Niemiec Zachodnich odnotowano 833 przypadki różnego rodzaju akcji antyżydowskich. W ten to sposób KGB oraz wschodnioniemieckie MfS próbowały skompromitować RFN w oczach opinii publicznej całego świata.

W lipcu 1965 roku jeden z brytyjskich posłów do Izby Gmin, Anthony Courtney zażądał zaostrzenia walki z przejawami nadużywania przez Sowietów dyplomatycznych przywilejów w celu działalności szpiegowskiej i wyrotowej na terenie Wielkiej Brytanii. Nie minął miesiąc, gdy w Londynie pojawiły się ulotki zawierające wulgarny tekst oraz zdjęcia przedstawiające Courtneya z rozebraną kobietą w łóżku. Okazało się, iż jest nią Zinaida Grigorjewna Wołkowa, która w 1961 roku była przewodniczką turystyczną posła brytyjskiego w czasie jego wizyty w Moskwie. Courtney - jak się łatwo tego można domyśleć - stracił naturalnie miejsce w parlamencie. Zemsta KGB

udała się w pełni (patrz m.in.: "Sunday Telegraph", 17.10.1965, "Evening Standard", 28.09.1971).

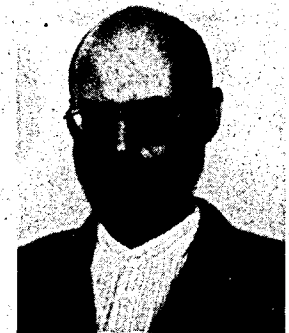
W lecie 1966 roku i ponownie pod koniec 1969 roku Sowietzi podjęli próbę skłócenia Turcji z USA, rozpowszechniając "dokumenty" świadczące jakoby o tym, iż Stany Zjednoczone planują przeprowadzenie czystki wśród wyższych rangą wojskowych tureckich! Chociaż Amerykanie udowodnili z łatwością, że "dokumenty" te były sfałszowane, to i tak doszło w Turcji do antyamerykańskich wystąpień.

W lutym 1968 roku na łamach ukazującej się w Bombaju gazety "Free Press Journal" ukazał się list, który miał rze-

komo napisać jeden z wyższych urzędników instytucji amerykańskiej zajmującej się sprawami marynarki wojennej, Gordon Goldstein, do wydawców pisma. Miał on stanowić dowód na to, iż Amerykanie celowo wywołali w Wietnamie epidemię zakaźnej choroby! List napisany był na papierze firmowym, którego jeden egzemplarz wraz z podpisem Goldsteina zdobyli Sowietzi rok wcześniej, gdy Amerykanin, przewodniczący wówczas pewnemu międzynarodowemu sympozjum naukowemu, wysłał zaproszenia do różnych osób, używając do tego celu swych "firmówek" (patrz: Barron: KGB).

Ciąg dalszy w następnym numerze

MAREK CIESIELCZYK, ur. w 1957 r. w Polsce. W latach 1976-81 studiował matematykę i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Udział w niezależnym ruchu studenckim - współzałożyciel NZS, redaktor pisma *Po prostu bis*. Od 1981 r. na emigracji w RFN. Studia politologii, filozofii i historii Europy Wschodniej na Uniwersytecie Monachijskim. Doktorat w 1988 r.: "Die Beständigkeit des kommunistischen Systems; Die Knechtung des Individuums als das unveränderliche Wesen des Kommunismus" (Trwałość charakteru systemu komunistycznego; Zniewolenie jednostki jako niezmienna cecha komunizmu) pod kierunkiem prof. prof. Nikolausa Lobkowicza i Władysława Bartoszewskiego. Studiował również w Oxfordzie i Cambridge. Publikował w pismach politologicznych i społeczno-politycznych: *Osteuropa* /Stuttgart/, *Europäische Rundschau* /Wiedeń/, *Die politische Meinung* /Bonn/, *Politische Studien*, *Criticon* /Monachium/ w jęz. niemieckim, *Kontakt i Kultura* /Paryż/, *Pogład* /Berlin Zachodni/, *Puls* /Londyn/ w jęz. polskim.

Obecnie pracuje w „Forschungsinstitut für sowjetische Gegenwart”, kierowanym przez prof. dr. dr. Michaela Voslensky'ego w Bonn.

„KGB. Z historii rosyjskiej i sowieckiej policji politycznej” jest pierwszą w języku polskim monografią carskiej i komunistycznej policji politycznej napisaną w oparciu o całościowe opracowania tematu oraz materiały źródłowe dostępne na Zachodzie. Dla polskiego czytelnika praca ta jest niezwykle kompendium wiedzy o sowieckim aparacie ucisku, który stał się wzorcem systemowym również i dla organów „bezpieczeństwa publicznego” w PRL oraz w innych krajach „socjalistycznych”.

Opracowanie niniejsze wypełnia w znacznym stopniu tzw. „białe plamy” w polskiej historiografii Rosji Sowieckiej.

Książka do nabycia w wydawnictwie "Pogład" lub u autora:
Dr. Marek Ciesielczyk, Postfach 34 02 57 D-8000 Munchen 34
Cena: DM 19,50 + DM 1,10, USA: \$10 + \$2 (porto), Kanada: \$12 + \$3 (porto).

GKS MISTRZEM JESIENI

W I lidze piłkarskiej mistrzem rozgrywek jesiennych został zespół GKS Katowice, który w ostatniej kolejce rundy jesiennej pokonał na własnym stadionie czerwoną latarnię tabeli, drużynę Widzewa Łódź. W ostatniej 15 kolejce bramek padło zaledwie 14, ale tym razem można rzeczywiście obciążyć warunki - mecze rozegrano w scenerii pełnej zimy ze śniegiem i zamrożonymi płytami boisk.

WYNIKI ostatniej 15 kolejki rundy jesiennej:

ŁKS Łódź - Zawisza Bydgoszcz 0:0
Stal Mielec - Ruch Chorzów 1:0
Jagiellonia Biał. - Olimpia Poznań 0:2
Śląsk Wrocław - Zagłębie Sosn. 2:1
Wisła Kraków - Zagłębie Lubin 2:1
Lech Poznań - Legia Warszawa 1:1
Górnik Zabrze - Motor Lublin 2:0
GKS Katowice - Widzew Łódź 1:0

TABELA I LIGI po rundzie jesiennej:

1. GKS Katowice	24	19:6
2. Zagłębie Lubin	22	21:11
3. Ruch Chorzów	19	25:16
4. Zawisza Bydgoszcz	19	19:12
5. Lech Poznań	19	22:16
6. Legia Warszawa	19	18:12
7. Górnik Zabrze	18	20:15
8. Olimpia Poznań	17	16:12
9. Wisła Kraków	16	18:20
10. Stal Mielec	13	12:16
11. ŁKS Łódź	11	16:22
12. Zagłębie Sosnowiec	10	11:17
13. Jagiellonia Białystok	10	10:18
14. Motor Lublin	10	7:17
15. Śląsk Wrocław	9	12:21
16. Widzew Łódź	4	12:27

LEGIA, GKS K., STAL M. I HUTNIK W PÓŁFINAŁACH PP

W zimowej scenerii rozegrano także rewanżowe mecze ćwierćfinałów Pu-

charu Polski. Obyło się bez sensacji. Faworyci awansowali.

WYNIKI ćwierćfinałów (w nawiasie wynik pierwszego meczu):

GKS Kat. - Widzew Łódź 2:0 (0:0)
Chemik Police - Hutnik Kr. 1:1 (0:2)
Pogoń Szcz. - Stal Mielec 2:2 (2:4)
Legia W-wa - Mieszkowice Gniezno 5:1 (5:0)

W LIDZE HOKEJOWEJ PROWADZI POLONIA BYTOM

I liga hokeja na lodzie rozegrała dwie pierwsze kolejki II rundy rozgrywek o mistrzostwo Polski. Dotychczasowy lider Polonia Bytom pewnie wygrała obydwa mecze - pierwszy na wyjeździe w Janowie 3:6 oraz drugi u siebie z najpoważniejszym konkurentem do tytułu zespołem Podhala Nowy Targ 4:0.

Oto wyniki:

Grupa "Spokojnych"

Zagłębie Sosn. - GKS Katowice 12:1
Naprzód Janów - Polonia Byt. 3:6
Podhale N.T. - Towimor Toruń 8:4
GKS Katowice - Naprzód Janów 3:6
Towimor Tor. - Zagłębie Sosn. 4:4
Polonia Byt. - Podhale N.Targ 4:0

TABELA

1. Polonia	35:5	109-39
2. Podhale	30:10	115-64
3. Zagłębie	28:12	107-59
4. Naprzód	19:21	91-86
5. Towimor	19:21	83-91
6. Katowice	18:22	79-105

Grupa "Niepewnych"

Stoczniowiec Gd. - Unia Ośw. 2:6
GKS Tychy - Cracovia Kraków 3:4
Cracovia - Stoczniowiec 11:3
Unia - GKS Tychy 4:5

TABELA:

7. Cracovia	17:23	91-101
8. Unia	16:24	69-87
9. Tychy	16:24	81-92
10. Stoczniowiec	2:38	46-117

KRÓTKO:

W towarzyskim meczu bokserskim reprezentacja Polski przegrała w Portsmouth z Anglią 10:12. W ostatniej walce - wadze ciężkiej - dwa punkty dla naszej drużyny zdobył Andrzej Gołota. Ponadto punkty zdobyli: Robert Ciba, Jan Wałęjko, Dariusz Kaim, Tomasz Borowski. Najlepszy pojedynek meczu stoczyli w wadze lekkosredniej dwaj brązowi medalisci z olimpiady w Seulu Jan Dydak i R.Woodhall. Sędziowie głosowali 2:1 dla Anglika.

W rozegranym we Wrocławiu eliminacyjnym meczu mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn (gr. "B") Polska przegrała z Holandią 71:101 (30:53). Wyniki ciekawszych meczów eliminacyjnych: CSRS - ZSSR 85:76, RFN - Jugosławia 75:111, Rumunia - Bułgaria 76:98 i Izrael - Francja 99:93.

Niestety w meczu z Holandią koszykarze polscy byli zupełnie bezradni. Trener reprezentacji Polski A.Konieczny powiedział po meczu, że Polacy zagrali tak łąco, że jest mu wstyd. Najwięcej punktów dla zespołu polskiego zdobył Fiedler - 31, a następnie Kołodziejczak - 11 oraz Bargiel i Wójcik po 8.

Po pięciu kolejkach I ligi siatkarzy prowadzi bez straty punktu zespół AZS Olsztyn - 10 punktów przed Czarnymi Radom i Hutnikiem Kraków po 9 punktów.

Po 9 kolejkach w I lidze siatekarek na czele z 17 punktami znajduje się drużyna Stali Bielsko-Biała przed Płoniem Sosnowiec i Wisłą Kraków po 16 punktów.

W I lidze koszykówki kobiet prowadzi zespół Włókniarza Pabianice przed koszykarkami Polonii Warszawa i Wisły Kraków.

Podczas turnieju w Kopenhadze Roman Cholewa (waga kogucia) przegrał przez nokaut z Kubańczykiem Lobemą. Zbigniew Wójcik (lekkopółśrednia) uległ na punkty Francuzowi Ryhiou, Tomasz Frankiewicz (także lekkopółśrednia) przegrał przez rsc z reprezentantem

ZSSR, Pawielete. Natomiast Robert Pietrzak (półśrednia) zwyciężył Austriaka Schratteneckera (przez rsc), a Grzegorz Muzyczuk (lekkosrednia) - Turka Kareteka (przez nokaut).

50 lat temu, dokładnie 7 listopada 1939 roku, Stanisław Marusarz zawarł w Zakopanem związek małżeński z Ireną Jeziorską. Stanisława Marusarza przedstawiać nie trzeba. Jego żona pochodzi ze Lwowa, przyjechała z rodzicami pod Giewont w 1921 roku, oczywiście jeździła na nartach. Dostojni Jubilaci mają trójkę dzieci i czworo wnucząt.

Do Poznania wrócili ze zgrupowania w Tbilisi koszykarze Lecha. Swoją pobyt wykorzystali na treningi i odnowę biologiczną. Sfinalizowano także rozmowy z miejscowym klubem Sinatle w sprawie przejścia dwóch zawodników: Nodara Korkija (183 cm) i Pasaty Guraspauli (180 cm).

Kierownictwa klubów I i II ligi piłkarskiej RFN podjęły decyzję, że kibice z NRD będą wpuszczani na mecze za darmo. "Nie możemy pozwolić, by płacili oni za bilet 20 czy 50 marek, skoro mają tylko 100, które im płacimy jako powitalny podarunek" - powiedział prezydent HSV Hamburg E.Naumann.

Szachowy mistrz świata Garri Kasparow (ZSSR) zwycięstwem przedostatniej, 10 rundy, nad Simenem Agdesteinem (Norwegia) przypieczętował raczej ostateczny sukces w turnieju "Investbanka 89" w Belgradzie. Kasparow, grając czarnymi, zmusił do poddania Norwega po 58 posunięciach w gambicie wołzańskim. Mistrz świata prowadzi w tabeli, z przewagą 1 pkt. nad rywalami. "Nie była to najlepsza moja gra, ale cieszę się ze zwycięstwa" - powiedział Kasparow po partii z Agdestinem - "W dwóch odłożonych partiach mam nadzieję wywalczyć 1,5 pkt". Turniej jest bardzo bogato dotowany. Na nagrody przyznano 600 tys. dolarów.

Dwa kluby I ligi piłkarskiej CSRS - Slavia Praga i RH Cheb odmówiły gry w zaplanowanym na sobotę spotkaniu z powodu "sytuacji politycznej". Zespoły wyszły na murawę, po czym kapitano-

wie Pavel Rehak oraz Jarosław Silhavy stwierdzili, iż "w obecnej sytuacji rozegranie meczu jest niemożliwe". Ponadto, zaapelowali do innych drużyn, by uczyniły podobnie.

Tradycyjne zawody w gimnastyce artystycznej o Puchar Interwizji zakończyły się w Kijowie zwycięstwem 17-letniej Oksany Skaldiny - 39,95 pkt. Występowała ona jako reprezentantka Ukrainy. Drugie miejsce zajęła mistrzyni świata Aleksandra Timoszenko (ZSSR) - 39,80. Trzecie miejsce zajęły wspólnie 16-letnia mistrzyni ZSSR Lenka Oleglova i 14-letnia Silke Heymann (NRD), mistrzyni Polski Natalia Szymkiewicz zajęła miejsce piąte.

Wanda Panfil i Leszek Beblo wygrali bieg uliczny, który odbył się w paryskim lasku Vincennes. Beblo trasę 10500 m pokonał w czasie 30,33, a Panfil ten sam dystans przebiegła w 34.45. W rywalizacji mężczyzn drugie miejsce zajął także Polak Sławomir Majusiak - ten sam czas co zwycięzca.

W finałowym pojedynku turnieju o superpuchar w piłce ręcznej mężczyzn ZSSR wygrał z NRD 34:21 (15:10). W meczu o 3 miejsce Rumunia zwyciężyła Jugosławię 35:22 (16:14). O 5 miejsce: Szwecja - RFN 23:22 (10:10), o 7 miejsce: CSRS - RFN II 20:17 (8:7).

W finałach mistrzostw Europy juniorów w judo reprezentanci Polski zdobyli w Atenach cztery brązowe medale. W wadze 78 kg brąz wywalczył Marek Pisula, w wadze 86 kg Paweł Nastula. Wśród kobiet trzecie miejsce zajęły Katarzyna Juszcak (72 kg) oraz Beata Walczak (ponad 72 kg).

Do starych tradycyjnych nazw wrócili dwa stołeczne bułgarskie kluby piłkarskie. Od końca ub. tygodnia nie ma już Witoszy, a jest Lewski-Spartak, nie ma Sredecy, a jest CSKA.

Andrzej Grubba zajął trzecie miejsce w turnieju "Masters" pingpongistów, który zakończył się w Paryżu. W półfinale Grubba przegrał z mistrzem świata Szwedem Janem-Ove Waldnerem, a następnie w pojedynku o trzecie miejsce

pokonał Chińczyka Ma Wenge 22:24, 21:14, 21:19.

W Krakowie po 51 latach przerwy, rozegrano towarzyski mecz piłkarski pomiędzy Krakowem i Lwowem. Mecz zakończył się wynikiem remisowym 1:1 (1:0). W rzutach karnych 6:5 dla Krakowa. Bramkę dla Krakowa zdobył Sermak, a dla Lwowa Zabramski. Mecz odbył się w ramach obchodów 70-lecia Krakowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Sędziował Aleksander Suchanek z Krakowa i był to jego pożegnalny mecz. W ciągu 27 lat A.Suchanek prowadził ponad 1000 spotkań. 14 lat był sędzią międzynarodowym.

Polski łyżwiarz szybki Jaromir Radke zajął trzecie miejsce w biegu na 3000 m podczas zawodów zaliczanych do punktacji Pucharu Świata. Zwyciężył Ben van den Hurg (Holandia) - 7.00.01.

Mirosław Bugaj zajął drugie miejsce w biegu maratońskim w Rzymie. Jego czas - 2:13.21. Zwyciężył reprezentant Maroka.

Podczas posiedzenia Centralnej Rady Trenerów lekkiej atletyki i Sądu Koleżeńskiego głównym tematem były sprawy związane z dopingiem. Ustosunkowano się także do publikacji dotyczących trenera Tadeusza Szczepańskiego, które ukazały się ostatnio na łamach prasy. W przyjętym oświadczeniu na ten temat czytamy m.in. "Zarówno Sąd Koleżeński, jak i CRT nie dysponują żadnymi dowodami, świadczącymi o stosowaniu przez T.Szczepańskiego - obecnie i w przeszłości środków dopingujących. Natomiast informacje, które przekazała prasie była rekordzistka świata Grażyna Rabsztyń, dotyczą nie wymienionych z nazwiska trenerów, lekarzy, działaczy i wymagają prawnego dochodzenia".

Wydział dyscypliny i wychowania PZPN podjął decyzję o zamknięciu na dwa mecze stadionu GKS Katowice. Jest to kara za wybrzyk chuliganów, którzy podczas spotkania I ligi z Górnikiem Zabrze rzucili w kierunku sędziego liniowego petardę.

FOUNDATION IN SUPPORT OF LOCAL DEMOCRACY (FSLD)

SZKOLENIE: PRZEKAZ ZACHODNIEJ KULTURY POLITYCZNEJ

1. "VERY NARROW WINDOW OF HISTORICAL OPPORTUNITY"

Jak mówi Lech Wałęsa, nikt nie wie dokładnie ile czasu mamy na dokonanie koniecznych reform, ale wszyscy czujemy, że bardzo mało! (por. Detroit Free Press 89 Nov. 15:7A). Podobnie ocenił sytuację Jan Nowak Jeziorański pod koniec swej wizyty w Polsce: "... wrogiem jest czas. Społeczny kredyt zaufania jest krótkoterminowy, paromiesięczny. Mogą go przedłużyć tylko jakieś widoczne osiągnięcia..." (Tygodnik Solidarność, 89, Oct. 20:1).

Oczywiście chodzi o poprawienie bytu ludności, z jednoczesnym ratowaniem polskiej gospodarki i gruntowną jej przebudową. Nie dość tego. Orientujemy się, że wszelkie próby zmian gospodarczych czy innych będą zapewne utrudniane lub niweczone przez niechętny aparat partyjny i przypartyjny, który narósł przez 44 lata.

Nie jest prawdą, że demokratyzacja Polski jest czynem dokonanym. Nawet odnośnie władz centralnych przemiany są niekompletne. Natomiast niżej, od wiceministrów aż do samych gmin i osiedli, większość owego "aparatu" tkwi i broni swych, dotychczas znacznych, przywilejów.

2. DEMOKRATYZACJA

Z takich to pilnych przyczyn rzeczowych, jak rozumiem (nie tylko dlatego, że demokratyzacja jest dobrem samym w sobie), postanowiono przygotować kraj do wyborów do samorządów lokalnych w miastach, miasteczkach i gminach, "in the shortest possible time" (patrz ustawa Senatu z dnia 29 lipca 1989), obecnie planowanych na maj lub czerwiec 1990.

2.1. O FUNDACJI (FSLD)

M.in. powołano Fundację FSLD z szerokimi zadaniami demokratyzacji kraju, w tym, w trybie pilnym, szkolenia

nowych kandydatów do owych wyborów samorządowych.

Fundacją kieruje zespół łączący w sobie Sejm, Senat, Gabinet Ministrów, Komitet Obywatelski oraz inne naczelne organa państwowe.

Prezes: senator prof. Jerzy Reguśki.

Wiceprezesi: przewodniczący Komisji d/s samorządów miejscowych Sejmu, poseł Wiesław Pańko i przewodniczący różnoległej Komisji Senatu, senator Jerzy Stepień; z Gabinetu Ministrów senator Andrzej Paszyński (d/s Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa); oraz sekretarz Klubu Obywatelskiego Andrzej Celiński.

Rada Fundacji liczy 25 członków, w tym takie nazwiska jak: Bratkowski, Bujak, Edelman, Geremek, Kuratowska, Kurowski, Stelmachowski, Szaniawski, ks. Tischner, Wajda, Wielowieyski, Ziolkowski. A oto streszczenie wytycznych przyjętych jako podstawa działalności fundacji.

2.2. ROZMIAR ZADANIA

Potrzebną liczbę nowych radnych w samorządach całego kraju szacuje się na co najmniej 110.000 osób. Całość reformy samorządów będzie wymagała udziału około pół miliona ludzi. FSLD jest obecnie w trakcie zakładania ośrodków szkoleniowych dla tych nowych radnych. Przewidywanych jest 6 ośrodków regionalnych, z centralą w Warszawie.

ETAP I (a): "Przygotowanie w trybie pilnym pierwszych kadr fachowych dla przyszłych samorządów lokalnych... obecnych i potencjalnych radnych... Przekazanie podstawowych idei samorządności terytorialnej, zapoznanie uczestników z założeniami, celami i uwarunkowaniami reformy samorządów... W ramach kilkudniowych (intensywnych) kursów przewiduje się przeszkolić ok. 8 - 10,000 osób do lata 1990"

3. REKRUTACJA NA ZACHODZIE, PEŁNOMOCNICTWO,

Aczkolwiek ogromna większość instruktorów biorących udział w tych szkoleniach będzie z konieczności werbowana spośród stałych mieszkańców Polski, ze zrozumiałych powodów wyrażono żywe zainteresowanie, powiedzmy, "przelewem kultury politycznej" z Zachodu, w ramach omawianej Fundacji. Przyjęto więc moją ofertę przedstawioną wcześniej odnośnie nieco innego projektu i upoważniono mnie do podjęcia rekrutacji stosownych instruktorów i ew. ekspertów tu, na Zachodzie: "znalezienia osób mogących swą wiedzą i doświadczeniem przyjąć z pomocą naszej Ojczyźnie".

3.1. WYKŁADOWCY "będą mieli cykle wykładów w większości ośrodków szkoleniowych... (:): przedstawianie i omawianie doświadczeń innych państw w dziedzinie samorządów terytorialnych" (patrz TEMATY, poniżej). "Wykłady te powinny być też wykorzystane jako płaszczyzna formułowania możliwych rozwiązań szczegółowych polskiego systemu (transfer doświadczeń)".

3.2. EKSPERCI "... wykorzystywani byłiby w formie "encyklopedii samorządowej". Pomagaliby - w bardzo krótkim czasie - odpowiadać na pytania pojawiające się w procesie demokratyzacji i tworzenia nowego systemu samorządów".

4. KRYTERIA

Podane mi "kryteria doboru osób" są przezornie luźne:

4.1. EKSPERCI: "bardzo dobra znajomość teoretyczna i/lub praktyczna zagadnień". (patrz TEMATY).

4.2. WYKŁADOWCY: tak jak eksperci (może, w świetle trudności rekrutacji).

tacyjnych, z pominięciem słowa "bardzo" (BCz), ale z dodaniem: "władanie językiem polskim" i "umiejętności dydaktyczne".

5. TEMATY

Podany mi "Zakres merytoryczny szkoleń" (Wytyczne: 2:3) obejmuje Etap I (a): kilkudniowe kursy najpilniejsze, przedwyborcze, oraz Etap I (b) kilkumiesięczne szkolenie (nie tylko przed wyborami) m.in. z "prezentowaniem doświadczeń zagranicznych", egzaminem i praktyką zagraniczną. Obejmuje on m.in. następujące problemy miast i gmin:

- "społeczne, polityczne i prawne zagadnienia samorządności terytorialnej; współczesne modele samorządu za granicą; polski model - jego główne cechy;

- "społeczne problemy lokalnego samorządu i lokalnej demokracji (modele, problemy, konflikty społeczne, interes publiczny, interes lokalny);

- problemy gospodarki mieszkaniowej i gruntowej (budownictwo mieszkaniowe, gospodarka gruntami, przygotowanie terenów pod nowe budownictwo);

- problemy gospodarki przestrzennej (ekologia i ochrona środowiska, planowanie urbanistyczne i planowanie gmin, polityka lokalizacyjna, infrastruktura komunalna, techniczna i społeczna instrumenty polityki przestrzennej);

- "ekonomika lokalna (budżety, system podatkowy, finanse, działalność gospodarcza samorządów lokalnych, ekonomika miast, instrumenty ekonomiczne);

- "organizacja i zarządzanie, prawo administracyjne i cywilne".

6. ZAPROSZENIE DO WSPÓŁPRACY

Powyższe streszczenie wytycznych przedstawia, jak sądzę, spory wachlarz możliwości. Mówią one wyraźnie jakiego przyczynku, i jak pilnie, spodziewają się od nas obecni przywódcy Polski, nareszcie "swoi", nie obcy.

W jak tragicznej, a przełomowej sytuacji jest teraz Polska, jak ważne jest natchmiastowe przeszczepienie na jej grunt zachodniej kultury politycznej - tego rozwijać tu chyba nie muszę. Prze-

cież wszyscy zdajemy sobie z tego sprawę. By to "przeszczepianie" ruszyło, potrzebny jest każdy z Was, który miał z samorządami, z polityką, choćby najniższego szczebla, ale miejscową, nie polonijną, sporo do czynienia. Jeśli tak - jesteście tymi specjalistami, których Polska właśnie teraz tak pilnie potrzebuje. Podajcie jej rękę!

W większych skupiskach Polaków na obczyźnie usiłuję kolejno deponować "Formularze kandydata na instruktora w Polsce", np. w sekretariatach różnych Kongresów (KPA i KPK).

Po dalsze informacje, a szczególnie by zgłosić swą kandydaturę osobiście, sugerować dalsze kandydatury, itp.

(konkurencji w tym nie ma, jest nas o wiele za mało!), uprzejmie proszę dzwonić do mnie, a nie odwrotnie, by nieco rozłożyć piętujące się koszty. Można, późnym wieczorem kiedy najtaniej, ale prosiłbym nie zbyt wcześnie rano. Maszynkę - odpowiadaczkę mam zwykle włączoną "na okrągło". Zalecam także FAX.

Gorąco zapraszam

BOHDAN CZARNOCKI

TEL. (514) 486-5970

FAX: (514) 398-3594,

zaznaczyć c/o F.A.C.L.

Adres pocztowy (szybciej FAX'em):

941 Clifton Ave. Montreal Canada H4A 2N1

FOUNDATION IN SUPPORT OF DEMOCRACY FORMULARZ KANDYDATA NA INSTRUKTORA W POLSCE SZKOLENIE: PRZEKAZ ZACHODNIEJ KULTURY POLITYCZNEJ

IMIĘ I NAZWISKO:

ADRES POCZT.:

TELEFONY: w domu w pracy ew. FAX
Najistotniejsze kwalifikacje formalne: (wykształcenie, rodzaj zatrudnienia, aktywność w samorządach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, itp. zachodnich - nie polonijnych)

Dodatkowe, istotne cechy, doświadczenia własne, w ocenie subiektywnej:

Co Pana/i zdaniem jest OBECNIE NAJWAŻNIEJSZE DO PRZEKAZANIA ODBIORCOM, tzn. kandydatom do samorządów lokalnych w Polsce?:

Do przekazywania JAKICH RODZAJÓW TREŚCI był/a by P. ew. najbardziej przygotowany/a:

Jakie FORMY przekazu najbardziej odpowiadałyby P. (zakładając, że byłby wybór, np. formy dyskusyjne, ćwiczenia praktyczne, wykłady, panele, itd.)

W granicach jakich DAT mógł(a)by P. ew. pojechać do Polski (od-do): (organizatorów interesuje najbardziej okres od stycznia do maja 1990):

Czy te daty są: raczej luźne w miarę sztywne całkiem sztywne

Jak długo mógł(a)by P. pozostać w Polsce?:
(organizatorzy podali granice od 1 tygodnia (2 weekendy) do 4 miesięcy)

Mógł(a)by opłacić podróż do Polski: Tak.... Raczej trudno..... Na pewno nie....
(organizatorzy robią starania o "waluty" by dopomóc niektórym (częściowo)
DATA WYSŁANIA:

Uprzejmie dziękuję i proszę o wysłanie natychmiast! Bohdan Czarnocki
TEL.: (514) 486-5970 FAX: (514) 398-3594 c/o F.A.C.L.
Adres pocztowy (szybciej FAX'em): 941 Clifton Ave. Montreal Canada H4A 2N1

O R L Ę T A

RECENZJA

Bohaterski wysiłek całego narodu polskiego w roku 1939 wprowadził nie zdołał uchronić Kraju ani od najazdu, ani od zniszczenia, ani wreszcie od obcego panowania, niemniej uratował go od hańby i sprawił, że Polak może spojrzeć w oczy całemu światu nie musząc fałszować swojej historii tragicznych lat 1939-45. Te traumatyczne przeżycia znalazły liczne i różnorodne odbicia w naszej literaturze.

O ile w czasie trwania wojny Polska i Polacy byli na ustach sprzymierzeńców, którzy mówili o natchnieniu narodów i skale potrafiącej ostać się wśród burzy, o tyle po zakończeniu wojny losowi Polska wyszła z kataklizmu zdruzgotana, okrojona i oddana pod obcy reżym. Chwała jej oręża również poszła rychło w niepamięć u tych, którzy ongiś z wysiłku Polaków skwapliwie korzystali. Więcej, tu i tam próbowano ten zbrojny wysiłek podważyć, zlekceważyć czy nawet wyśmiać. Polak - "romantyczny szaleniec" - nie pasował do pragmatycznego, wyrachowanego modelu lansowanego przez awangardę wolnego świata.

Opowieści o nierównej walce Polaków krążyły więc wśród nas samych, od obcych mogliśmy się co najwyżej spodziewać potwarzy, kłamstw i przeinaczeń. Nie posiadając ani wpływu na zachodnie środki masowego przekazu, ani wielu przyjaciół wśród zachodnich pisarzy czy filmowców, ani wreszcie własnych wybitnych talentów zdolnych pokonać ogromne przeszkody, nie zdołaliśmy zaistnieć na tutejszym rynku, a więc również w świadomości zachodniego człowieka. Nieliczne jednostki stanowią wyjątek, a ich wysiłek w dużej mierze został przez obcych przyjęty obojętnie czy wręcz wrogo, a od swoich nie doczekał się ani uznania, ani poparcia.

Taki obraz nie powinien nas jednak paraliżować, ale stanowić bodziec do nowych prób. Jednym z takich pociągów we właściwym kierunku jest książka Bohdana Prażmowskiego "Eagle's Brood". Jest to napisana po angielsku opowieść o Stefanie, kilkunastoletnim w chwili wybuchu wojny

uczniem szkoły lotniczej w Dęblinie. Doświadcza on horroru najazdu niemieckiego próbując wrócić do rodzinnego domu, który zostaje zniszczony, a swoich bliskich, bez życia. Do tego miasto zajęte wojska sowieckie bezlitośnie tępiąc każdy ślad polskiej przeszłości. Osierocony przez rodziców i pozbawiony nagle ojczyzny chłopak decyduje się na walkę i przystaje do partyzantki. Z czasem staje się doświadczonym żołnierzem. Kiedy wojna zbliża się ku końcowi i partyzanci śpieszą z pomocą walczącej Warszawie, zostają otoczeni przez czołgi sowieckie. Z obozu Stefan ucieka przez góry do Czechosłowacji, aby kontynuować walkę na Zachodzie.

Jest to rzecz o idealizmie młodej polskiej, o pierwszym pokoleniu urodzonym w wolnym kraju, które poszło w bój w imię świętej sprawy zupełnie niepomne na siebie, nie wiedząc co to lęk. Opowiada o męstwie i samozaparcu młodzieży, która złożyła życie nie tylko za wolność swojej ziemi, ale za dobrą sprawę, za którą winien walczyć każdy godny tego imienia człowiek.

Aczkolwiek pisana w trzeciej osobie, jest zbeletryzowana autobiografia wzbogaconą o wiedzę i doświadczenie

autora. Pisana z perspektywy kilkunastu lat, nie posiada może zawsze bezpośredniości doświadczenia nastolatka - dużo w niej przedczesnych refleksji i mądrości, która przychodzi z wiekiem. Niemniej historia Stefana, ludzka, prawdziwa i niezwykle wciągająca czytelnika. Dramatyczne losy młodego człowieka sytuowane w egzotycznym krajobrazie wojennej i okupowanej Polski, są dziś książką bardzo na czasie pokazującą ludzi, dla których wolność jest wartością nadrzędną, ważniejszą niż kariera, pieniądze czy nawet życie.

Język książki, język raportu, jest prosty czyniąc z niej lekturę przystępną i łatwą. Autor napisał ją, aby zakląć duchy przeszłości i uczcić pamięć swoich młodych przyjaciół, o których fantazji i brawurze nie wolno nam zapomnieć. Ich historia powinna napawać nas dumą, a młodzi znajdą w ich czynach przykład i natchnienie, gdy ich samych nachodzą wątpliwości albo ogarnia poczucie niemocy.

FLORIAN ŚMIEJA

Larchwood Press
R.R. # 1, Port Hope, Ont.
L1A 3V5, Canada
Cena: w Kanadzie \$14.95
w USA \$12.95

Młody pilot Jan Kieżun

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

KTO MA ZA TO PŁACIĆ?

Mam 65 lat. W zeszłym roku kupiłam polisę na życie na \$10,000, żeby w razie mojej śmierci wydatek na pogrzeb nie sprawił moim dzieciom kłopotu. Chciałabym, żeby mój pogrzeb nie był byle jaki, ale bez pieniędzy nie można wiele wymagać. Dlatego kupiłam tę polisę. Płacę 30 dolarów miesięcznie, co przy mojej skromnej rencie jest sumą znaczną. Kuzynka, która tu mieszka przez 25 lat powiedziała mi, że taka polisa się nie opłaca, bo za kilka lat te pieniądze nie starczą nawet na buty do trumny. Moje dzieci również mnie namawiają do skasowania polisy, żeby te pieniądze wydała teraz na siebie, a kiedy umrę to wezmą na siebie wszystkie koszty związane z pogrzebem takim, jak bym sobie tego życzyła. Obecnie moi synowie, którzy są dobrze sytuowani, nie dają mi ani centa, jednak obiecują, że w przyszłości wydadzą znaczne sumy na mój porzeb. W tej sytuacji sama nie wiem, co mam robić i dlatego proszę o pani opinię.

M.Z.

Z pani listu wynika, że kontynuowanie polisy przekracza pani możliwości finansowe. Nie ma sensu w pani sytuacji odmawiać sobie wszystkiego, aby zaoszczędzić kosztów dzieciom, które i tak są dobrze sytuowane. Być może, że synowie, którzy obecnie nie dają pani centa, kiedy pani ma potrzeby i może cieszyć się życiem, wyprawia pani wspinały pogrzeb, aby uspokoić

własne sumienie.

O ile w pani obecnej sytuacji nie ma sensu płacenie za polisę przez panią, o tyle ma sens opłacanie składek przez dzieci. Skoro się podjęły pokrycia kosztów w przyszłości, mogłyby również zagwarantować finanse na wywiązanie się ze swojego zobowiązania.

Jeśli chodzi o wartość polisy, to rzeczywiście inflacja z każdym rokiem zmniejsza siłę nabywczą tych pieniędzy. Przy założeniu, że inflacja utrzyma się na obecnym poziomie, tj. około 6%, siła nabywcza dolara za 12 lat zmniejszy się o połowę, czyli za 12 lat polisa na \$10,000 będzie miała siłę nabywczą 5,000 dolarów, za 24 lata 2,500 dolarów, itd. Faktem jest również, że za dwanaście lat zapłacenie 30 dol. będzie miało taką samą wagę jak zapłacenie 15 dol. dzisiaj. Stwierdzenie, że tych pieniędzy nie starczy nawet na buty do trumny jest co najmniej grubą przesadą, wzięwszy pod uwagę, że obecnie koszty średniej klasy pogrzebu kształtują się w granicach \$3,500. Prawdą jest, że \$10,000 dzisiaj, to nie to samo co \$10,000 dwadzieścia lat temu, ale jest również prawdą, że \$10,000 dzisiaj to jest o wiele więcej niż zero.

Na pytania dotyczące ubezpieczeń i planowania finansowego odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie, TEL. 622-1115 lub 746-5270.

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
M.A. A.I.I.C.

KSIĄŻKI Z SERII
APTEKA NATURY
DR. JADWIGI
GÓRNICKEJ
do nabycia pod telefonem
TEL. 532-9054

SPROSTOWANIE

W rubryce "Przeczytane-Zasłyszane" nasz warszawski korespondent Marek Gaszyński "uśmiercił" Barbarę Borys-Damięcką, która miała być zaatakowana, obrabowana i zamordowana w swoim mieszkaniu w Warszawie. Wiadomość nadeszła faxem i nie została sprawdzona. Pan Marek Gaszyński przeprasza, że nie dosłyszeli i nie doczytali. Pani Borys-Damięcka żyje i cieszy się dobrym zdrowiem.

**PORADNIA PRAWNA
BEZPŁATNE
PORADY PRAWNE
ADWOKATÓW
MÓWIĄCYCH PO POLSKU**

WYŁĄCZNIE WSTĘPNE
KONSULTACJE 15 minut,
OGÓLNE PORADY PRAWNE
W RÓŻNYCH DZIEDZINACH

Polish Canadian
Community Services
2333 Dundas Street West, Suite
Toronto, Ont. M6R 3A6 408,
TEL. (416) 533-9471

Horoskop tygodnia 30 listopada - 6 grudnia

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Nie wszystkie misje, w których dane Baranom będzie uczestniczyć, powiodą się. Zwłaszcza jeśli będą to sprawy poważne, a potraktuje się je zbyt lekko i bezceremonialnie. Trzeba będzie przejść nad tym do porządku i najwyżej wyciągnąć wnioski na przyszłość. Dobre układy z Wagą, Lew nie ma dla Ciebie tolerancji. Dzień ważny - wtorek, liczba szczęśliwa - 3.
BYK: 21 kwietnia - 21 maja
W gronie towarzyskim i rodzinnym - dowody przyjaźni i pamięci, upominki, sympatyczne listy. Ale niech Byki mają się na baczności - grożą konflikty w sprawach materialnych (zobowiązania? długi?). W kontaktach uczuciowych przestroga, aby nie zadreżczały partnerów swoim oddaniem. Zwróć uwagę na nieśmiałego Byka, unikaj Wagi. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 5.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Dla Bliźniąt romantycznych tydzień miły; czułe nastroje, sentymenty. Pisane im powdzenie w miłości. Z jednym zastrzeżeniem - aby nie narzucali zbyt swojemu stylowi i nie starały się "urabiać" bliskiej sercu osoby, bo mogą ją spłoszyć. W pracy raczej spokój, ale do czasu. W swoich planach na przyszłość pamiętaj o Strzelcu, unikaj Wodnika. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 2.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Należy mieć się na baczności, szczególnie przed siłą Rakowej wyobraźni i zbyt im idealizowaniem kogoś, kto wcale na to nie zasługuje. Czy aby Twój sposób rozumowania nie jest nazbyt uproszczony? Finanse w rozkwicie, tak jak i wydatki. Zdrowie dopisuje, ale nie szarżuj. Oparcie i radę znajdziesz u Koziorożca. Unikaj Bliźniąt. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 12.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Wyjazd bardzo udany. Ale Lwy powinny być przygotowane w tym tygodniu na kłopoty w sprawach zawodowych. Należy stawić im czoła z rozwagą, a szybko zostaną rozwiązane. Za to dobra passa w miłości i wszelkich sprawach uczuciowych - nastąpi rozładowanie napięć, wiele wyjaśni się tam, gdzie zdania były podzielone. Dobre kontakty z Rybami, Barana unikaj. Dzień miły - środa, liczba - 4.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Odwaga i niezależnością poglądów zabysną Panny w sprawach doniosłych i tych codziennych, zwyczajnych. Wskazana jednak ostrożność w sprawach finansowych. Walcz z własną rozrzutnością, bo jako podejrzliwa Panna oszukać się nie daś. Miłe spotkanie z Baranem wprowi Cię w dobry humor. Nie licz na względy Raków w tym tygodniu. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 4.

WAGA: 23 września - 23 października
Bezstronność stanowiska Wagi (na polu zawodowym i rodzinnym) spowoduje kłopoty, ale jak się okaże później, efekt końcowy będzie pozytywny, da satysfakcję, nie należy więc przerażać się, jeśli z końcem tygodnia jeszcze nie nastąpi ostateczne rozwiązanie. Cierpliwości! Nie zadzieraj ze Skorpionem, ale Byk Ci sprzyja. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 7.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Nie najlepsza atmosfera towarzyska, ale bez wstrząsów. W pracy należy unikać konfliktów z osobami nieorganizowanymi, skłonnymi do chaotycznej improvisacji. Skorpion ich nie naprawi, a po co ma tracić nerwy i czas. Więcej optymizmu! Wagi nie są przychylnie w tym tygodniu. Dzień ważny - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Który ze Strzelców przystąpi w tym tygodniu do wytężonej pracy, niech liczy tylko na siebie przy rozwiązywaniu technicznych problemów. Pomysły same przyjdą. Jeśli w pracy zawodowej mężczy Strzelca nudne i pedantyczne otoczenie, najlepsze odprężenie znajdzie w obcowaniu z przyrodą. Uwaga - mniej wyniosłości w stosunku do Barana. Nie sprzyja Ci Lew. Dzień ważny - czwartek, liczba szczęśliwa - 4.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Koziorożce muszą przezwyciężyć nieśmiałość, bo w sprawach sercowych jest wiele do wygrania. Aktywność w tej dziedzinie będzie wręcz niezbędna! W pracy potraktuj trudności z poczuciem humoru. Nie poddawaj się nastrojom wiary we wróżby i zjawiska nadprzyrodzone. Zakochane Koziorożce niech zbyt nie ufają horoskopom! Przyjazna rozmowa z Rakiem. Unikaj Panny. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 8.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Kończ się dla Wodników spokojny relaksowy okres. Wodniki szykują się do energicznego ataku i osiągną upragniony cel pod warunkiem, że nie będą szarżować. Dotyczy to także spraw sercowych. W dziedzinie zawodowej osiągną sukces, szczególnie finansowy, choć zadanie było mało ambitne, to finanse dadzą satysfakcję. Znak ważny - Strzelec, unikaj Barana. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 3.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Potem może być trudniej. Zwłaszcza w sferze uczuciowej niektóre Ryby mogą doznać zawodu. W sprawach materialnych ostrzeżenie: nadmierna przebiegłość może przynieść odwrotny skutek. Rozważ spokojnie czy bliska Ci osoba nie ma racji wyrażając zastrzeżenia do niektórych Twoich projektów. Porozmawiaj z Rybami, do Raków lepiej się nie odzywać. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 5.

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

30 listopada
Jak Winston Churchill - polityk, Mark Twain - pisarz.

Urodzony sybaryta. Lubi drobne zyciowe przyjemności i dobre jedzenie. Jest pełen ufności w swoje siły, odważny i ambitny. Sprawiedliwy. Wolny od zemsty, w życiu prywatnym czuły i wrażliwy.

1 grudnia
Jak Jan Długosz - historyk, dyplomata, Ignacy Mościcki - prezydent RP, chemik. Nie znosi dysharmonii, chaosu, złośliwości, nieżyczliwości. Ceni prawo, porządek moralny, religijny i duchowy. Lubi rytuały i etykiety. Jest pełen entuzjazmu i wielkich talentów. Nawet w złych warunkach jest opiekuńczy wobec słabych i pokrzywdzonych.

2 grudnia
Fate Morable - kompozytor. Zdobywa uznanie i majątek jakby mimochodem. Dzień jego urodzenia jest pomyślny, choć rzadko owocuje oryginalnym talentem. Ma zdolności organizatorskie, naśladowcze. Osiąga sukcesy w sporcie i tam gdzie ruch przynosi uwolnienie od stresów dnia codziennego. Zarozumiały, nastrojowy.

3 grudnia
Jak Józef Conrad Korzeniowski - pisarz, Maria Callas - śpiewaczka. Urodzony dyplomata. Rzadki innymi i wywiera wpływ, sam zachowując dystans i rezerwę. Jest impulsywny, nieśmiały, kapryśny. Prekursor nowych prądów myślowych. Nie zawsze bywa doceniony. Musi szukać nagrody w spokoju we własnym sumieniu.

4 grudnia
Jak Gerard Philipe - uwielbiany aktor lat 50. Jest żywy, namiętny i postępowy. Ma duże talenty artystyczne. Miłą powierzchowność. Pewną skłonność do egzaltacji i przesady, wyrafinowania i przeestetyzowania. Miewa trudności w małżeństwie. Niekiedy zawiera je kilkakrotnie. Powinien raczej żyć na swobodzie, ale oszczędnie gospodarować swym życiem. Jest bowiem kruchy i delikatny.

5 grudnia
Jak Józef Piłsudski - marszałek, polityk, mąż stanu, Barbara Kraftówna - aktorka. Ceni niezależność osobistą i społeczną. Wierzy w siebie i kieruje się jedną wybraną ideą. Posiada wielką intuicję, zdolność do nadchodzenia. Musi wsłuchiwać się w swój głos wewnętrzny, bowiem inni szybciej się omylą niż on. Życie wypełniają mu wspaniałe przygody, zarówno te dobre jak i złe (więzienia, surowe kary). Wada: pogarda dla realizmu.

6 grudnia
Jak Louis Gay Lussac - fizyk. Bystry i pojętny. Kocha naukowe rozważania, historię i literaturę, mimo zaciekania ludźmi i ich sprawami. Dla świata i jego słabości jest zycziwie usposobiony. Urodzony optymistą. Długowieczny i żywotny. Ma dobrą pamięć i jest bardzo pracowity.

KALENDARIUM

Barbara święta o górnkach pamięta.

Na świętą Barbarę mróz -
chowaj sanie szykuj wóz.

Święta Barbara po lodzie -
Boże Narodzenie po wodzie.

Jeśli w świętą Barbarę gęś po stawie chodzi, to
w Boże Narodzenie pływać się po nim jej godzi.

Św. Barbara - prawdopodobnie żyła w 200 roku nowej ery w miejscu nieznanym. Według legendy była piękną dziewczyną, córką poganina Dioscorusa, który więził ją i strzegł od wszelkich kontaktów z chrześcijanami. Kiedy przyjęła chrześcijaństwo rozgniewany ojciec zaprowadził ją do sędziego, który kazał ją storturować i ścinać. Ojciec wykonał wyrok. Został za to srogo pokarany. Gdy wracał do domu, uderzył weń piorun, zabił i spopielił.

Badacze tej legendy umiejscawiają jej historię w egipskim mieście Heliopolis, inni w Nikomedii (obecne Izmit w Turcji). Pozostały zapisy legendy w łacinie. Oryginalny zapis grecki uległ zniszczeniu.

Kościół usunął św. Barbarę z kalendarzy oficjalnych nie mając dowodów na jej istnienie. Przez wieki była patronką chroniącą przeciw burzom, jako jedna z 14 wielkich świętych pomocnych. Została też patronką artylerii górników... i podziemia.

30 listopada - czwartek
Imieniny obchodzą: Andrzej, Fryderyk, Justyna, Ludosław i Maura

1735 - Urodził się Onufry Kopczyński, gramatyk, nauczyciel szkół pijarskich i Collegium Nobilium, autor pierwszego podręcznika gramatyki (zm. w 1817 r.).
1808 - Bitwa pod Samosierrą. Słynna szarża polskich szwoleżerów pod dowództwem Jana Kozińskiego otwiera Napoleonowi drogę do Madrytu.
1939 - Sowiety wkraczają do Finlandii.

1 grudnia - piątek
Imieniny obchodzą: Bianka, Edmund, Eligiusz, Marian, Natalia i Sobiesława

1585 - Urodził się Jan Brożek, matema-

tyk, astronom, autor rozprawy z dziedziny teorii liczb, pierwszy w Polsce historyk nauki (zm. w 1652 r.).
1830 - W Warszawie powstało Towarzystwo Patriotyczne, na którego czele stanął Joachim Lelewel.

2 grudnia - sobota
Imieniny obchodzą: Aurelia, Balbina, Bibiana, Paulina, Pimen, Piotr, Sulisław i Wiwian

1872 - Zmarł Wincenty Pol, popularny poeta i działacz (ur. w 1807 r.).

3 grudnia - niedziela
Imieniny obchodzą: Franciszek, Lucjusz i Ksawery

1857 - Urodził się Józef Konrad Korzeniowski (Joseph Conrad), wielki pisarz, tworzył w języku angielskim (zm. w 1924 r.).

4 grudnia - poniedziałek
Imieniny obchodzą: Adelina, Barbara, Bernard, Jan, Krystian i Piotr

1550 - W katedrze wawelskiej odbyła się koronacja Barbary Radziwiłłówny.

5 grudnia - wtorek
Imieniny obchodzą: Lubomiła, Kryspin, Krystyna, Saba, Sabina i Wilma

1925 - Zmarł Władysław Reymont, powieściopisarz i nowelista, laureat Nagrody Nobla w 1924 r. (ur. w 1867 r.).
1975 - W Warszawie - manifest 59. Pierwsza opozycyjna dyskusja nad ustrojem państwa, wywołana propozycją zmiany konstytucji.

6 grudnia - środa
Imieniny obchodzą: Emilian, Jarema, Jarogniew, Leontyna i Mikołaj

1953 - Zmarł w Warszawie Konstanty Ildefons Gałczyński, poeta i satyryk (ur. w 1905 r.).

CO POD CHOINKĘ ?

PRENUMERATA POLSKIEGO PISMA ! ZAMÓW SWYM NAJBLIŻSZYM ECHO !

TO JEST PREZENT, KTÓRY BĘDZIE CIESZYŁ PRZEZ CAŁY ROK PREZENT Z KLASĄ

SPECJALNA ŚWIĄTECZNA ROCZNA PRENUMERATA ECHA

\$ 43

Załącz ten kupon
i wyślij do redakcji
wraz z czekiem
i adresem
obdarowanej osoby

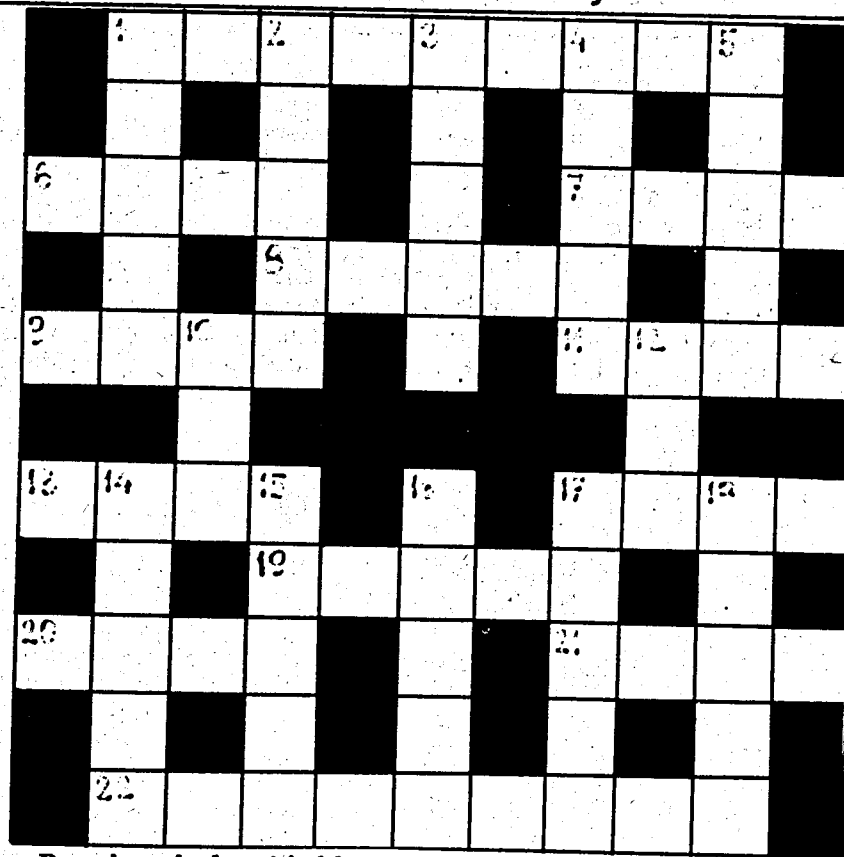
Krzyżówka • Brydż • Szachy

POZIOMO:

- Nauka o procesach i stanach chorobowych organizmu
- Pozwala kierować okrętem
- Nieznajomy
- Sznur z pętlą
- Utwór lub zbiór utworów muzycznych
- Pies myśliwski
- Rzeczy ułożone jedna na drugiej
- Dwoje
- Jednostka czasu trzeciego rzędu w dziejach ziemi
- Przełożony klasztoru
- Pole uprawne
- Sport wycieczkowy

PIONOWO:

- Wielki rozlew wód
- Rodzaj balkonu
- Powieść B.Prusa
- Kiść owoców
- Towarzyszy jej zawsze reakcja
- Obiekty latające
- Aktor na scenie
- Zuchwalstwo, arogancja
- Pies używany do polowań na ptactwo
- Punkt, w którym zbiegają się promienie odbite przez zwierciadło kuliste
- Przyjęcie po angielsku
- Wałek, szpulka

Rozwiązanie krzyżówki

z poprzedniego numeru

POZIOMO: Patologia, Ster, Obcy, Arkan, Opus, Ogar, Stos, Para, Epoka, Opat, Rola, Turystyka.

PIONOWO: Potop, Taras, Lalka, Grono, Akcja, Ufo, Gra, Tupet, Seter, Fokus, Party, Rolka.

BRYDŻ NR 74 ZADANIE

Obie strony po partii:

A W 4 3 6 5
2 W E A K 7 4 3
A D 10 7 3 K 9 8 5
A 5 2 D 6

Kontrakt 6 karo. N zawistował waletem trefl, zestohu damą, od Skrół trefl. Jak rozgrywasz?

ROZWIĄZANIE

Warunkiem wygrania kontraktu jest nadal podział kierów 4-3 i kar 2-2. Wezmiesz wtedy: 5 lew karowych, 3 kierowe, asa trefl, asa pik i 2 przebitki pikowe w stole. W momencie oddawania obrońcom lewy pikowej, musisz wcześniej pozbyć się dwóch przegrzających trefli z ręki. Jednego z nich wyrzucisz na figurę kier, a drugiego na wyrobioną fortę kier. Aby zrealizować ten plan potrzebne są trzy dojścia do stołu. Tak więc, po zagranu asa kier i przebitcu kiera w rękę, należy wyjść w karo i jeśli N dołoży blotkę, zaimpasować waleta karo dziewiątką w stole.

Ręka N:
piki: D 7 2
kara: W 4

kiery: D 9 7
trefle: W 10 9 7 4

DAMA PIK

P.S. Dama Pik bardzo przeprasza za pomyłkę w licytacji z zadania 73 z nr ECHA Nr 106. Licytacja powinna była wyglądać w sposób następujący:

W	N	E	S
-	pas	pas	1 trefl
2 karo	kt.	pas	pas
2 kiery	kt.	pas	pas
pas	pas	3 kiery	pas
pas	4 karo	kt.	pas

SZACHY NR 81

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 80

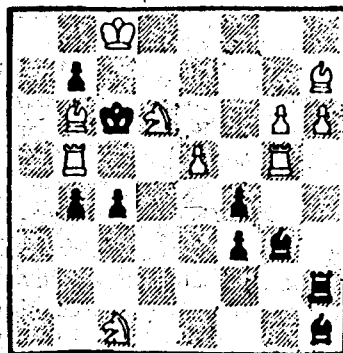
- Se3 - f1! Ge1 - c3
- Sd3 - b4 x
1. - - - - Ke2 - f1 -
- Wa1 : e1 x
1. - - - - Ge1 - d2 -
- Sf1 - g3 x
1. - - - - Ge1 - a5 -
- Wf6 - e6 x
1. - - - - Ge1 - f2 -
- Wf6 : f2 x
1. - - - - Wb3 : b5 -
- Wa1 : e1 x

- - - - Wb3 - b1
- Sd3 - b2 x

Do grupy śląskich kompozytorów należał Rudolf Pieprzyk urodzony w 1918 r., debiutował w 1935 r. i opracował ponad 300 zadań. W konkursach otrzymał 10 wyróżnień, w tym jedną pierwszą.

ZADANIE NR 81

Rudolf Pieprzyk. Ośr. ŚLĄSKI
Nieuw Nederland 1949 r. I NAGRODA

Białe zaczynają i dają mat w 3 ruchach.
Rozwiązanie w następnym numerze.

ECHO POLECA

• Wystawa rzeźby przedstawiciela ruchu kubistycznego Jacquesa Lipchitza otwarta zostanie dla publiczności 15 grudnia w Art Gallery of Ontario, 317 Dundas St.W., tel. 977-0414.

• "Jehanne of the Witches" jest nowym, dość humorystycznym spojrzeniem na Joannę d'Arc. Sztuka ta grana jest do 17 grudnia w Tarragon Theatre, 30 Bridgman Ave., tel. 531-1827.

• Dyrygent Jerzy Cichocki będzie brał udział w koncercie pod tytułem A Renaissance and Romantic Christmas Celebration 10 grudnia o godz. 15 w Christ Church Deer Park, 1570 Yonge St., tel. 968-0000.

• Pianista Mieczysław Horszowski da koncert 7 grudnia o godz. 20 w Jane Mallett Theatre, St. Lawrence Centre, 27 Front St., tel. 366-7723.

• Dwa interesujące koncerty jazzowe w Auditorium Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd., tel. 595-0404. 4 grudnia o godz. 20 Bill Goddard i John Gittions Quartet, a 18 grudnia też o godz. 20 - Don Thompson & The Banff Jazz Workshop Band.

• Święta zbliżają się! W Toronto i okolicach już otwarto farmy choinkowe, gdzie każdy może sobie wybrać i wyciąć tegoroczne drzewko. Potrzebna jest własna siekiera lub piła i ciepłe ubranie. Oto adresy:

- Horton's Magic Tree Farm, Hwy 404 - północ aż do Bloomington Rd., potem na wschód do Concession 9 i potem w kierunku północnym aż do farmy;

- Horton's Primrose Farm jest otwarta w weekendy, Hwy 10 na północ od Orangeville do Sideroad 30, a potem na wschód. Tel. 888-1738;

- Drysdale Tree Farms jest otwarta codziennie. Hwy 400 na północ do Hwy 89, a potem na zach. do Simcoe Road 56 i 8 km na północ;

- Drysdale's Ballantrae - Hwy 404 do Aurora Sideroad, potem jedź na wschód przez Ballantrae do znaku STOP i dwai półkilometra na północ jest farma.

• Tegoroczne targi z okazji świąt Bożego Narodzenia gościć będą 300 wystawców oferujących wszystko: od strojów poprzez jedzonko aż po prezenty i ozdoby choinkowe. International Christmas Fair and Market Place odbywać się będą od 8 do 10 grudnia w In-

ternational Centre, 6900 Airport Rd., Mississauga, tel. 453-7111.

• Mississauga City Center Opera zaprasza na "Christmas around the World". W programie m.in. polskie kolędy w wykonaniu Teresy Klimuszek. Koncert 2 grudnia w sobotę, o godz. 20.00 w Eden United Church - róg Winston Churchill Blvd. i Battelford, Mississauga. Bilety: dorośli \$10, emeryci i uczniowie \$9. Informacje 824-5578 lub po polsku 858-8457.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Nowa wersja klasycznej baśni amerykańskiej "Wizard of Oz" w Elgin Theatre, 189 Yonge St., tel. 872-5555.

• Koncert bożonarodzeniowy dla dzieci od lat 8 prowadzony przez Barbarę Budd. Roy Thomson Hall, 60 Simcoe Hall, 60 Simcoe St., tel. 593-4828 10 grudnia, godz. 11.

ZAWIADOMIENIE

Z dniem szóstego grudnia br. przedpłata na książkę

Wacława Lieberta BYŁE I NIEBYŁE

zostaje zamknięta.

Pośpieszcie się z zakupem w ulgowym terminie.

Po tym terminie książkę tę można będzie nabyć w normalnym obiegu księgarskim w cenie:

\$15.-

Zamówienia przyjmuje administracja naszego tygodnika ECHO.

Adres:

51 A Thistle Down Blvd.,
Rexdale, M9V 4A6
TEL. 747-6034

PRZEDPŁATA

Dawno oczekiwana nowa książka WACŁAWA LIEBERTA
p.t. "BYŁE I NIEBYŁE"

ukaze się w listopadzie bieżącego roku w wydaniu Tygodnika ECHO.

Doskonały prezent na GWIAZDKĘ!

Na dwustukilkudziesięciu stronach piętnaście opowiadań o bogatym wachlarzu ludzi, czasu i przestrzeni.

W przedpłacie książka będzie kosztować \$ can. 10.- plus koszt przesyłki \$2.- Razem \$ 12.- Czek w załączeniu

o d c i a c

Imię i nazwisko

Adres:

Miasto Postal Code

Proszę przesłać na powyższy adres książkę Wacława LIEBERTA pod tytułem "BYŁE I NIEBYŁE"

Czek na kwotę \$ 12.- w załączeniu

Podpis zamawiającego:

Zamówienia proszę wysyłać na adres redakcji ECHA (patrz stopka redakcyjna na str. 1)

WEŹ SIĘ W GARŚĆ

Nowy kraj. Stare przyzwyczajenia. Często nie potrafimy tu żyć. Ciągłe brakuje nam czasu. Gubimy się w terminach. Przegapiamy okazje. Nasz z trudem zdobyty dom oblegają niepotrzebne graty. Niedosypiamy. Urabiamy się po łokcie. Nasz szef patrzy na nas podejrzliwie i z dezaprobatą. No cóż, przywykliśmy w Polsce do pewnego chaosu i dezorganizacji, spontaniczności, działania w sytuacjach beznadziejnych. Ale rutyna? Nigdy!

Organizacja pracy i życia domowego nie jest mocną polską stroną. A tu obowiązuje zasada "czas to pieniądz".

A oto mały teścik, który odpowie ci na pytanie, jak jesteś zorganizowany. Spróbuj odpowiedzieć na następujące pytania: "tak" lub "nie".

PYTANIA:

1. Czy zazwyczaj zajmuje ci dłużej niż 10 minut znalezienie konkretnego rachunku, listu, zapisanego telefonu, czy adresu?
2. Czy na twoim biurku leżą papiery do których nie zajrzałeś od miesiąca?
3. Zdarzyło ci się, że wyłączyłeś telefon lub przerwano inną usługę, bo zapomniałeś o zapłaceniu rachunku?
4. W ostatnich miesiącach przegapiłeś ważną wizytę, rocznicę, spotkanie?
5. W domu zalegają nie przeczytane magazyny? Czytane, ale stare i niepotrzebne?
6. Odkładasz pracę na ostatni moment aż do chwili kiedy ogarnia cię panika?
7. Nie możesz znaleźć i wściekle szukasz swoich okularów, kluczy, torby, teczek i innych, używanych na co dzień przedmiotów?
8. Różne rzeczy leżą w rogach szafy, na podłodze, na stole, bowiem nie masz czasu ich położyć na miejsce lub nie wiesz gdzie?
9. Nie byłoby problemu z porządkiem, gdybym miał więcej miejsca?
10. Dom w chaosie, zrobiłbyś z tym porządek, ale nie wiesz jak się za to zabrać.
11. Jeśli masz dzieci - to czy mają stałe obowiązki domowe?

12. Pod koniec dnia możesz sobie powiedzieć, że załatwiłeś wszystko?

13. Kuchenne przedmioty składasz w najwygodniejszych miejscach?

14. Zawsze jesteś przygotowany na przybycie niespodziewanych gości. Ewentualne ogarnięcie domu czy miejsca pracy to sprawa kilku minut.

A teraz daj sobie po 1 punkcie za odpowiedź TAK w pytaniach 1 - 10 i po 1 punkcie za odpowiedź NIE w pytaniach 11-14.

WYNIK:

1-3 punkty - trzymasz się dzielnie. Może ci jednak jeszcze bardziej pomogą nasze sposoby?

4-7 - zdarzają ci się rejon, nad którymi nie panujesz. Spróbujemy ci pomóc!

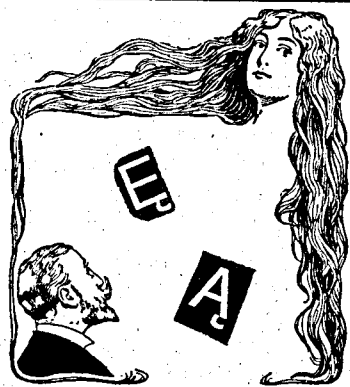
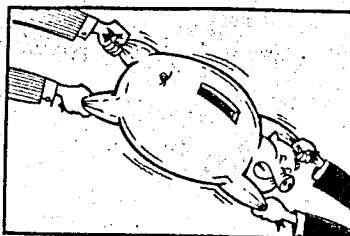
8-10 - tracisz sporo nerwów i czasu na sprawy, które dadzą się zorganizować. Czytaj najbliższe numery ECHA.

11 i więcej - jesteś dużej klasy bałaganiarzem. Masz dużo wdzięku i głowę pełną pomysłów, ale nie jesteś zdolny do podjęcia walki ze swą naturą. A może spróbujesz. Nasza redakcja pełna jest wesołych bałaganiarzy. Spróbuj razem z nami!

W kolejnych numerach:

- Jak żyć lepiej z telefonem.
- Jak walczyć z nadmiarem korespondencji.
- Jak organizować zakupy, wizyty.
- Plan na rano, plan na wieczór.
- Pomoc domowa? Do czego?
- Jak zagonić dzieci?
- Fiszki i notatniki.
- Konta bankowe i rachunki.
- I wiele, wiele innych.

PEDANCYK

Koleżeństwo urządziło "pizza party". Był tłum i kilka zwykłych pizz z Pizza Pizze. Nie było miejsca do siedzenia, ani talerzyków ani widelców, tylko serwetki. Czy to nie barbarzyństwo? Czy jest jakiś elegancki sposób zrobienia imprezy z pizzą?

Zaletą "pizza party" jest jej niedbaluchostwo. Szarpiemy pizzę zębami zonglując daniem, by nie wylądowało na gorsie. Sytuacja jest beznadziejna. Głupio prosić gospodarzy o widelce, nóż i talerz, skoro umyślił sobie, żeby nie było po nas sprzątanina. Cierpimy z dziecięcą pogodą, zwłaszcza gdy należymy do starszej generacji. Roztopiony ser na nosie, sos na brodzie, w wydaniu starszych może budzić litość i grozę. Trudno też chodzić z podręcznym kozikiem i talerzem w kieszeni. Przyjmijmy do wiadomości, że na tym kontynencie to, co jada się w barach szybkiej obsługi i jest stamtąd przyniesione nie wymaga wielkiej celebracji. Gospodarze muszą też wiedzieć, że nadaje się to na szczególny rodzaj imprezy - piknik, impreza towarzysząca przeprowadzce, malowaniu, pospiesznemu powitaniu, pożegnaniu lub innej imprezie "ad hoc" jak również w miejscach, gdzie nie ma warunków na przyrządzenie, podgrzanie, podanie posiłku i porządne posprzątanie.

Jest pizza i pizza. Śmiesznie jeść pospolitą pizzę na srebrnych talerzach. Wyrafinowaną pizzę prosto z pieca proszę bardzo. Z jarzynkami, sałatą, widelcami księcia Windsoru. Podobnie kurczaki. Jeśli już polubiliśmy słone i tłuste "Kentucky" to wraz z barbarzyńskim zwyczajem sięgania łąką do pudełka.

Amerykańskie i zamerykanizowane "E-A" jest bardziej liberalne niż europejskie. Ale też i żyje się tu szybciej.

BYWAŁA

ZDROWIE

RUMIANEK

Charakterystyczne białe kwiatki z żółtymi środkami, dodają uroku w każdym ogrodzie, rozrastają się one bez mała wszędzie. Rumianek jest ziołem którego przedstawiać nie trzeba, pierwszą znajomość z nim zawiera się już w okresie niemowlęcym. Jest on najpopularniejszym ziołem stosowanym szeroko w celach kosmetycznych i leczniczych. Jest wiele gatunków rumianku różniących się znacznie cechami biologicznymi. Większość rumianków spotykanych na dzikich łąkach ma niewielkie znaczenie medyczne. Europejscy farmaceuci uznają jedynie *Matricaria chamomilla* potocznie nazywanym "niemieckim rumiankiem". Rumianek rzymski (*Anthemis nobilis*) jest zalecany głównie w celach kosmetycznych. Obydwa rodzaje rumianku mają długą historię w ziołolecznictwie.

Mycie włosów rumiankiem zostało zalecone Henrykowi VIII przez jego nadwornego lekarza w celu zahamowania łysienia. W tamtych czasach łysienie było głównie spowodowane słabą higieną oraz noszeniem ciężkich czap, które hamowały dostęp powietrza do skóry i powodowały osłabienie cebulek włosowych. Odwar z rumianku często stosowany jest jako środek wzmacniający włosy, jak również pozwalający utrzymać naturalny kolor blond włosów.

Najbardziej rozpowszechniony jest "rumianek pospolity", zwany inaczej niemieckim, o bardzo silnym, aromatycznym zapachu. Jego medyczna wartość opiera się głównie na obecności związków czynnych, takich jak olejku eterycznego, którego składnikiem m.in. jest chamazulen, bardzo efektywny w leczeniu uczuleń i stanów zapalnych, inną grupę związków stanowią flawonoidy, pochodne kumarynowe i wiele innych substancji czynnych.

Rumianek pospolity używany był w czasach starożytnych do masażu zbołałych miejsc, jak również wpływał łagodząco na skórę. Kąpiele z rumianku

wskazane są dla osób z wrażliwą cerą lub cierpiących na stany zapalne skóry. Koszyczki rumianku działają przeciwzapalnie, dezynfekująco, napotnie, przeciwskurczowo. Rumianek przywraca prawidłowe trawienie, zapobiega wzdęciom i jest skutecznym środkiem wiatropędnym.

Rumianek należy do roślin leczniczych najczęściej stosowanych w pediatrii. Mieszanina rumianku i kopru stanowi klasyczny przykład leku używanego w Europie przez lekarzy leczących metodami naturalnymi w przypadku kolki dziecięcej.

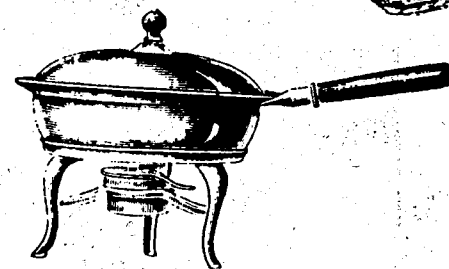
Lekarze-naturopaci często zalecają napary z rumianku jako lek pomocniczy w chorobie wrzodowej, picie jednej filiżanki takiej herbaty przed posiłkami oraz 1-2 filiżanki tego zioła między posiłkami. Działanie dezynfekujące rumianku ma również pomocnicze

działanie w przypadku zapalenia dróg moczowych, zwłaszcza pęcherza. Rumianek wpływa kojąco na układ nerwowy, w połączeniu z innymi ziołami stosuje się go jako słaby środek uspokajający. Jest doskonałym odprężającym napojem przed snem.

Zewnętrznie stosuje się go w postaci okładów na odmrożenia, oparzenia, do przemywania oczu w stanach zapalnych rogówki, tęczówki oraz w ropnym i alergicznym zapaleniu spojówek. W celu leczenia trudno gojących się ran, przygotowuje się z rumianku okłady i kąpiele.

Podobne działanie zewnętrzne, choć dużo silniejsze ma olejek rumiankowy, który jest także wykorzystywany do produkcji kosmetyków i likierów.

LIDIA DOBOSZ M.D., N.D.

KOSZMAREK Z SAMOCHODEM

Zwracam się z uprzejmą prośbą do Waszej gazety ECHO o zamieszczenie tego listu, aby przestrzec innych przed lekkomyślnością. Za razem prosiłbym Was bardzo o doradzenie mi, co mam dalej robić, jak działać, itp.

Jestem w Kanadzie 3 lata, od półtora roku pracuję, zarabiam 1800 dol. na czysto miesięcznie. Jestem samotny. Wynajmuję pokój w mieście. Mam stałą pracę. W lutym 1989 r. kupiłem na raty samochód, którego cena wynosiła 22500 dol. + 6800 procenty. Samochód kupiłem na spłatę na 4 lata. Wpłaciłem 2000 dol., a resztę na raty po 612 dol. miesięcznie. Chciałem mieć ładny i nowy samochód, aby był zawsze sprawny i niezawodny. No i wtedy zaczęły się moje kłopoty. Musiałem wykupić ubezpieczenie samochodu, które kosztowało nie tak mało, bo 2200 dol. na rok. Wykupiłem je na raty kwartalne co 3 miesiące. Od czasu gdy kupiłem samochód nie widzę pieniędzy. Nie mogę nic prawie zaoszczędzić. Chcę przestrzec nowo przybyłych przed kupnem nowego dobrego samochodu, bo później takie skutki jak moje, że się pracuje ciężko i pieniędzy nie widać. Nie mam zbyt wielu kolegów i stronię od alkoholu. Ale to dopiero początek historii.

W sierpniu tego roku okropnie mnie bolały zęby. Miałem infekcję. W szpitalu, na pogotowiu lekarz mi przepisał penicylinę i dał "Fenelon" 2 silne tabletki przeciwbólowe. Brałem te leki co 4 godziny. Odwiedziłem znajomych, zresztą by poradzić się, co zrobić z tymi zębami skoro nie mam pieniędzy na dentystę. Skusiłem się na wypicie 2 piw. Piłem je przez 3 godziny. O godzinie 12:00 pm wyjechałem swoim samochodem, bardzo podle się czułem. Po przejechaniu 2 km stanąłem, rozłożyłem siedzenie i na chwilę usnąłem. Obudziłem się po godzinie na pół przytomny i ruszyłem. Ujechałem 500 metrów, gdy stuknął we mnie drugi samochód. Przejechałem skrzyżowanie na żółtym, ale w trakcie światło się zmieniło na czerwone. Wpadłem w szok. Nie wiedziałem co mam robić. Samochód był uszkodzony. Podbiegłem do stacji benzynowej, aby zadzwonić, ale była zamknięta

i tam mnie zastała policja. Poprosili, aby dmuchnąć w przyrząd. Głupio odmówiłem. Bałem się, że wypięm 2 piwa i brałem lekarstwa. Wsadzono mnie do aresztu, stąd rano wypuszczono z aktem oskarżenia "Jazda pod wpływem alkoholu" i "odmówienie dmuchania w przyrząd przeciwalkoholowy". Sprawę mam mieć w październiku 1990 roku.

O wypadku zameldowałem w swoim zakładzie ubezpieczeń, opisałem całe zdarzenie. Ściągnąłem samochód do warsztatu, zakład wycenił szkody na sumę 5383 dol., a rzeczoznawca z zakładu ubezpieczeń na sumę 5583 dol. Po tygodniu czasu firma ubezpieczeniowa poinformowała mnie, że nie zapłaci ani grosza dlatego, że jechałem pod wpływem alkoholu lub innych środków. Powiedziano mi, że jeżeli mnie sąd uniewinni, to zakład ubezpieczeń zwróci mi te 5500 dol., sprawa musi odbyć się do 1 roku od chwili wypadku, inaczej zakład ubezpieczeniowy umywa ręce. Zaczęły się też nowe kłopoty. Samochód chciałem zabrać po miesiącu do innego warsztatu, ale szef mnie poinformował, że muszę mu zapłacić po 8 dol. za każdy dzień garażowania samochodu na jego parkingu. Jeżeli samochód będę reperował u niego, nie będę musiał płacić, itp. Poradził mi, abym załatwił sobie pożyczkę na remont. Udałem się do swojego banku z prośbą o pożyczkę. Urzędnik bankowy pytał mnie, czy mam dom, ile czasu pracuję i odpowiedział mi, że muszę pracować w jednym zakładzie 3 lata, skoro nie mam domu i rodziny. Zapytano mnie o żyrantów. Odpowiedziałem, że nie mam. Skąd mam ich wziąć? Nie mam w Kanadzie żadnej rodziny, przyjechałem na sponсорство rządowe 1,5 roku temu. Mój "rekord" jest czysty. Jedyną pożyczkę rząd udzielił mi na przelot do Kanady, którą spłaciłem rok temu. Odwiedziłem i inne banki, ale w nich to samo. Finał jest taki, że skasowałem swoje ubezpieczenie na samochód, a wykupiłem ubezpieczenie od zniszczeń, kradzieży, itp. za 105 dol. rocznie. Płacę raty za samochód po 612 dol. nie mając go. Samochód stoi na parkingu w warsztacie już prawie 3

miesiące. Ja natomiast składam po 500 dol. miesięcznie na remont samochodu. Warsztat zacznie go robić, jeżeli wpłacę mu 3000 dol. Na razie mam 750 dol. Trzeba roku abym uzbierał te 5500 dol. A czas leci. Samochód traci na wartości. Chciałem wziąć pożyczkę. Wyremontować samochód, a następnie go sprzedać. Różnicę oraz zaciągniętą pożyczkę na remont samochodu spłacić i mieć świętą głowę i więcej o nowym drogim samochodzie nie myśleć. Zawracałem się też do Ford Credit Company w Hamilton, aby zapłacili za remont mego samochodu. Samochód kupiłem na 48 miesięcy spłat, niech te 5500 dol. oraz procenty dołożą do całej sumy samochodu i spiszą ze mną kontrakt nie na 48 rat, a na 60 rat na 5 lat. Nie zgodzili się na to.

Znajomi mi radzą, aby przestać płacić raty za samochód, ale ja się tego boję.

Proszę Was bardzo o pomoc, abyście mi doradzili, co mam dalej robić, gdzie mam się zwrócić o pomoc, o pożyczkę, aby wyjść z tej zagmatwanej sytuacji, co dalej robić, itp. Moje zarobki brutto są 680 dol. tygodniowo, netto 470 dol. Do pracy wozi mnie Kanadyjczyk, który ze mną pracuje. On mi niczego nie doradza.

Proszę Waszą gazetę o zamieszczenie tego listu w rubryce SPOD PARAGRAFU, aby przestrzec innych emigrantów przed: 1) kupnem drogiego samochodu; 2) brakiem oszczędności; 3) jazdą pod wpływem alkoholu, bo oprócz skutków prawnych - straszne jest uderzenie po kieszeni. Długo chyba już nie będę miał samochodu, bo w zakładzie ubezpieczeń powiedziano mi, że roczna opłata będzie w przyszłości wynosić ok. 4000 dol. na rok. Do tego po sprawie czeka mnie kara - stracę na jakiś czas prawo jazdy oraz kara grzywny. Wziąłem adwokata, który będzie kosztował 70 dol./godz. A co z rozprawą - myśleć nie chcę.

Na koniec pytanie. Złożyłem w dniu 6 września dokumenty o obywatelstwo kanadyjskie. Czy ten wypadek może mieć wpływ na jego otrzymanie, czy nie? Dziękuję z góry.

List zamieszczamy, zgodnie z prośbą Czytelnika ku przestrodze innych. Odpowiedź na zawią sytuację kierowców rozbijających pod wpływem alkoholu samochody napiszemy w następnym numerze.

PRZEMOC WOBEC ŻONY TO ŁAMANIE PRAWA.

Ponieważ większość przypadków pobicia żony ma miejsce w domu, zwykło się to uważać za prywatną sprawę rodzinną. Tymczasem, **jest to zwykle przestępstwo**. Zaś przestępstwo kryminalne nie jest nigdy sprawą prywatną - dotyczy bowiem nas wszystkich.

I wszyscy powinniśmy o tym pamiętać.

Po pomoc lub poradę, prosimy dzwonić do najbliższego domu opieki dla kobiet - po angielsku, women's shelter - lub do odpowiedniej organizacji kobiecej. W przypadku bezpośredniego zagrożenia, prosimy dzwonić na policję.

Ontario Women's Directorate

 Ontario
Mavis Wilson, Minister

**WYSTAWA -
MALOWANE KOGUTY '89**
Otwarcie wkrótce,
w unikalnej
Galerii Malarskiej

Aniela Falkowski-Madsgaard jest artystką tworzącą prace oparte na polskiej ludowej sztuce i kulturze, prace pełne piękna i harmonii barw. Kolekcja Jej prac zatytułowana "Malowane Koguty '89" oparta jest na ludowej tradycji polskich wycinanek i będzie wystawiona w Galerii ABLE/Disabled Creative Arts Centre, od 2 grudnia 1989 r. do 31 stycznia 1990 r.

Urodzona w Argentynie w rodzinie polskich emigrantów, Aniela przenosi się do Toronto w czwartym roku życia. Po rozpoznaniu u Niej Muscular Dystrophy, Aniela nie zalamuje się, rozpoczyna studia na Uniwersytecie Torontockim, a po otrzymaniu dyplomu rozpoczyna pracę w jednym z ministerstw rządu ontaryjskiego.

Pogłębiająca się choroba zmusza jednak Anielę do wcześniejszego, niezaplanowanego zrezygnowania z pracy i przejścia na rentę. Obecnie Aniela mieszka w Havelock, gdzie Jej twórczość malarska osiągnęła punkt kulminacyjny. Jej styl jest jedyny w swoim rodzaju, unikalny.

Galeria ABLE/Disabled Creative Arts Centre wystawia i sprzedaje prace artystów, którzy w wyniku choroby nie są w pełni sprawni fizycznie. Galeria mieści się w Village by the Grange, 49 McCaul Street, w Toronto.

Otwarcie wystawy nastąpi w sobotę 2 grudnia, między g. 14:00 i 19:00.

Wystawa

Malowanego Koguta '89

Anieli (Falkowskiej) Madsgaard

DISABLED
CREATIVE ARTS CENTRE

49 McCaul St.
Village by the Grange
(przy petli tramwajowej)

2^{go} Grudnia - do 31^{go} Stycznia

Otwarcie
2^{go} Grudnia
2-7 P.M.

od WTORU do PIĄTKU
w Sobotę 1-4
TEL: 971-5110

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego przy
2299 Dundas Str. W. Suite # 406

(obok stacji Dundas West)

- Długoletnie doświadczenie w leczeniu chorób wewnętrznych
- Choroby dzieci
- Wykonywanie i analiza EKG

Godziny przyjęć:

poniedziałek - czwartek 5:30 do 9 po poł.

sobota - 9:30 do 2 po poł.

TEL. 534 - 4230 można dzwonić o każdej porze

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).

Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej, zakłócenia biopola.

Adres: **425 Jane Str. przy Annette, Suite 3**

TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna

NATUROPATHIC CLINIC

HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta

• Hydroterapia • Fizjoterapia

1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West

TEL. 534 - 0050

TIPS

**Tomasz Iwanowski
Professional Services**

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej.

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 532-6070
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Cellular telephones

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

MOTOROLA

Cellular

Cellular

SWISTA PARCEL SERVICE

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZYZ WISŁĘ DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!

Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5

Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5

Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiorcy paczek z domów w Toronto
przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener,
Oshawa, St. Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

Międzynarodowe Biuro Matrymonialne

DREAM CONNECTION

posiada ponad 1000 ofert samotnych

Pań i Panów, głównie z Polski

DREAM CONNECTION

posiada także katalog z informacjami.

Piszcie do nas podając odpowiednią grupę wiekową, załączając 7 dolarów.

P.O. Box 566

Sault Ste. Marie, Ont. P6B 6A5

Słoneczna dziewczyna

Aleksandra, lat 25
studentka

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia. Cotydzien nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego. Listy i oferty kierować na Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.

Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CIIWO, hala AM 1250 Oakville,
Tel. 691-8789.

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru Jednostka Ilość C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	 @ 2.90 =
Cytryny.....	1 kg	 @ 2.90 =
Grejpfruty.....	1 kg	 @ 2.90 =
Banany.....	1 kg	 @ 3.40 =
Mandarynki *.....	1 kg	 @ 3.40 =
Ananas.....	1 szt.	 @ 2.90 =
Orzech kokosowy.....	1 szt.	 @ 2.90 =
Kiwi.....	1 szt.	 @ 0.80 =
Czekolada orzechowa	100 g	 @ 1.30 =
Czekolada mleczna.....	100 g	 @ 1.30 =
Czekolada gorzka.....	100 g	 @ 1.30 =
Guma do zucia	20szt 125 g	 @ 1.80 =
Chalwa.....	1 kg	 @ 11.20 =
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	 @ 2.40 =
Kawa ziarnista.....	250 g	 @ 4.00 =
Kawa Nescafe.....	100 g	 @ 4.40 =
Herbata sypka.....	250 g	 @ 4.80 =
Herbata ekspresowa	100 szt.	 @ 4.80 =
Czekolada w proszku	800 g	 @ 6.40 =
Rodzynki.....	250 g	 @ 1.60 =
Figi.....	200 g	 @ 2.20 =
Migdały.....	200 g	 @ 2.20 =
Wiórki kokosowe.....	200 g	 @ 2.20 =
Pasta "Nutella"	450 g	 @ 3.20 =
Kabanosy.....	1 kg	 @ 12.00 =
Poledwica wędzona.....	1 kg	 @ 14.00 =
Baleron.....	1 kg	 @ 12.00 =
Szynka w puszcze.....	454 g	 @ 4.80 =
Szynka mielona.....	340 g	 @ 2.60 =

Dostawa do domu i ubezpieczenie C\$ 5.50

Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysylamy.

Nadawca:

Adres:

.....

Odbiorca:

Adres:

.....

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

UBEZPIECZENIA

JERZY SZEPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plan edukacyjny dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 531, 21 Four Seasons Place

ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

TEL. 622-1115

AUTHORIZED DEALER

**WYCIECZKI
ZAPROSZENIA - \$ 40.00**

WIZY

**WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE**

DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY

SAMOCHODY

KOMERCYJNE

SKLEPY

ARCHITEKT

Jadwiga

Kalinowska-Kowalik
wykonuje projekty:

- nowych obiektów
- rozbudowy i remontów z uzyskaniem zezwolenia na budowę

TEL.: 665-9710

Lech Prusiński

**NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie

—niezależnie od ich obecnego statusu—że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.

Biuro prowadzone przez byłego klerownika polskiego programu w Departamencie Imigracji

LINDA LEVER
Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

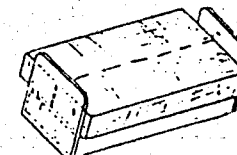
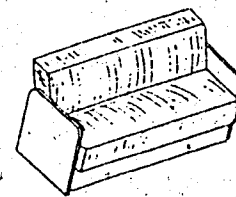
(416) 866 - 7996

po polsku

(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI

z pojemnikiem na pościel
i tradycyjną włosianą tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

**HOME-DOM
246 - 9223**

• Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, nakładanie henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała

• Manicure, pedicure • Porady

DLA PAŃ I PANÓW

w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki

KRYSTYNA

20% zniżki z kuponem

438 - 4141

1583 Ellesmere Rd.

at McCowan, Scarborough

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA lekarz ogólny

• Choroby skóry

• Choroby dzieci

Przyjmuje od pon. do

piątku od 13 do 19:30,

w soboty od 9:30 do 13.

TEL. 588-7878

2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH

4 Wall Ave. (Toronto)

(Hwy 401 i Weston Rd.)

URSZULA L. BAUMAN, D.T.

przyjmuje codziennie i w soboty

TEL. (416) 245-7168

PERFECT FLOORS

Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych. Ceny przystępne, wycena za darmo.

TEL. 663 - 4085

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic

BEZPŁATNA WYCENA

☎ 249-5212 lub 742-1302

VIDEO z POLSKI

☎ (416) 769-7868

66 Oakmount Rd. Ste. 1211

Toronto, Ontario, M6P 2M8

KLUB SAMOTNYCH SERC

organizuje spotkania dla osób samotnych powyżej 30 roku życia.

Dzwoń w godzinach 11 - 20

Informacji udziela się

po polsku

TEL. 633-4469

ANNA

HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE

Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.

Porady prowadzone przez

astrologów z wieloletnią

praktyką

TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ

swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.

Dzwoń

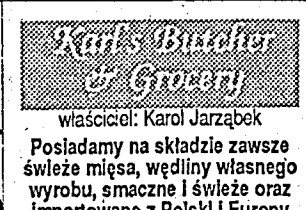
633 - 4469

prosić Anię

2374 Bloor St. West, Toronto

(416) 769-4488

właściciel: Karol Jarząbek

Posiadamy na składzie zawsze

świeże mięsa, wędliny własnego

wyrobu, smaczne i świeże oraz

importowane z Polski i Europy

artykuły spożywcze.

105 Roncesvalles Ave.

TORONTO

TEL. 663-1622

KEY PARALEGAL

Low Cost Divorce/

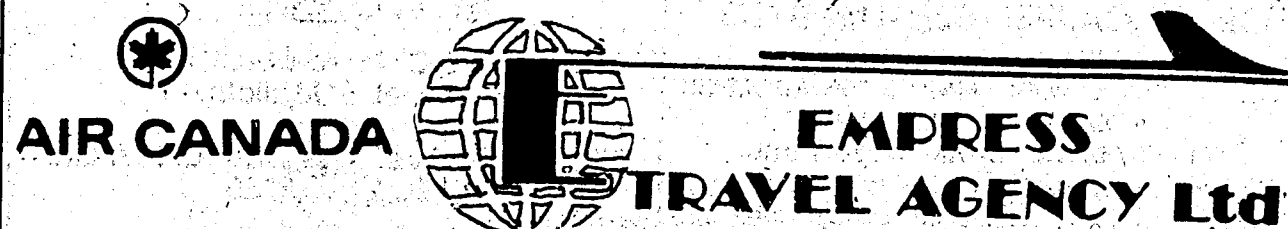
Tani rozwód

bez problemu

Ang. pon.-piątek

polaki pon. i środa 6-8 wcz.

TEL. 626-5245

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

RENATY OKOŁO-KULAK

- BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00
- BILETY LOTNICZE do Polski i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France...
- PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
- UBEZPIECZENIA dla odwiedzających od \$ 66.00 za 3 miesiące
- AKTA NOTARIALNE, LEGALIZACJE, TŁUMACZENIA
- "LAST MINUTE SPECIAL" na słoneczne południe Floryda, Meksyk oraz Wyspy Karaibskie
- UWAGA - SPECJALNA OFERTA
Ekspresowe paczki żywnościowe i owocowe, lekarstwa, artykuły gospodarcze, kosmetyki, artykuły techniczne, samochody, kwiaty ...
Gwarantowana dostawa w ciągu 3 tygodni.
Paczki pakowane w RFN, zwolnione od cła.
Najwyższa jakość towarów • BEZPŁATNE KATOLOGI

PRZYJMujemy ZGŁOSZENIA TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

FUR of CANADA

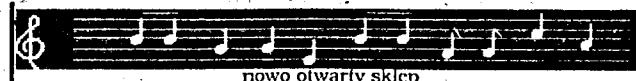
Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje, czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 340-7871

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:

2933 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9812

ORIENT CARPET CLEANING CO.

665-7600 od godz. 10 - 7 wiecz.

POLSKA FIRMA O WIELOLETNIM DOŚWIADCZENIU

I RENOMIE, SPECJALIZUJĄCA SIĘ

W DOKŁADNYM I TANIM CZYSZCZENIU

- Wełnianych dywanów i miękkich wykładzin
- Mebli z obiciem tapicerskim (kanap, foteli, itp.)

PO CO POŻYCZAĆ MASZYNĘ I TRACIĆ CAŁY
DZIEŃ KIEDY NASZA FIRMA WYCZYŚCI LIVING,
DINNING, HALL ZA \$45.00?

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić

2342 Bloor St. W., Toronto

Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

DWA DÓBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383

270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666

Pieczyno, wędliny, sery, słodczy, gczety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

EUROMEX INC.

IMPORTATION - DISTRIBUTION - SERVICE

WSZELKIE MASZYNY PIEKARSKIE,

CUKIERNICZE I RESTAURACYJNE

NOWE I UŻYWANE

SPRZEDAŻ NA DOGODNYCH WARUNKACH.

URZĄDZENIA KOMPLETNE DLA
ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH.

ZADZWOŃ DZISIAJ PO LISTĘ URZĄDZEŃ

TEL. (514) 522-6992, TELEX 05560344

PIOTR SOWA

SPECIAL - MASZYNA DO KROJENIA CHLEBA

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI

Marek S. Malicki

Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6

TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:

- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrimonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Toronto

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRĄŻŃSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717

fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

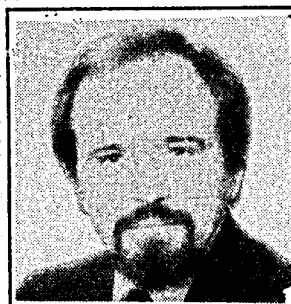
Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

RE/MAX

Professionals INC

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

TEL. 232-9000 dom: 626-0532

UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW

**DANUTA
MAJEWSKA**

Sales Representative

Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów

D z w o ñ

biuro: 457-5800 całą dobę

BRAMPTON - \$339,900. Przestronny 4-sypialniowy dom z podwójnym garażem na dużej działce. Luksusowo wykończony. Parkiet w całym domu. Kuchnia, przedsionek i 3 łazienki wyłożone kafelkami ceramicznymi. Jedna z łazienek zawiera dużą owalną wannę, osobny prysznic oraz bidet. Zamknięcie transakcji w marcu 1990 roku.
ROYAL LEPAGE REAL ESTATE SERVICES LTD, REALTOR

Montreal Trust

247-7884;

dom. 249-2958

**Dżidka
Skretekowska**

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem
kupnem i sprzedażą nieruchomości

• Rathburn/Pony Trail - Townhouse 4-sypialniowy, 3 łazienki, klimatyzacja, wykończona piwnica - do szybkiej sprzedaży.

CZAS POMYŚLEĆ O WAKACJACH

Floryda - 10 km od Daytona Beach. 1-2-sypialniowe położone na plaży z widokiem na ocean. Piękność ich nie dorównuje żadnemu condo w Toronto. Prywatny golf course, kort tenisowy, sauna, whirlpool-spa i basen. Cena od 94 tys. US\$

• Dundas i Mavis. Piękny narożny townhouse o bardzo dużej kubaturze, 3 sypialnie, 4 łazienki, wykończona piwnica, garaż. Ołbrzymie patio. TYLKO \$184,500

• Scarlet i St. Clair. Połowa, 3 sypialnie, 2 łazienki, wykończona piwnica.

Homelife
Realty Associates
TEL. 897-9555

Rzetelna pomoc przy kupnie,
sprzedaży i finansowaniu
nieruchomości

ANNA KRYSIAK

TEL. dom 858-0129

Mississauga - Meadowvale - elegancki, nowoczesny townhouse położony w małym pięknym kompleksie otoczonym parkiem. 3 sypialnie, 2 łazienki, bardzo duża kuchnia, family room z wyjściem na obszerne patio, 2 balkony, garaż. Cena \$ 181.900
Brampton - nowe luksusowe condominium: 3 sypialnie plus solarium i balkon (1600 sq. ft.), 2 pełne łazienki (marmurowe kafle). 24 godziny security. Cena \$173.900.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A. RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.

Solidna i fachowa pomoc w
zatrważaniu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

• 72 Runnymede Rd. - legalny duplex posiadający 2 apart. 3-sypialniowe oraz basement który w przyszłości może służyć jako 2-sypialniowe mieszkanie. Cena \$495,000.

• Lakeshore/Dixie Rd. - wspaniała okazja dla kierowcy dużego trucka. Parking na miejscu, działka 50x150, 4 sypialnie, a także 3-sypialniowy apartament w piwnicy z osobnym wejściem. Rewelacyjna cena \$288,000. OKAZJA!

• Prince Edward/Beery Rd. - eleganckie bungalow na dużej działce za \$440,000, wykończona piwnica, znakomita ulica, na której znajdują się domy po \$700, 800 tys.

• Royal York Rd./Queensway - 18-letni dom o powierzchni 3600 sq feet do natychmiastowej sprzedaży. Cena \$369,000.

• 15 La Rose Ave. - 2-sypialniowe condo. TYLKO \$179,000.

• Tedwin/Queensway - bardzo ładna połówka, cena \$234,000.

• Kipling/Lakeshore Blv. - nowe luksusowe 1-sypialniowe apartamenty do wynajęcia natychmiast w cenie od \$780 do \$850 miesięcznie. Uwaga - pozostało tylko 5 mieszkań.

NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW DO POLSKI

Dostawy w cyklu 7-dniowym. 10 grudnia 89 r. ostatni transport w tym roku. Zamówienie min. 5 kg. Ceny ważne do końca 89 r.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.40 =	
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.40 =	
..... x 1 kg	Banany	3.00 =	
..... x 1 kg	Mandarynki	2.50 =	
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.80 =	
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90 =	
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	0.80 =	
..... x 400 g	Bomboniera	3.70 =	
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.10 =	
..... x 500 g	Ciasteczka maślane	3.50 =	
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.70 =	
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.20 =	
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	6.20 =	
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	17.00 =	
..... x 5 kg	Kawa ziarnista brazylijska	25.00 =	
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.10 =	
..... x 1 kg	Herbata cejlońska	9.00 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.10 =	
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.10 =	
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.20 =	
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.20 =	
..... x 250 g	Kakao	1.80 =	
..... x 200 g	Rodzynki kalifor.	1.10 =	
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.10 =	
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.40 =	
..... x 400 g	Pasta czekol. orzech.	2.40 =	
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecz.	1.90 =	
..... x 1 l	Olej jadalny roślinny	5.20 =	
..... x 500 g	Ryż (USA)	1.90 =	
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.60 =	
..... x 3 op	Budyń czekol. i waniliowy	1.20 =	
..... x 1 zest.	Środki do pieczenia	2.50 =	
(10 op. cukr. wan., 6 op. proszku, 12 op. żelatyny, 3 op. drożdży)			
..... x 1 kg	Mąka	1.30 =	
..... x 5 kg	Mąka	5.50 =	
..... x 1 kg	Cukier	1.30 =	
..... x 5 kg	Cukier	5.80 =	
..... x 500 g	Pieprz czarny	5.00 =	
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.00 =	
..... x 200 g	Śledzie w pomidorach	1.30 =	
..... x 200 g	Ser żółty krojony	1.80 =	
..... x 1 kg	Kabanosy	9.00 =	
..... x 1 kg	Krakowska	9.00 =	
..... x 1 kg	Frankfurterki	9.00 =	
..... x 1 kg	Szynka gotowana	10.00 =	
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.40 =	
..... x 340 g	Szynka mielona	2.20 =	
..... x 100 g	Mydło Fa/Palmolive/Lux	1.20 =	
..... x 3 kg	Proszek do prania	12.50 =	
Razem:			

Ubezpieczenie i dostawa paczki:

BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CDS

NADAWCA: tel.:

ODBIORCA: tel.:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta
CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wieczór
WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	7 3/4% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50,000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50,000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min. \$ 50,000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50,000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min. \$ 10,000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10,000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	16 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	12 3/4% rocznie
(\$ 50,000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit	17 1/4% rocznie
OHOSP	11% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

POL-ART DISTRIBUTION CENTRE

c/o EVERYTHING VIDEO

925 Rathburn Rd. E.

MISSISSAUGA, ONTARIO, L4W 4B7

(416) 848-1020

FAX (416) 848-4296

WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL FIRMY CONTAL INT-INC.
W KANADZIE OFERUJE BOGATY WYBÓR KASET VIDEO
Z NAGRANIAMI POLSKICH FILMÓW, KABARETÓW
ORAZ SPEKTAKLI TEATRALNYCH.

PONAD 100 TYTUŁÓW, DOSKONAŁA JAKOŚĆ TECHNICZNA,
ATRAKCYJNE OKŁADKI SĄ NIEZBĘDNYM ARTYKULEM
W KAŻDEJ WYPOŻYCZALNI VIDEO

LUB ZNAKOMITYM PREZENTEM NA KAŻDĄ OKAZJĘ
ZAINTERESOWANYM WYSYŁAMY BEZPŁATNY KATALOG

POTRZEBNA dochodząca pani, ze znajomością gotowania, do prowadzenia domu dla trzech domowych osób. Okolica Spadina i College. Dzwonić po godz. 5 po poł. TEL. 925-8128

MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyty stały szuka pracy. TEL. 467-8792

POTRZEBNA osoba lub osoby posiadające znajomość i doświadczenie w fotografii barwnej. Proszę zgłaszać się osobiscie, 3043 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ont.

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu. Oakwood/St. Claire. TEL. 656-8361

OBYWATELKA kanadyjska, zamieszkała na stałe w Sopocie, podejmie współpracę lub spółkę z firmą polonijną lub indywidualnym inwestorem. Posiadam samochód i telefon. Proszę dzwonić w Toronto po godz. 7 wiecz. TEL. 534-3982

DRYWALL, i inne roboty remontowe z doświadczeniem kanadyjskim wykonuję. TEL. 391-0638

SAMOTNY mężczyzna 65 lat z synem 32 lata poszukuje pomocy domowej w średnim wieku w luksusowym czystym domu z zamieszkaniami. Pranie, gotowanie, drobne sprzątanie. TEL. 630-7797

POTRZEBNA kobieta do opieki nad 68-letnią kobietą z zamieszkaniami na miejscu. Pensja 400 dol. TEL. 667-8023

MŁODA dziewczyna, umiejąca czytać, lubiąca także dzieci poszukuje pracy. TEL. 588-4416

POTRZEBNA kobieta w średnim wieku, pracowita, znająca trochę angielski do pomocy w domu. Sprzątanie, opieka nad dziećmi w wieku 9, 8, 5 lat. Samodzielny pokój, prysznic, wyżywienie, 2 dni wolne. \$125 na tydzień. Proszę dzwonić wieczorem lub zostawić wiadomość. TEL. 731-2177 lub 665-9676 p. Millerowa

OD 15 grudnia potrzebny kucharz do domu starców. Gotowanie dla ok. 40 osób. 8 dol. na godz., SIN i podstawowy angielski. TEL. 225-7332 Kanina

POSZUKUJĘ pracy w budownictwie. Mam 10-letnie doświadczenie, SIN i jestem na pobyty stałym. TEL. 259-7423 Zbyszek

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi lub osobą starszą w weekendy. TEL. 226-4037

JUBILER poszukuje pracy. TEL. 431-3096

DOŚWIADCZONY tokarz z pobytem stałym poszukuje pracy. TEL. 431-3096

NIANIA zaopekuję się małym dzieckiem w swoim domu z ogrodem tuż przy stacji metra High Park. TEL. 766-2966

STOCZNIA jachtowa potrzebuje 50 pracowników o różnych kwalifikacjach (mechanicy, cieśle, elektrycy, lakownicy). Stała praca. TEL. 240-9358

MĘŻCZYZNA poszukuje stałej pracy pod dachem. TEL. 465-7260 wiecz.

MŁODA dziewczyna poszukuje pracy. TEL. 465-7260

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu w Mississauga. TEL. 278-7940

TOKARZ, ślusarz maszynowy, spawacz, mechanik rowerowy, z doświadczeniem z Polski podejmie pracę w zawodzie lub każdą inną. TEL. 241-6131

POSZUKUJĘ jakiegokolwiek pracy, najchętniej z zamieszkaniami. TEL. 866-9687

KOBIETA, lat 35, przyjmie sprzątanie. TEL. 223-6550 po godz. 18

NOWO przybyły z samochodem podejmie każdą pracę w okolicy Etobicoke i Mississauga. TEL. 625-5564

LEKARZ DENTYSTA poszukuje pacjenta na egzamin, potrzebującego kilku plomb. TEL. 767-8038

DOROTA, lat 26, technik farmacji poszukuje pracy. TEL. 253-5125

HOUSEKEEPER baby sitter needed for 2 kids live in. Must love children, 6 days a week, \$600 per month. TEL. 366-0937 10 am - 8 pm

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

PRZYJMĘ sprzątanie. TEL. 621-0951

NOWO przybyły, 26 lat, ze stałym pobytem technik, mechanik, kierowca, zna hiszpański, trochę angielski. TEL. 569-7613

POTRZEBNA dochodząca pomoc. Raz na dwa tygodnie. Sprzątanie małego apartamentu. Okolica Willowdale/Bayview. TEL. 229-0605

MĘŻCZYZNA w średnim wieku oczekujący na pobyty stały podejmie każdą pracę. TEL. 438-7902 Józef

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

POTRZEBNA osoba do prowadzenia domu, okolica Stouffville. Podstawowy angielski mile widziany, Ursula. TEL. 640-4094

DWÓCH młodych emigrantów z Polski oczekujących na pobyty stały podejmie każdą pracę remontową lub inną. TEL. 767-1938, proszę dzwonić wieczorem.

DWÓCH solidnych doświadczonych mężczyzn - mechanik i introligator, bez nabożów, oczekujących na pobyty stały, poszukujących pracy. TEL. 766-7822

MOŻESZ zarobić 250 dol. na dzień pracując w domu, nie jest wymagane doświadczenie. Po wyczerpującej informacji JANEK EO 229, Argyle Str. # 807 Ottawa, K2P 2J1. Proszę załączyć 1 dolara i zaadresowaną kopertę ze znaczkiem.

ELEKTRYK lat 27 oczekujący na pobyty stały, w Polsce wykonujący zawód jako rzemieślnik, poszukuje pracy w zawodzie. Posiadam umiejętność i uprawnienia (polskie) do wykonywania i pomiaru instalacji w budynkach, a także znajomość automatyki przemysłowej. TEL. 252-8594 Wiesiek

DONUT Shop is looking for part time help. Little English is required. TEL. 599-0684

KOBIETA w średnim wieku poszukuje dochodzącej pracy na terenie Mississauga. TEL. 897-6394

KOBIETA z pozwoleniem na pracę z zawodu kucharz, z 10-letnim doświadczeniem, szuka jakiegokolwiek pracy. TEL. 929-2314

MŁODA kobieta poszukuje pracy przez cały tydzień. Przyjmie także sprzątanie. Referencje. TEL. 274-3111

WE are looking live in housekeeper baby-sitter. TEL. 886-8841, 5-11 pm

KOBIETA poszukuje pracy przy sprzątniu. Dzwonić wiecz. TEL. 755-8084

MŁODY mężczyzna ze stałym pobytem poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 261-5199

POSZUKUJĘ chętną osobę z SIN do pracy w weekendy w południowej Mississauga i okolic (przydatny samochód). Wiadomość proszę zostawić na answering machine. TEL. 630-3478

PROGRAMISTA komputerowy, własny komputer, języki C, Pascal, Fortran, Basic, Assembler szuka pracy. TEL. 536-8126 Witold

32-LETNI mechanik z kanadyjskim prawem jazdy i SIN poszukuje pracy od g. 16 i na weekendy. TEL. 279-9071

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. TEL. 446-0068

ŚLUSARZ-spawacz elektryczno-gazowy z długoletnim doświadczeniem poszukuje pracy w zawodzie bądź innej. TEL. 536-5739 Zygmunt

DWÓCH młodych mężczyzn oczekujących na pobyty stały podejmie każdą pracę. TEL. 259-8850 po g. 16

POSZUKIWANI DYSTRYBUTORZY do sprzedaży rewelacyjnego aparatu do zdjęć trójwymiarowych na dowolny etap. Materiały i pomoc zapewniona oraz dobre bonusy. Minimalne ryzyko. Prosić Jarka. TEL. 252-0277

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

POTRZEBNY frezer narzedziowy. Minimum 5 lat praktyki. Dzwonić od 16 do 18. TEL. 792-0969

PODEJMĘ się prac remontowych, malowania, układania płyt gipsowych, sufitów. Tania. Hamilton, TEL. 561-3492

ELEKTRONIK znający programowanie obrabiarek sterowanych numerycznie, oczekujący na pobyty stały podejmie każdą pracę. TEL. 439-7142

ELEKTRYK lat 27 oczekujący na pobyty stały, w Polsce wykonujący zawód jako rzemieślnik, poszukuje pracy w zawodzie. Posiadam umiejętność i uprawnienia (polskie) do wykonywania i pomiaru instalacji w budynkach, a także znajomość automatyki przemysłowej. TEL. 252-8594 Wiesiek

DONUT Shop is looking for part time help. Little English is required. TEL. 599-0684

KOBIETA w średnim wieku poszukuje dochodzącej pracy na terenie Mississauga. TEL. 897-6394

KOBIETA z pozwoleniem na pracę z zawodu kucharz, z 10-letnim doświadczeniem, szuka jakiegokolwiek pracy. TEL. 929-2314

MŁODA kobieta poszukuje pracy przez cały tydzień. Przyjmie także sprzątanie. Referencje. TEL. 274-3111

WE are looking live in housekeeper baby-sitter. TEL. 886-8841, 5-11 pm

KOBIETA poszukuje pracy przy sprzątniu. Dzwonić wiecz. TEL. 755-8084

MŁODY mężczyzna ze stałym pobytem poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 261-5199

POSZUKUJĘ chętną osobę z SIN do pracy w weekendy w południowej Mississauga i okolic (przydatny samochód). Wiadomość proszę zostawić na answering machine. TEL. 630-3478

PROGRAMISTA komputerowy, własny komputer, języki C, Pascal, Fortran, Basic, Assembler szuka pracy. TEL. 536-8126 Witold

32-LETNI mechanik z kanadyjskim prawem jazdy i SIN poszukuje pracy od g. 16 i na weekendy. TEL. 279-9071

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. TEL. 446-0068

ŚLUSARZ-spawacz elektryczno-gazowy z długoletnim doświadczeniem poszukuje pracy w zawodzie bądź innej. TEL. 536-5739 Zygmunt

DWÓCH młodych mężczyzn oczekujących na pobyty stały podejmie każdą pracę. TEL. 259-8850 po g. 16

POSZUKIWANI DYSTRYBUTORZY do sprzedaży rewelacyjnego aparatu do zdjęć trójwymiarowych na dowolny etap. Materiały i pomoc zapewniona oraz dobre bonusy. Minimalne ryzyko. Prosić Jarka. TEL. 252-0277

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

DOŚWIADCZONYCH murarzy ZATRUDNIĘ. TEL. 458-0272

MŁODY, świeżo przybyły elektryk poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna trochę angielski. TEL. 630-2380 prosić Mariana

RÓŻNE

KAWALER, lat 33, pragnie poznać sympatyczną, atrakcyjną pannę w wieku 25-33 lat. TEL. (416) 741-0807

BIOENERGOTERAPEUTA bezpłatnie postawi diagnozę, wyleczy, przyniesie ulgę w cierpieniu. Toronto TEL. 398-7052

NOWĄ japońską maszynę dziewiarską Brother okazjennie sprzedam. TEL. 766-2966

SPRZEDAM kuchnię i lodówkę w bardzo dobrym stanie + kuchnię gazową. Dzwonić proszę tylko od godz. 8 do 10 wieczorem. TEL. 255-8260

OKAZJA! SPRZEDAM pianino Balthur. Cena \$2200. TEL. 567-8327

SPRZEDAM nową kołdrę puchową, koc wełniany oraz dywany. TEL. 736-1687

Z serii : URYNKOWIENIE

Foto: MACIEJ KUROWICKI

UWAGA! BURLINGTON I OKOLICE WIELKIE OTWARCIE

JUŻ 30 LISTOPADA NOWY POLSKI SKLEP W BURLINGTON

POLISH DELICATESSEN

2421 New Street Village Gate Plaza

TEL. 681 - 7400

- Polecamy bogaty i smakowity wybór wędlin sporządzanych wg tradycyjnych receptur polskich
- Świeże mięso
- Codziennie dostarczane pieczywo, oraz artykuły nabiałowe i spożywcze
- Paczki do Polski przez POLIMEX
- Kasety, książki, polska prasa

UWAGA! KONKURENCYJNE CENY

Sklep czynny od środy do niedzieli

w godz.: środa 11-18, czwartek 11-20, piątek 10-21, sobota 9-18, niedziela 10-14

ZAPRASZAMY

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ
 POLIMEX

Tel. 537 - 7914

FAX (416) 537-6993

TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA BURLINGTON I OKOLICE

Lokalny przedstawiciel

POLIMEX

POLISH DELICATESSEN

2421 New Street, Village Gate Plaza, Burlington, Ont.

TEL. 681 - 7400

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO!

Arkadia CAFE BOOKSTORE

Poleca książki polskie i angielskie
oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki
na kawę, herbatę i ciastka.

Nasz adres: 1600 Bloor Street West
(stacja metra Dundas)

TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00,
wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

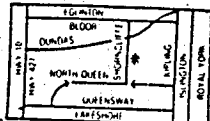
Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę
takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą
nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite
rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne
malowanie

(416) 239-7377

zauważ nam

BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje
kuchni i łazienek
- Wykładziny
- Ścianki działowe
- Krycie dachów
- Tynki

848 - 9505

"LEX-SERVICE" Zespół adwokatów

oferuje obsługę prawną, organizacyjną i finansową
w zakresie:

- powoływania, rejestracji i prowadzenia spółek
akcyjnych i z o.o.
- porad prawnych, finansowych i podatkowych dla
przedsiębiorstw, spółek i osób prywatnych
- pośrednictwa w obrocie prawnym nieruchomościami
podejmujemy się załatwiania spraw nietypowych
i skomplikowanych

Prezes **TADEUSZ STAŃSKI**

TEL. (48-22) 635-6059

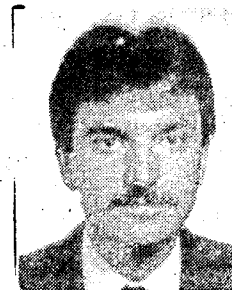
00-248 Warszawa, ul. Schillera 6

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING
832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.
Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko

10,9%

na niektóre modele

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu 1. Szeroki wybór nowych
i używanych samochodów 1. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję 1.
ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu
sprzedaż i pożyczkę, poleca tani ubezpieczenie, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Oso-
bista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada
długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uzna-
niem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest po-
ważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję.
ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś mo-
że to zaferować? Zanim podpiszesz gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA
PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW
inż. **ANDRZEJ BOGUCKI** **ANDRZEJ KOZIARSKI**

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów
amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$ 49.99
(przód lub tył) + części

Wymiana oleju + filtra \$ 17.99
(do 5 litrów oleju)

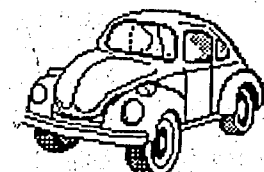
1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadbasz
o silnik - używając

FORTE

**AUTO DRIVING
SCHOOL
The Helpful
Professionals**

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

270-8145

res.
536-5454

bus.

900 Dufferin St. sta 215
Toronto, Ontario

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

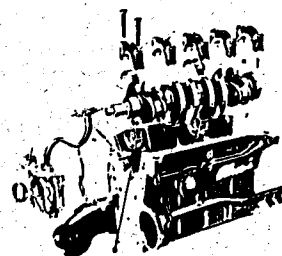
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

30 LAT PRAKTYKI

Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpiecz Twój motor

537-2529

483 DUPONT STREET (przy Bathurst)

537-5857

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji
i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy
kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w
całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.